

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

93 HARBİNDEN GÜNÜMÜZE ADIYAMANLI ŞEHİTLER

Yüksek Lisans Tezi

Ahmet KORKMAZ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Nevşehir
Temmuz 2019

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

93 HARBİNDEN GÜNÜMÜZE ADIYAMANLI ŞEHİTLER

Yüksek Lisans Tezi

Ahmet KORKMAZ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Nevşehir
Temmuz 2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Ahmet KORKMAZ

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“93 HARBİNDEN GÜNÜMÜZE ADIYAMANLI ŞEHİTLER” adlı Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Ahmet KORKMAZ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Ana Bilim Dalı Başkanı
Doç. Dr. Ahmet OĞUZ

KABUL VE ONAY SAYFASI

Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN danışmanlığında Ahmet KORKMAZ tarafından hazırlanan “93 HARBİNDEN GÜNÜMÜZE ADIYAMANLI ŞEHİTLER” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

02/07/2019

JÜRİ

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN
Üye : Doç. Dr. Kürşat KOÇAK
Üye : Doç. Dr. Mehmet KAYA

İMZA

.....
.....
.....

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 03 / 07 / 2019 tarih ve 2019.25558 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

03/07/2019

N. Aktepe

Doc. Dr. Vedat AKTEPE
Enstitü Müdürü

93 HARBİNDEN GÜNÜMÜZE ADIYAMANLI ŞEHİTLER

Ahmet KORKMAZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana

Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Temmuz 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

ÖZET

Gelecek nesillere tarih eğitimini çağdaş anlamda öğretebilmek için, sosyal tarih konularını ciddi bir şekilde analiz etmeli, İmparatorluktan Cumhuriyete geçiş sürecinde, toplumsal fedakârlıkları çok iyi incelemeliyiz. Özellikle I. Dünya Savaşı ardından gerçekleşen Kurtuluş Savaşı, Kore Savaşı, Kıbrıs Barış Harekâtı, günümüzde ise İç Güvenlik ve Terör Örgütleri ile Mücadelede Verilen Şehitler konusunu bir sosyal tarih konusu olarak milletimize aktarmalı, “Tarih Şuuru” inşa etmeliyiz. Bu bilincin inşasının ardından, ulusal hafızamız güçlü bir şekilde canlanacak, il il, ilçe ilçe, şehitlerimiz tespit edilecek, toplumsal, siyasi, iktisadi, kültürel, milli ve manevi birliktelik inşa edilecektir.

Türkiye, Dünya'nın en çok saldırıya uğrayan, en çok can kaybı verilen, en yoğun göçlerinin yaşandığı, en çok çocuğun öldüğü ve sınırların en çok değiştiği bir bölgenin merkezinde bulunmaktadır. Bu bölgede bulunan yeraltı zenginliklerinden dolayı, Dünyanın ekonomik, politik ve kültürel nabızı burada atmaktadır. Bu coğrafyada bulunan devletler, kendisine ait olan ama kullanamadıkları zenginliklerinin bedelini çok ağır ödemektedirler. Türkiye, demokrasisi, genç nüfusu, köklü devlet geleneği ve jeopolitik konumu itibarıyla bölgesindeki ülkelere liderlik edebilecek tek ülkedir. Bu yüzden günümüzde, küresel emperyalist güçlerin, I. Dünya Savaşı'nın sonunda olduğu gibi, bölgemizde güçlü ve etkili bir Türkiye istemedikleri, bunun için de başta terör olmak üzere, her türlü unsuru kullanacakları anlatılmalıdır. Böylelikle emperyalistlerin, Türk Milleti'ni kimliğinden, tarihinden, kültüründen uzaklaştırmaya çalışacakları unutulmamalıdır. Bu tehlikelere karşı Türk Gençliği, her şeyden önce milli tarih bilincine sahip olmalıdır.

Bu amaç doğrultusunda, Adıyaman İli ve İlçeleri'nin Balkan Savaşları, I Dünya Savaşı, Milli Mücadele Dönemi, Kore Savaşı, Kıbrıs Barış Harekâtı ve yakın tarihimizde Terörle Mücadele Şehitleri tespit edilmiştir. Böylelikle Cumhuriyetimizin Kurucusu Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün ifadesiyle: “*Türk evladı ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendisinde kuvvet bulacaktır.*”

Anahtar Kelimeler: Adıyaman, Şehitler, Tarih Şuuru, I. Dünya Savaşı, Terörle Mücadele.

FROM THE 93 HARBİ TO PRESENT THE MARTYRS OF ADIYAMAN

Ahmet KORKMAZ

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences,
Department of History July 2019**

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Haşim ERDOĞAN

ABSTRACT

In order to teach history to future generations in a contemporary sense, we must seriously analyze the issues of social history and examine social sacrifices very well during the transition from the Empire to the Republic. Especially happening after the World War I, the War of Independence, Korean War, Cyprus Peace Operation should be explained. We should transfer the issue of Martyrs in the struggle against Homeland Security and Terrorist Organizations to our nation as a social history issue which happens today and build "History Consciousness ". Following the construction of this awareness, our national memory will be revived strongly, provincial, district, district, martyrs will be determined and social, political, economic, cultural, national and spiritual unity will be built.

Turkey is located in where suffered the world's most attacks, given the loss of many lives, experienced the most intense immigration, in the most child mortality and center of a limits changing region. Because of the underground wealth in this region, the economic, political and cultural pulse of the world is taking place here. The states in this geography pay very heavy the price of their own riches which they cannot use. Turkey is the only country, which will can leadership in the region countries thanks to its democracy, young population, rooted state tradition, geopolitical position. Therefore, it should be explained to the students that global imperialist powers do not want a strong and effective Turkey in our region as at the end of World War I. It should be told that they will use all kinds of elements to achieve this, especially terror. Thus, it should not be forgotten that the imperialists will try to remove the Turkish Nation from its identity, history and culture. Against these dangers, Turkish youth should have a sense of national history.

For this purpose, Martyrs have been identified in the Balkan Wars, World War I, National Struggle Period, Korean War, Cyprus Peace Operation and recent period Fighting Terrorism in Adıyaman Province and its districts. Thus, with the statement of the Great Leader Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, the Founder of our Republic: "As the Turkish child acquainted with his ancestors, he will find strength in himself to do greater works".

Key Words: Adıyaman, Martyrs, History Consciousness, World War I, Counter Terrorism.

TEŞEKKÜR

Öncelikle “93 HARBİNDEN GÜNÜMÜZE ADIYAMANLI ŞEHİTLER” adlı Yüksek Lisans çalışmamızın her aşamasında, zaman mefhumu gözetmeksizin beni sabırla dinleyen, yönlendiren ve teşvik eden Dr. Öğr. Üyesi Haşim Erdoğan’a teşekkür ederim.

Ayrıca kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla irtibatımı sağlayan Adıyaman Valiliği İl İdare Kurulu Müdürü Mehmet Korkmaz’a, Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit, Dul ve Yetimleri Derneği (TÜMŞAD) Adıyaman Şubesi Başkanı Hacı Erdengi’ye, Adıyaman VMVD’ ni temin eden Prof. Dr. Hamdi Doğan’a, gazete arşivlerini gönderen Alternatif Bakış Gazetesi imtiyaz sahibi Lütfiye Vuruşkan’a, Besni Ekspres Gazetesi İmtiyaz Sahibi Şekip Önder’e, Besni Güncel Gazetesi İmtiyaz sahibi E. Soydan Doğru’ya, Can Gazetesi İmtiyaz Sahibi Dilaver CAN’a, tez yazım kurallarına uygunluğunu kontrol eden Dr. İlker Türkmen’e ve arkadaşım İhsan Onur Kesici’ye teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	I
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK	II
KABUL VE ONAY SAYFASI	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
TEŞEKKÜR	VI
KISALTMALAR	IX
ÖNSÖZ	X
GİRİŞ	1
I. İSLAMİYETTE ŞEHİTLİK KAVRAMI VE HZ. MUHAMMED'İN ŞEHİT AİLELERİNE YAKLAŞIMI	5
II. İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KÜLTÜRÜNDE VATAN MEFHUMU VE ŞEHİTLİK İNANCI	7
III. İSLAMİYET'İN KABULUNDEN SONRA TÜRK KÜLTÜRÜNDE VATAN MEFHUMU VE ŞEHİTLİK İNANCI	10

BİRİNCİ BÖLÜM

93 HARBİ'NDEN CUMHURİYET DÖNEMİNE KADAR

ADİYAMANLI ŞEHİTLER

1.1. ŞEHİTLER İLE İLGİLİ KAYNAKLAR	12
1.1.1. Adıyaman'ın Kısa Tarihçesi	12
1.1.2. Adıyaman Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri	13
1.1.3. Milli Savunma Bakanlığı, Şehitlerimiz Kitabı	14
1.2. LİSTELERLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR	14
1.3. KAYNAKLARA GÖRE ORJİNAL LİSTELER	17
1.3.1. I. Dünya Savaşında Adıyaman V.M.V.D'ye Göre Adıyamanlı Şehitlerin Listesi	17
1.3.2. MSB Şehitlerimiz Kitabına Göre 93 Harbi'nden Kıbrıs Barış Harekati'na Kadar Adıyamanlı Şehitler	20
1.4. SAVAŞLARA GÖRE ADİYAMANLI ŞEHİTLERİN GENEL DAĞILIMI	34
1.4.1. 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi (93 Harbi)	34
1.4.2. Trablusgarp Savaşı	34
1.4.3. Balkan Savaşları	35

1.4.4. I. Dünya Savaşı	36
1.4.5. Türk Kurtuluş Savaşı (İstiklal Savaşı)	39
1.4.5.1. Doğu Cephesi	40
1.4.5.2. Güney Cephesi	40
1.4.5.3. Batı Cephesi	41

İKİNCİ BÖLÜM

CUMHURİYET DÖNEMİNDE ADIYAMANLI ŞEHİTLER

2.1. SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN NATO'YA GİRME NEDENLERİ	43
2.2. KORE SAVAŞI	44
2.2.1. Kore Savaşı'nda Adıyamanlı Şehitler	46
2.3. KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI	47
2.3.1. Kıbrıs Barış Harekati'nda Adıyamanlı Şehitler	50
2.4. TERÖR VE TERÖRİZM KAVRAMLARINA GİRİŞ	53
2.5. 1980'Lİ YILLARDAKİ SİYASİ ÇATIŞMALAR	57
2.5.1. 1980'li Yıllarda Oluşan Siyasi Çatışmalarda Şehit Olan Adıyamanlı Polisler	58
2.6. PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE SALDIRILARI	59
2.6.1. Adıyamanlı Sivil Şehitler	67
2.6.2. PKK Terör Örgütü İle Yapılan Mücadelelerde Şehit Olan Adıyamanlı Asker, Polis ve Korucular	77
2.6.3. Trafik Kazası Sonucunda Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler	134
2.6.4. Eğitim Sırasında Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler	143
2.6.5. Görevi Esnasında Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler	144
2.6.6. Diğer Nedenlerden Dolayı Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler	149
2.6.7. Görev Yeri Adıyaman İli Olan Şehitler	162
2.6.8. Doğal Afet Sonucunda Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler	171
2.6.9. Kaza İle Meydana Gelen Durumlardan Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler	173
2.7. 15 TEMMUZ 2016 DARBE GİRİŞİMİ	179
2.7.1. 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi Sırasında Şehit Olan Adıyamanlı Polis Memurları	180
SONUÇ	183
KAYNAKÇA	183
	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.4
EKLER	195
ÖZGEÇMİŞ	205

KISALTMALAR

Astsb.	: Astsubay
BCA	: Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi
Çvş.	: Çavuş
Dz.	: Denizci
Düz.	: Düzenleyen
E.T.	: Erişim Tarihi
FETÖ	: Fethullahçı Terör Örgütü
GATA	: Gülhane Askeri Tıp Akademisi
GKK	: Geçici Köy Korucusu
Hv.	: Havacı
İs.	: İstihkâm
J.	: Jandarma
Kdm.	: Kıdemli
Komd.	: Komando
M.S.B.	: Milli Savunma Bakanlığı
NATO	: Kuzey Atlantik Paktı
Onb.	: Onbaşı
P.	: Piyade
PKK	: Kürdistan İşçi Partisi
TDVDİA	: Türkiye Diyanet Vakfı Diyanet İslam Ansiklopedisi
TÜMŞAD	: Türkiye Harp Malülü Gaziler, Şehit, Dul Ve Yetimleri Derneği
Uzm.	: Uzman
VMVD	: Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri
Yzb.	: Yüzbaşı

ÖNSÖZ

Tarihimiz, Çanakkale Boğazı'nın soğuk sularında, Yemen'in kavurucu çöllerinde, Sarıkamış'ın Allahuekber Dağları'nda, kendisini vatanı için feda etmiş Müslüman Türk Çocukları'nın hüznü hikâyelerini ciltlerinde saklar. Biz de bu bilinçle hem Türk Milleti'nin bir ferdi olarak, hem de bir tarihçi sorumluluğu içerisinde, tarihin tozlu sayfaları arasında unutulmuş, aziz şehitlerimizin destansı hatıralarını ortaya çıkarabilmek için, böyle bir çalışmaya giriştik.

Bu çalışmayı yaparken hamaset yapmadık. Bilimsel kaynaklardan uzaklaşmadan, Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi, Adıyaman Valiliği, Türkiye Harp Malülü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği Şehitlerimiz Listesi, Milli Savunma Bakanlığı Şehitlerimiz Arşivi, Genelkurmay Başkanlığı Kore Savaşı Şehitleri Biyografileri, Genelkurmay Başkanlığı Kıbrıs Barış Harekâtı Şehitleri Biyografileri, dönemin ulusal ve yerel gazete arşivleri ile diğer arşiv belgelerinden faydalandık.

Şehitlerimizi anlatırken, özellikle ASALA, PKK ve FETÖ Terör Örgütleri'nin, hangi devletlerin taşeronluğunu yaptıklarını açıkça ifade ettik. Bu örgütlerin sapkın ve çarpık yapılanmalarını anlattık. Vatan savunmasında şehit olan askerlerimizi, polislerimizi, güvenlik kuvvetlerimizi ve sivil vatandaşlarımızı, şehadet hikâyeleri ile birlikte anlatmaya çalıştık. Bu anlamda vatan savunması sırasında verdiğimiz şehitler üzerine yaptığımız çalışma, özellikle genç nesilleri tarihimizin şanlı sayfalarına götürecek ve “*Toprağı Vatan Yapan Kınalı Kuzuları*”tanıtarak, gelecek nesillere örnek teşkil edecektir.

ÖNSÖZ'ümüzün sonsözünde ise “*Vatan için ölmekse kaderim, ben böyle kaderin ellerinden öperim*”. (Mehmet Akif ERSOY) dizelerine ilham kaynağı olan Aziz Şehitlerimiz'i minnetle yâd ederim.

GİRİŞ

Bir ülkenin siyasi varlığını sürdürebilmesi için, ekonomik, kültürel yapısı ile birlikte devlet teşkilatının da mükemmel olması gerekir. Fakat içerideki ve dışarıdaki tehlikelere karşı koyması için güçlü bir askeri teşkilata ihtiyacı vardır. Ordu, Türk Milleti'nin en önemli özelliklerinden biridir ve Türk Milleti “ordu-millet” bir yapıya sahiptir. Bu yüzden Türk Milleti, barış zamanında gündelik işleri ile uğraşsa da savaş zamanında kadın-erkek, genç-ihtiyar, topyekün bir seferberlik halinde bulunur. Türk tarihine ait kaynaklara baktığımızda, savaşmak ve orduda bulunmak, yalnızca erkeklerin işi değildir. Kadınlarda ordulara komuta edebildikleri gibi, tıpkı erkekler gibi at üstünde, savaş meydanında, oklarıyla, yaylarıyla, kılıçlarıyla, bu gün ise modern silahlarıyla harp meydanlarında bulunmuşlardır. Türk Milleti için yataкта ölmek alışlagelmiş bir ölüm şekli değildir. Bu yüzden Türk Milleti, gerek İslamiyet öncesinde, gerek İslamiyet ile birlikte şehitlik sıfatına erişebilmek için vatan için mücadeleyi, yaşam tarzı olarak belirlemiştir¹.

Türk Milleti, anayurtları Orta Asya'da, Ural-Altay Dağları olup dünyanın en eski medeniyetlerinden biridir. Yaklaşık 4000 yıllık geçmişlerinde, Asya-Avrupa ve Afrika kıtalarına yayılmışlar, gerek İslamiyetten önce gerekse de İslam Dini'ni kabul ettikten sonra, büyük devletler kurmuşlardır. İslam Dini'nin yayılmasında ve İslam düşüncesinin gelişmesinde Türklere “*İslam'ın Kılıcı*” dedirtecek kadar etkili olmuşlardır².

Türkler, diğer kavimlerin askeri yapılarından farklı olarak, daimi ve hareketli olan ama ücretli olmayan gönüllü askerlerden oluşuyordu. Bütün erkekler doğuştan asker kabul ediliyordu. Türk ordusunun ve milletin daima mücadeleye hazır tutulmasının nedeni, Orta Asya'da yaşamın güç olmasının yanı sıra, ekonomilerinin konargöçer hayvancılığa dayalı olmasıydı. Türk Milleti bir yandan hayvanlarının peşinde dağlarda, yaylalarda dolaşırken, coğrafyanın zorladığı yaşam koşullarının doğal bir sonucu olarak, fiziki açıdan da sağlam bir yapıya sahiptiler. İşte bu yaşam tarzı, bir nevi askeri talim özelliği taşıyordu. Böylelikle savaş manevralarına daima hazır

¹Saadettin Gömeç, **Türk Kültürü'nün Ana Hatları**, 2. Baskı, Berikan Yayınevi, Ankara, 2012, s.105.

² Cevat Hey'et, **Türkler'in Tarih ve Kültürüne Bir Bakış**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1996, s.1.

olmuşlardır. Türk Milleti iyi bir savaşçı olmaya mecburdur. Çin kaynaklarına baktığımızda, orduyu idare eden 24 komutanın varlığından bahsedilmiştir. Bunların emirlerinin altında da çeşitli rütbeleri sahip askerler vardır. Savaşta askerler komutanlarına yüzde yüz itaat etmek zorundadırlar. En küçük bir uygunsuzluk veya isyan hareketinin cezası ölüm olduğu için, vatan ve millet uğruna kendini fedaya ve şehit olmaya hazırlamış büyük bir kitle oluşmuştur³.

Türk Milleti, asıl geçim kaynağı hayvancılık olduğu için hep hareket halindeydi. Çok iyi at kullanıyorlar, son derece çevik süvari birlikleri sayesinde, komşu ülkeler üzerinde hâkimiyet kurmaya biliyorlardı. Bu yüzden Çin'de bile zaman zaman hükümdarlık Türk ailelerinin eline geçmiştir⁴.

Türk Milleti'nin tarihi incelendiğinde, çok hareketli bir kavim oldukları bu yüzden değişik coğrafyalarda hayat sürdürdükleri görülür. Bunun yanında tarihte hiçbir millet, sebepsiz yere vatanından ayrılmaz, oturduğu toprakları terk etmez ya da başka ülkelere gitmez. Yapılan araştırmalara göre Türk Milleti'nin ana yurdundan dünyanın dört bir tarafına göç etmesinin nedeni, genel olarak açlık ve kuraklık gibi doğal felaketlerdir. Bunun yanında, kendi aralarında ve komşu kavimlerle olan savaşların, Çinliler ve Moğollar ile yapılan mücadelelerin, kalabalıklaşan nüfusun beslenememesinin etkileri de büyüktür. Türk fütihat anlayışı gereği "*Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar Türk adaletini hâkim kılma düşüncesi*" başka bir ifade ile "*Kızıl Elma Ülküsü*" bu kitlesel göç hareketlerinin temel nedenleridir. Türklerin genlerinde bulunan, bilinmeyen ufuklara doğru yola çıkma, dünyayı yönetme, ordu millet yapısı gereği ölüm kalım savaşı içinde yaşama ve zaferlerden alınan haz, diğer etkenler olarak göze çarpar. İbni Haldun Türkler hakkında: "*Bunların bereketli toprakları ve sığınacak şehirleri yoktur. Onlar için her bölge ve yurt birdir. Bundan dolayı, sahip oldukları ülkelerle yetinmedikleri gibi komşu devletleri ele geçirmekle de kanaat etmezler. Hiçbir sınır tanımazlar. Uzaklardaki halklarla savaşmaktan hoşlanırlar.*"⁵ demiştir.

³Saadettin Gömeç, s.105,106,107,110.

⁴Erol Güngör, **Tarihte Türkler**, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2011, s.11-12

⁵Saadettin Gömeç, s.17-18.

Vatan ya da toprak, sadece bir insanın üzerinde yaşadığı, onu besleyen, yedirip içiren bir toprak parçası değildir. Onu mukaddes yapan şey, üzerindeki insanların sadakati ve emeği ile anlam bulur. Türk Milleti'nin duygularını en iyi şekilde ifade eden hazinelerden birisi olan Dede Korkut Kitabı'nda Oğuzlar, toprağı öyle kutsallaştırmışlardır ki, hislerini ve duygularını dağlara anlatmışlar, onu canlı bir varlık gibi değerlendirmişlerdir. Dede Korkut Kitabı'nda Oğuzlar, dağlar ile konuşur, dua ederler, bedduada bulunurlar, yaşlanmalarından ve yıkılmalarından korkarlar, dağlara esenlik dilerler, şifa dilenirlerdi. Yemin eder ve and içerler, selam ederler ve ses vermelerini isterlerdi⁶.

Türk Milleti'nde devlet kimsenin şahsi malı değildir. Hiç kimse, hiçbir güç, milletin toprağı hususunda şahsi karar veremez. Millet, kanı ile kazandığı toprağından ancak can verecek vazgeçer. Bu vazgeçiş yalnızca ölümle gerçekleşir. Ülke yani toprak, atalardan miras olarak devralınmış, kutlu bir arazidir. Ülke için ölmek, Türk Milleti için şereflerin en büyüğüdür. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir millet, vatanına Türkler kadar aşk ile bağlanmamıştır. Türk Milleti, anasından, babasından, yârinden hatta evladından vazgeçebilir ama vatan konusunda asla taviz vermez. Toprağın Vatan olabilmesi için zaman, kana, canını feda edecek insanlara, ataların yattığı mezarlara ihtiyaç vardır. Kültürümüzde “*vatan sevgisi*” veya “*vatan aşkı*” gibi ulvi değerlerin sıklıkla vurgulanmasının temel nedeni budur⁷.

751 Talas Savaşı'nın ardından, Türkler Milleti topluluklar halinde İslamiyet Dini'ni kabul etmeye başlamıştır. Bu savaş, Türk-İslam sentezi açısından bir dönüm noktasıdır. Türklerin İslamiyet'e olan hizmetleri, Büyük Selçuklu ve Osmanlı Devleti gibi iki cihan hükümdarlığının kurulmasıyla zirveye ulaşmıştır. Bu yönüyle 1299 yılında Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu, 1326 yılında Bursa'nın fethi, 1453 yılında İstanbul'un fethi, 1514 yılında Safevilerle başarılı mücadelelerin verilmesi, 1517 yılında Halifeliğin Yavuz Sultan Selim aracılığıyla Osmanlı'ya geçmesi birer dönüm noktası olarak kabul edilebilir. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde ise

⁶ Bahaeddin Ögel, **Dünden Bugüne Türk Kültürünün Gelişme Çağları**, 4. Baskı, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2001, s.421-422,424.

⁷ Saadettin Gömeç, s.49,51.

(1520-1566) Osmanlı Devleti cihan hâkimiyetini sağlamıştır⁸. Osmanlı Devleti'nin 18. yy'da yaşadığı mağlubiyetler artık ihtişam dönemlerinin geride kaldığının göstergesidir. Osmanlı Devleti'ni hızla çöküş sürecine götüren Şark Meselesi'nin hayata geçirilmesi, önce Balkanlar'a sonra Anadolu'ya sirayet etmiş, başta Ruslar ve İngilizler olmak üzere topraklarımızda gözü olan sömürgeci devletler, planlarını hayata geçirmeye başlamışlardır⁹.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından, Türk Orduları terhis edilmiş, silah ve cephanelerine el konulmuş, yapılan işgaller sırasında olası direniş engellenmek istemiştir. Osmanlı Devleti'ni var eden temeller çökmüş, memleket tamamen parçalanmış, bağımsızlığı elinden alınmaya çalışılan Türk Milleti'nin elinde bir avuç atayurdu kalmıştır. Türk Milleti haysiyetini ve bağımsızlığını korumak için “*Ya İstiklal Ya Ölüm*” parolasıyla, Atatürk'ün önderliğinde Milli Mücadele'yi başlatmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna giden yolda, önemli bir dönüm noktası olan 1912-1922 yılları arasındaki 10 yıllık savaş döneminde, Osmanlı ölüm kalım mücadelesi vermiştir. Bu dönemde meydana gelen savaşlarda, Anadolu halkı vatan müdafaasına katılmayı ulvi bir görev kabul etmiş, büyük zorluklar ve yokluklar arasında hayatı pahasına her türlü fedakârlığı göstermiştir. Türk Milleti, vatan müdafaası davasında, bağımsızlık amacıyla, eşsiz bir fedakârlık örneği göstermiş ve birer gurur abidesi olarak sayısız şehit vermiştir. Bugün üzerinde yaşadığımız “*Toprağı Vatan Yapan Kınalı Kuzuların Hikâyelerini*” anlatmak, yalnızca akademik bir çalışma değil, aynı zamanda bir minnet borcudur¹⁰.

⁸ İbrahim Kafesoğlu, **Türk İslam Sentezi**, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2008, s. 184-185.

⁹ Semih Yalçın, **Atatürk'ün Milli Dış Siyaseti**, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2010, s.2-3.

¹⁰ Seher Boykoy, I. Dünya Savaşı'ndan Milli Mücadele'ye Vatan Savunmasında Yenişehirliiler, **ÇTTAD**, IX/20-21, (2010/Bahar-Güz), s.30.

I. İSLAMİYETTE ŞEHİTLİK KAVRAMI VE HZ. MUHAMMED'İN ŞEHİT AİLELERİNE YAKLAŞIMI

Şehit kelimesi, kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse¹¹ demektir. Arapça kelime manası ise görerek hazır olmak şahit olmak tanık olmak şahitlik etmek manalarına gelir¹².

Birçok hadiste hangi durumda bir Müslüman'ın şehit olacağı konusuna açıklık getirilmiş, canı, malı ve namusu uğruna ölen kişinin şehit olacağı bildirilmiştir. Korunması dinin amaçları arasında yer alan can, mal ve namus uğruna ölmenin şehit olarak nitelendirilmesi, bu hususlara dinimizde ne kadar önem verildiğini de göstermektedir¹³. Her ne kadar bazı İslam âlimleri şehit, savaş esnasında düşmanlar tarafından yahut asiler, yol kesen eşkıya eliyle öldürülen kişidir demiş olsa da Peygamberimiz Hz. Muhammed, bazı durumlarda hastalıklar sonucu hayatını kaybedenleri de şehit olarak tanımlamıştır. Bunun yanında eve giren hırsızlar tarafından ve aile fertlerini eşyalarını ve canını korurken katledilenler de şehit olarak kabul edilmişlerdir.

Yüce Allah Al-i İmran Suresi'nde: *“Allah yolunda öldürülenleri sakın ölüler sanma. Bilakis Onlar diridirler, Rableri katında Allah'ın, lütfundan kendilerine verdiği nimetlerin sevincini yaşayarak rızıklandırılmaktadırlar. Arkalarından kendilerine ulaşamayan (henüz şehit olmamış) kimselere de hiçbir korku olmayacağına ve onların üzülmeceklerine sevinirler. (Şehitler) Allah'ın nimetine, keremine ve Allah'ın, müminlerin ecrini zayi etmeyeceğine sevinirler.”*¹⁴ demiştir. Peygamberimiz bu ayetin tefsirini: *“Onların ruhları yeşil kuşlar şeklindedir. Cennet'te diledikleri şekilde gezip dolaşırlar sonra Arş'a asılı kandillere dönerler Allah onlara yönelip baktı ve şöyle dedi: Bir şeyin artırılmasını ister misiniz ki size onu artırayım. Onlar da Ey Rabbimiz dediler. Neyin artırılmasını dileyelim, Cennet'teyiz dilediğimiz şekilde gezinip duruyoruz. Sonra Allah onlara ikinci kez bakıp şöyle buyurdu: İlave*

¹¹<http://www.tdk.gov.tr/> E.T. 11.04.2019

¹²Ragıp El İsfahani, **Müfredat Kur'an Kavramları Sözlüğü**, Çıra Yayınları, İstanbul, 2012, s.564.

¹³**Sahih-i Müslim Muhtasarı**, Hanefi Akın (Çeviren), Polen Yayınları, İstanbul, 2008, s.1705.

¹⁴**Kur'anı Kerim Meali, Âl-i İmran Suresi, 3/169, 170, 171**. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 12. Baskı, Ankara 2011, s.81.

olarak istediğiniz bir şey var mı? Derhal sizin için artırayım? Onlar da Rablerinden bir şey istemeden bırakılmayacaklarını görünce şöyle dediler: Ruhlarımızı cesetlerimize çevir de dünyaya tekrar dönelim ve senin yolunda ikinci kez şehîd olalım”¹⁵ şeklinde açıklamıştır.

Ebû Malik el-Eş'arî Peygamberimizin şehitlikle ilgili: "*Her kim Allah yolunda (savaşa) çıkar da (aldığı bir yarayla) ölürse veya öldürülürse o kimse şehittir. Yahut da atı ya da devesi onu (yere çarpıp) boynunu kırar veya zehirli bir hayvan onu sokar ya da yatağında ölürse veya Allah'ın dilediği bir ölümle ölürse, o kimse şehittir ve onun için cennet vardır*"¹⁶.” dediğini söylemiştir. Bu cümleden anlaşıldığı gibi Allah yolunda savaşa çıkan bir kimsenin herhangi bir sebeple hayatını kaybetmesi halinde şehit olacağı ifade edilmektedir.

Peygamberimiz başka bir hadis-i şerifte kimlerin şehit sayılacağı konusunda: "*Allah yolunda öldürülmekten başka yedi (tane daha) şehitlik vardır. Taundan ölen şehittir. Boğularak ölen şehittir. Karın ağrısıyla ölen şehittir. Yanarak ölen şehittir. Göçük altında kalarak ölen şehittir. Doğum üzerine ölen şehittir*"¹⁷.” buyurmuştur.

Şehitlik, Muhammed Ümmeti'ne tahsis edilmiş üstün bir paye ve büyük bir mertebedir. Şehidin can verdiği anda, yanında meleklerin hazır bulunduğu söylendiği için, meleklerin şahitliği anlamına gelir. Cennete gireceği hususunda şehide hem Allah'ın, hem meleklerin, hem de kanının aktığı toprağın şahitlik yapacağı ifade edilmiştir. Şehit Ayrıca Allah'ın isimlerinden birisidir. Ölmeyen aksine Allah katında diri olan manasına gelir. Şehit, kıyamet günü inkârcıların karşısında, Peygamber ile birlikte şahitlik yapan kişidir. Peygamberimiz Hazreti Muhammed bu konuda “*Ben onların Allah yolunda canlarını verdiklerine şahit ve şefaataçiyim*” demiştir¹⁸.

İslam'da şehitliğin dereceleri vardır. Hem Dünya hem Ahiret hükümleri bakımından şehit sayılanlar, Allah yolunda savaşırken öldürülen kişilerdir. Gerçek anlamda şehit olanlar bunlardır ve bunlara “*Hükmî Şehit*” denilir. Bu tür şehitler yıkanmaksızın,

¹⁵Sünen-i Tirmizi, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2011, s.150.

¹⁶Sünen-i Ebi Davud Terceme ve Şerhi, Şamil Yayıncılık, İstanbul, 1983, s.1987.

¹⁷ Sünen-i Ebi Davud Terceme ve Şerhi, s.343.

¹⁸Muhammed Fatih Kesler, Kur'an-ı Kerim ve Hadislerde Şehit Kavramı, **Ekev Akademi Dergisi**, Sayı 20, Erzurum, 2004, s.96-97.

kanlı elbiseleriyle defnedilir. Elbiseleri onların kefeni yerine geçer. Üzerindeki silah ve başka ağırlıklar alındıktan sonra cenaze namazı kılınarak defnedilir. Birçok İslam âlimine göre şehitlerin yıkanmasına gerek olmadığı gibi, üzerlerine cenaze namazı kılınmasına da gerek görülmemesi, yine şehidin elde etmiş olduğu yüksek paye ile ilgilidir. Kalbinde nifak bulunmakla beraber, savaşta Müslümanların saflarında bulunan ve düşman tarafından öldürülen kimselere “*Dünya Şehidi*” denilir. Bu tür şehitler dünyada yapılan işler bakımından şehit muamalesi görürler. Allah yolunda savaşırken aldığı bir yaradan değil de bu uğurda ömrünü geçirerek hayatını kaybedenler ise “*Ahret Şehidi*” kabul edilir¹⁹.

II. İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KÜLTÜRÜNDE VATAN MEFHUMU VE ŞEHİTLİK İNANCI

Köktürkçe yazıtlardan anlaşıldığına göre, vatanın kutluluğu “*ıduk*” (mübarek) kelimesi ile anlatılmıştır. M.Ö. 1 yy’da Türk topraklarının bir kısmı kaybedilip Hunlar göçe mecbur kaldıklarında ne kadar büyük ızdıraplar çektikleri özelliyle Çin kaynaklarında anlatılmıştır. Türk Milletine göre ülkenin elden çıkması başa gelebilecek felaketlerin en korkuncudur. Türk Milleti, bundan daha kötü bir kader düşünemez. Hun İmparatoru İllig Kağan da, yönettiği toprakları kaybettiğinden ve Çin esaretine dayanamadığından dolayı, üzüntüler içinde kederinden ölmüştür²⁰.

716-734 yılları arasında hüküm sürmüş Göktürk Hakan’ı Bilge Kağan da, 50 yıl süren Çin esareti zamanına ait acı hatıraları halkına anlatırken, içindeki ızdırabı ve milli duyguları şu şekilde ifade eder: “*Ey Türk ve Oğuz Beyleri! Milleti dinleyiniz. Üstte Gök basmadığı ve altta yer delinmediği halde, senin İlini ve töreni kim bozdu? İtaatin sayesinde seni yükselten, hâkim kağanına ve müstakil devletine fenalık eden sensin. Silahlı olduğu mızraklı askerler mi gelip seni dağıttı ve götürdü? Ev mübarek Ötüken Halkı! Siz kalkıp şarka ve garbe göçtünüz. Sonuçta şu oldu. Kanın su gibi aktı. Kemiklerin dağ gibi yığıldı. Oğulların köle ve kızların cariye oldu. Ey Türk Milleti! Titre ve kendine dön.*” Bilge Kağan, bu uyarılarda bulunurken, kıyamet kopmadıkça hiçbir kuvvetin Türk Milletini yok edmeyeceğini ve yaşadığı 50 yıllık esaretin kendi hatalarından kaynaklandığını belirtir. Burada suçladığı da halk değil,

¹⁹Sahih-i Müslim Muhtasarı, s.1706.

²⁰Saadettin Gömeç, s.49-50.

yüksek tabakadaki yöneticiler ve beylerdir. Türk Hakanı bu esaret devrinin utanç verici manzarasını tasvir ederken, Çinlilerin tatlı sözlerine, yumuşak ipeklerine aldanılmamasını, hilelerine karşı uyanık bulunmasını, Çin'e giderse yok olunacağını şu sözlerle ifade etmiştir: *“Ey Türk Milleti! Sen Ötüken’de oturup kervan ve kabileler gönderirsen, ebedi Devleti’ni muhafaza edersin. Türk Kağanı Ötüken’de oturdukça senin için bir kaygı olmayacaktır.”* Bu cümleleri ile Milli Şuur ve benliğe sahip olmak sayesinde, hiçbir dış tehlikeden korkmanın gereksiz olduğu inancını da ifade eder²¹.

Gerek Türk Milleti, gerekse de başlarında bulunan Türk Hakanları çok dindardırlar. Bunun yanında, milliyetçi duyguları da güçlüdür. Tanrı'nın Türk Milleti'ni koruduğuna, kendilerini de bu maksatla halkın başına getirdiğine samimiyetle inanmışlardır. Bilge Kağan, Türk Milleti'nin Çin esaretinden kurtuluşunu ve Kutluk Devleti'nin kuruluşunu ifade ederken: *“Türk Tanrısı, Türk Milleti'nin adı ve sanı yok olmasın diye, babam Kutluk Kağan ile Anam Hatun'u yükseltmiş. Şimdi de beni tahta çıkarmıştır. Ben hali ve vakti yerinde olan bir millet üzerinde hükümdar olmadım. Aç ve çıplak halkın Hanı oldum. Türk Milleti için gündüz oturdum, gece uyumadım. Ölesiye çalıştım. Başka yerlere göçmüş ve bitkin olan halkı tekrar yurtlarına topladım. Milletimin belini doğrultayım diye şimalde Oğuz İli'ne, şarkta Kıtaylara, cenupta Çinlilere karşı 12 sefer yaptım. Tanrı yardım ettiği için ölgün milleti dirilttim. Çıplak halkı giydirdim. Yoksul halkı zengin ettim. Nüfusu azalmış milleti çoğalttım. Türklerin başka milletler arasında mevkiini yükselttim. 4 yandaki milletleri sulha mecbur ettim.”* ifadeleriyle hem milli duygularını, hem de elde ettiği başarıları tamamen Tanrı'nın yardımıyla gerçekleştirdiğini samimi bir şekilde belirtmektedir²².

Göktürk Anıtları'ndan anlaşıldığına göre Türk Milleti, Tanrı kelimesini hem göğü hem de ulûhiyeti ifade edecek şekilde kullanıyorlardı. Bu yüzden Allah'ı *“Gök Tanrı”* adı ile anlıyorlardı. Tek Allah inancı vardı. Nitekim Göktürkler devrinde, Orhun Kitabeleri, yer, gök ve bütün mahlûkların yaratıcısı, insanların kaderlerini tayin eden bir tanrı fikrinin teşekkül ettiğini göstermekteydi. Türkler, bu dönemde

²¹ Osman Turan, **Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi**, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2012, s.106-107.

²² Osman Turan, s.109.

yükselişlerinin de ya da sükûtlarının nedeni olan kabi beylerin, kaderlerine bir vasıta olmak üzere, İlahi himaye veya cezanın bir neticesi olarak Tanrı tarafından gönderildiğine inanıyorlardı. Tanrı'nın Kadiri Mutlak bulunduğuna inanıyorlardı. Çağdaş Bizans tarihçesi Theophylaktos, Türklerin toprağı, suyu, ateşi ve havayı kutsal kabul etmekle beraber, yerlerin ve göklerin sahibi tek bir Tanrıya taptıklarını ona kurban kestiklerini yazmıştır. 900'lü yılların başlarında da oğuzları ziyaret eden halifenin elçisi İbn Fadlan, bir Türk zulüm gördüğü veya bir zorlukla karşılaştığı zaman, başını yukarı kaldırıp Bir Tanrı diye başlayan dua ettiğini söylemiş, Mengü Han da: *“Biz sadece tek bir Tanrı'nın varlığına, O'nun sayesinde yaşadığımızı ve onun emriyle öldüğümüze inanıyoruz.”* Demiştir.

Türkler disiplinli bir hayat ve toplum düzenleri yüzünden Tek Tanrı düşüncesine çok erken çağlarda erişmiştir. Çin ve Hindistan gibi tarım memleketlerinde ziraatçıların gözleri yalnızca mahsulde ve bereket getirecek her türlü sihirli şeyde olduğu için tanrıları çoktur, gökte değil yerdedir. Türkler ise, yere sadece atlarının ayakları ile bağlı olduğu için, başı göktedir. Bu sonsuz Gök Kubbe'nin üstünde de Tek Tanrı (Gök Tanrı) vardır²³.

Tek Tanrı anlayışına sahip olan Türkler, aynı zamanda ruhun ölümsüzlüğüne ve bunun zorunlu bir sonucu olarak ahiret hayatına inanıyorlardı. İyilik ve kötülükler dair bir hesabın verileceği düşünülüyordu. Bu sebeple Türk Milleti, ruhun bir kuş gibi göğe, yani Tanrı'nın yanına uçtuğunu (uçabardı) kabul ediyorlardı. Eskiden Türkler *“uçmağ”* kelimesini aynı zamanda Cennet manasında kullanıyorlardı. İslamiyet devrinde de bu mefhumu ifade için kullandıkları olmuştu. İslamiyet öncesinde inanışa göre kötü ruhlar yer altına giderdi ve buraya Cehennem manasında *“tamuğ”* denirdi Kıyamet gününe *“uluğ günü”* diyorlardı. Kendi hayvanlarına binip cennete gideceklerini inandıkları için, ölülerini atları ve silahları ile birlikte gömüyorlardı²⁴.

²³ Bahaeddin Ögel, s.697-698.

²⁴ Osman Turan, s.66,67,69.

III. İSLAMİYET'İN KABULUNDEN SONRA TÜRK KÜLTÜRÜNDE VATAN MEFHUMU VE ŞEHİTLİK İNANCI

İslam Dini, Türklerin eski inancı olan, Gök Tanrı İnancı'yla birçok bakımdan benzerlik gösterip, onların ruh ve karakterlerine yatkın olduğu için, Türk Milleti'nin hem kuvvetlenmesine hem de yaşamasına yardım etmiştir. Diğer dinleri kabul eden Türk Boyları, azınlık oldukları yerlerde benliklerini yitirip eriyip gitseler de, İslamiyeti kabul eden Türk Boyları, soydan gelen milli karakterlerini korumuşlardır²⁵.

İslamiyet gibi ileri semavi dinlerde, Tanrı'nın biçimi tarif edilemez. İslam felsefesinde Tanrı'nın vücudu kendince nasıl gerekmişse (Vacib El Vücut) öyledir. Onu bilmek, yorumlamak, kimsenin haddi değildir. Dede Korkut Kitabı'nda Deli Dumrul'un Tanrı için söylediği: "*Yücelerden yücesin, Kimse bilmez nicesin, Yüce Tanrı! Sözü bu düşünceyle birebir örtüşmektedir. Tek Tanrı inancına mensup olan Türkler, Maveraünnehir'e girince İslam ordularına katılmışlar ve Romalılara (Bizans) karşı savaşmışlardır. Böylece İslamiyet ile tanışmışlar, Hz Muhammed'in tebliğini kabul ederek İslamiyet'i kıtalara yaymışlardır*"²⁶.

İslamiyet öncesi kurulan Türk devletlerindeki hâkimiyet telakkisi, İslamiyet'ten sonra kurulan Türk devletlerinde de devam etmiştir. Milli ve İslami ülkülerin harmanlanması neticesinde Türkler, daha yüksek bir medeniyet, daha güçlü bir cihan hâkimiyeti mefkûresine kavuşmuş, farklı bir dönüm noktasına girmişlerdir.

Türkler, bir yandan milli, diğer yandan İslami ve insani duyguların ahenkli bir birleşimi sayesinde yeni bir dünya düzeni davasına bağlanırken, bu hâkimiyet hakkını da kendilerine Allah'ın verdiği inandırmışlardır. Bu düşünceden olarak, bu emaneti bir sınıf veya zümrenin değil, hüküm sürdükleri bütün kavim ve dinlerin kutsal bir emaneti olarak değerlendirmişlerdir. Netice itibariyle Türklerin Müslüman olması ile doğan "*Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi*", yalnızca Türk Milleti'nin değil

²⁵ Cevat Hey'et, s.61-62.

²⁶ Bahaeddin Ögel, s.699,700,707,708.

birçok yabancı kavim ve kültürlerin üzerinde kurulmuş, Hristiyanların, Ermenilerin, Yahudilerin de kurtarıcısı olarak görülmüştür²⁷.

Eski Türklerde yatakta ölmek ayıp ve utanç kabul edilirken cephede, savaşta ölmek yiğitlik ve gurur kaynağı kabul edilirdi.

²⁷ Kemal Göde, **İslam Kültür ve Medeniyet Tarihi**, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri, 1992, s.83,85.

BİRİNCİ BÖLÜM

93 HARBİ'NDEN CUMHURİYET DÖNEMİNE KADAR

ADİYAMANLI ŞEHİTLER

1.1. ŞEHİTLER İLE İLGİLİ KAYNAKLAR

1.1.1. Adıyaman'ın Kısa Tarihçesi

Dünyanın en eski yerleşim bölgelerinden birisi olan Adıyaman, Güneydoğu Toroslar'ın güneyinde Orta Fırat Bölümünün kuzeyinde, Malatya Dağları adı verilen kısmında, deniz seviyesinden 699 metre kadar yüksekte bulunmaktadır²⁸. Eski adı Hısn-ı Mansur olup, bu adın Mansur Bin Ca'vene ya da Abbasi Halifesi Ebu Cafer El Mansur'dan geldiği düşünülmektedir. “*Hısn*” kelimesi Arapça manası ile kale demek olup, Hısn-ı Mansur, “*Mansur'un Kalesi*” manasına gelmektedir²⁹. Bölge, Adıyaman adını ise Cumhuriyet döneminde almıştır. Adıyaman İli, Malatya, Kahramanmaraş, Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa, Elazığ ve Diyarbakır'a komşu olup, ilçeleri, Besni, Samsat, Kahta, Çelikhan, Gerger, Gölbaşı, Tut ve Sincik'tir³⁰.

Adıyaman'ın İslam hâkimiyetine girişi II. İslam Halifesi Hz Ömer döneminde olmuş ve VII. yy'da Bizans ile İslam Devleti sınırı arasında tampon bölge görevini üstlenmiştir. Bu yüzden yerleşim birimi savaflara sahne olmuş ve tahrip olmuştur. Halife Muaviye zamanında ise Emevi hâkimiyetine girmiştir. Abbasiler devrinde Horasan'dan gelen gönüllüler, bu bölgede Bizans'a karşı gazalarda bulunmuş, 1071 Malazgirt Muharebesi'nden sonra ise Anadolu Selçuklu Hükümdarı Sultan Alparslan'ın, Anadolu'yu komutanlarına yurt olarak göstermesiyle Türkleşmiş ve İslamlaşmıştır. 1085 yılında, Emir Buldacı'nın gelişiyle Adıyaman ve çevresi

²⁸ Sabri Karadoğan, Adıyaman Havzasının Genel ve Uygulamalı Jeomorfolojisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ 2005, s.1.

²⁹Urfalı Mateos Vekaynamesi ve Papaz Grigor'un Zeyli, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2000, s.116.

³⁰ Yusuf Halaçoğlu, Adıyaman, TDVDİA, I, İstanbul, 1998, s.377-379.

Selçuklu hâkimiyetine girmiştir. Adıyaman İli'nin kaza, nahiye, köy ve mezraları Osmanlı döneminde, kaza merkezi değişikçe el değiştirmiştir. Osmanlı Devleti'nin idari yapısına baktığımız zaman, 1519 tarihli idari taksimatı göre, Behisni Kazası, Vilayet-i Behisni olarak adlandırılmaktadır. Bu tarihte, Gerger, Kahta ve Hısn-ı Mansur (Adıyaman), Behisni'ye neye bağlıdır. O yüzden bu çalışmada, bugün farklı ilçelerin sınırları içinde bulunan yerleşim yerleri, I Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı bölümlerinde, o dönemin kaza merkezinin içerisinde değerlendirilmiştir. Bu yönüyle Adıyaman, Tarih Öncesi, İslam Öncesi, İslamiyet Dönemi, Selçuklu Dönemi, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemlerinde değerlendirilirken farklı idari ünitelerde görülebilmektedir³¹.

1.1.2 Adıyaman Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri

Adıyaman ve İlçelerinin Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele'de vatan savunmasında verdiği şehitlerin tespitleri yapılırken başvurduğumuz ana kaynak, orijinalleri Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan, Adıyaman Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri olmuştur. Bu kaynaklar, yalnızca şehitlerimiz hakkında değil, sosyal tarih konularında da kıymetli ipuçları sunmaktadır.

Bu defterler, daha önce il ve ilçe nüfus müdürlüklerinde bulunmaktayken, yangın ve ihmaller gibi etkenlerden olumsuz etkilenmemesi için, merkezi Ankara'da bulunan Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Arşivi'ne taşınmıştır³².

Vatan savunmasında şehit olanların tespiti yapılırken, bu defterlerin yanısıra Milli Savunma Bakanlığı'nın Lodumlu'da bulunan arşiv kaynaklarına, ATASE gibi arşivlere, Savaş zamanına ait arşivlere ve hatıralara, ayrıca Ziraat Bankası'ndan şehit maaşı alanların listelerine de bakılabilir³³.

³¹Mehmet Taşdemir, **16. yüzyılda Adıyaman, Behisni, Hısn-ı Mansur, Gerger, Kahta) Sosyal ve İktisadi Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1999, s.1-2,7.

³²Nuri Köstüklü, I. Dünya Savaşı Sosyal Tarihinin Yeterince Bilinmeyen Önemli Bir Kaynağı Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri, **Uluslararası I. Dünya Savaşı Sempozyumu Bildirileri**, Türk Tarih Kurumu, 12-15 Kasım 2015, İzmir, s.21.

³³Nuri Köstüklü, Balkan Savaşları'ndan Millî Mücadele'ye Şehitler Üzerine Yapılacak Bilimsel Araştırmalarda Metod ve Kaynak Meselesine Dair Bazı Düşünceler, **Dokuzuncu Askeri Tarih Kongresi**, Harbiye (İstanbul), 22-24 Ekim 2003, s.206-207.

Toplanılan verilerin değerlendirmesi ile birlikte şehit adları ve lakapları, şehitlerin yaş durumu, medeni durumu, eğitim ve meslek durumu, yerleşim birimlerine göre dağılımları, şehit düştükleri yerler, şehadet zamanları tespit edilebilecektir. Bunun yanında, Osmanlı döneminde sancak veya kaza merkezi durumundayken, günümüzde il veya ilçe olan şehirlerin, ülkemizin inşasında oynadıkları rol bilimsel metotlarla değerlendirilmiş olacaktır³⁴.

1.1.3. Milli Savunma Bakanlığı, Şehitlerimiz Kitabı

Bu çalışmada Adıyaman ve ilçeleri nüfusuna kayıtlı şehitlerimizi anlatırken, Askerlik Şubesi kayıtlarına esas olarak, Milli Savunma Bakanlığı'nın 1998 yılında 5 cilt olarak hazırlanmış olduğu, “Şehitlerimiz” isimli kitabını da kaynak olarak aldık. Bu kitap, Osmanlı Rus Savaşı, Osmanlı Yunan Savaşı, Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, İstiklal Savaşı, Kore Savaşı, Kıbrıs Barış Harekâtı ve iç güvenlik şehitleri hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir.

1.2. LİSTELERLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR

Faydalandığımız kaynaklardan Adıyaman VMVD. “*vefat ve vukuat*” bölümleri olmak üzere 2 ana başlıktan oluşmaktadır. Alt başlıklarda ise: “*Kayıt yani müteselsil numarası, kayıt tarihi, kazası, mahalle ya da karyesi, sokağı, mesken numarası, meskenin nevi, ilmuhaber tarihi, isim ve şöhreti ve sanatı, pederi, validesi, mahal ve tarihi veladeti, milleti, müteehhil ise kimin zevci veya zevcesi olduğu, mahali vefatı ve tarihi, vefat-ı sebebi vefatı, esasen nüfustaki mahali kaydına göre, liva, kaza, mahalle, sokak ve mesken numaraları*” bölümleri bulunmaktadır

1998 yılında, merkezi Ankara Lodumlu’da bulunan, Milli Savunma Bakanlığı Personel Daire Başkanlığı Arşiv Müdürlüğü tarafından 5 cilt olarak hazırlanan “Şehitlerimiz” adlı kitabın, bizim faydalandığımız 1. Cildi, 504 sayfadan oluşmaktadır. Bu kitapta illere göre şehitlerin listeleri verilmekte olup, 1. cildin 111-115. sayfaları arasında bulunan Adıyamanlı Şehitler’e ait veriler ele değerlendirilmiştir.

³⁴ Cuma Bilgi, Balkan Savaşı, I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele’de Şehit Olan Gülşehirliler Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2008, s.5.

1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nden (93 Harbi), 1922 Türk Kurtuluş Savaşı'nın sonuna kadar olan dönemde Adıyaman ve İlçelerinden toplam 241 şehit tespit edilmiştir. Bu şehitlerin 29 tanesi Adıyaman Vefayata Mahsus Vukuat defterlerinden diğer 210 tanesi ise Milli Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanan “Şehitlerimiz” kitabının, Adıyaman şehitleri ilgili bilgiler veren 1. cildinden faydalanarak elde edilmiştir. Adıyamanlı şehitlerin toplam sayıları ve memleketlerine göre dağılımları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 1: 1877-1878 Osmanlı Rus Harbi'nden (93 Harbi), Türk Kurtuluş Savaşı'na Kadar Verilen Tüm Adıyamanlı Şehitlerin Toplam Sayısı.

SAVAŞLAR	ŞEHİT SAYISI
1877-1978 Osmanlı Rus Harbi (93 Harbi)	2
Trablusgarp Savaşı	1
Balkan Savaşları	0
I.Dünya savaşı	185
Kurtuluş Savaşı	21
İç İsyanlar	3
Adıyaman VMVD'ne Göre	29
Genel Toplam	241

Tablo 2: 1877-1878 Osmanlı Rus Harbi'nden (93 Harbi), Türk Kurtuluş Savaşı'na Kadar Verilen Tüm Adıyamanlı Şehitlerin Yerleşim Yerleri

YERLEŞİM YERİ	ŞEHİT SAYISI
Besni	127
Adıyaman (Merkez)	22
Kahta	10
Tut	3
Gölbaşı	2
Belirsiz	48
Adıyaman VMVD'ne Göre	29
Genel Toplam	241

Adıyaman VMVD ve Şehitlerimiz Kitabı verilerinden tespit ettiğimiz toplam 241

şehidin 2'si 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda (93 Harbi), 1'i Trablusgarp Savaşı sırasında, 185'i I. Dünya Savaşı sırasında, 21'i Türk Kurtuluş Savaşı'nda, 3'ü ise İç İsyanlar sırasında verilmiştir. Bu bilgilere göre şehitlerimizin % 0,8'i Trablusgarp Savaşı'nda, % 76'sı I. Dünya Savaşı'nda, % 8'i İstiklal Harbi'nde, % 1'i ise iç isyanlarda verilmiştir. Bu tablodan elde edilen verilere göre, Adıyaman, vatan savunmasında en fazla şehidi I. Dünya Savaşı, ardından da İstiklal Harbi'nde vermiştir³⁵.

³⁵ Şehitlerimiz, s.111-115.

1.3. KAYNAKLARA GÖRE ORJİNAL LİSTELER

1.3.1 I. Dünya Savaşında Adıyaman V.M.V.D' ye Göre Adıyamanlı Şehitlerin Listesi

Tablo 3: Adıyaman Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterine Göre Adıyamanlı Şehitlerin Tablosu.

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP VE ADI	SEBEB-İ VEFATI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH
1	6	Kayrılı ? Mahallesi	Abdullah oğlu Abuzer	Şehiden	Müteveffa (ölü) Abdullah	Müteveffiye (ölü) Satı	[1]290 (1874)	Zevcesi var	Erzurum Hastane-sinde	25 Kânunuevvel 330
2	13	Zerip? Karyesi	Kadınurioğlu? Abuzer	Şehiden	Hüseyin	Hani	311	Yoktur	... Sahrasında şehiden	7 Teşrinievvel 331
3	183	Salah karyesi	Azayir? Ahmet oğlu Mustafa	Şehiden	Müteveffa Ahmet	Emine	Behisni 300	“	Meydan harbinde	30 Kânunusani 330
4	51	Kuru köyü	Alimehmet sor oğullarından Abuzer	Şehiden	Müteveffa Mehmet Sor	Müteveffiye Sultan	303	Zevcesi yoktur	Hısn-ı Mansur Ahz-ı asker şubesi tezkeresinde	19 Teşrinievvel 331
5	49	Belikân karyesi	Mehmet sor oğullarından Bekir	Şehiden	Müteveffa Mehmet	Müteveffiye Raziye?	292	Zevcesi var	Ahz-ı asker şubesinin tezkeresinde	23 Nisan 331
6	50	Tut karyesi	Nakıpyusuf oğullarından Bekir	Şehiden	Müteveffa Yusuf	Zeynep	292	“	“	29 Nisan 331
7	69	Kapçami Mahallesi	Ekmekçişerife oğullarından Mehmet Seydi	Meydan harbinde şehiden	Müteveffa Hacı Ali	Emine	305	“	Karagöz Pasin ovasında	2 Kânunusani 330
8	130	Yenipınar Mahallesi	İzolluoğlu Mehmet	Şehiden	Haso (Hasan)	Müteveffiye Ayşe	290	“	Erzurum ... Karyesinde	Kânunusani 330
9	110	Türk Köyü	Dedemehmet oğullarından Memi	Şehiden	Müteveffa Abdurrahman	Müteveffiye Fatma	297	“	Karagöz Pasin ovasında	Şubat 330
10	92	Türk karyesi	Hacımıam oğullarından Mehmet	Şehiden	Müteveffa Hacı	Meryem	290	“	Hasan kale Pasin ovasında	Teşrini sani 331

11	131	Türk karyesi	Mustafa oğullarından Mustafa	Şehiden	Müteveffa Mustafa	Müteveffiye Halime	297	“	Erzurum civarında Azap düzündü	Teşrinisani 330
12	136	Hocaömer Mahallesi	Musa Hafızade Hacı Salih	Eşkıya çetesi tarafından şehiden	Müteveffa İmam Hüseyin	Gülistan	293	Bir zevcesi var	Pasin'de	1 Teşrinievvel 334
13	140	Hocaömer Mahallesi	Buharah Hacı Maksut oğlu Abdurrahman	Meydan Harbinde şehiden	Hacı Maksut	Zeynep	310	Yoktur		11 Kânunuevvel 331
14	141	Musalla Mahallesi	Hacı Hüseyin oğullarından Hüseyin	Meydan harbinde şehiden	Müteveffa Natır? Abdülkadir	Emine	310	“		11 Kânunuevvel 331
15	204	Mustafa Mahallesi	Mir? Abuzer oğlu Hüseyin	Meydan Muharebesinde şehiden	Müteveffa Bekir	Ayşe	271	Bir zevcesi var	...?	11 Teşrinisani 330
16	262	Vartana karyesi	Mehmet Sırrı? Oğullarından Kadir	Esnayı harpte şehiden	Müteveffa Mehmet	Medine	296	Bir zevcesi var	Pasin ovasında	Teşrinisani 331
17	095	Hoca Mahallesi	oğlu Ali	Şehiden	Hasan Efendi	Müteveffiye Fatma	304	Yoktur	Meydan harbinde	2 Temmuz 333
18	55	Çalgan karyesi	Ahmet Dedeade Mustafa	Şehiden	Hasan Sabri?	Hanım	307	Bu dahi	Erzurum'da... Kışla Hastanesinde	5 Ağustos 331
19	124	Kapcami Mahallesi	Tellak Kadir oğlu Mehmet	Şehiden	Müteveffa Kadir	Müteveffiye Elif	297	Bir zevcesi var	Hasankale civarında zamanı mevkufe meydan-ı harpte	Eylül 330
20	250	Sıradut Mahallesi	Kameroğullarından Abdülkadir	Şehiden	Müteveffa Mehmet	Hanife	299	Mücerred	Erzurum'un Köprüköy'ünde	30 Eylül 330
21	19	Hocaömer Mahallesi	Tutlu Fakı oğullarından Muhammed	Şehiden	Müteveffa Kel Hüseyin	Ümmi	305	Bir zevcesi var	Erzurum'un Azap karyesinde	331 kışında
22	301	Kızılcapınar Karyesi	İbiş oğlu Hasan	Şehiden	İbiş	Sultan	298	Bir zevcesi var	Bu dahi	Kış Sene: 330
23	302	Bu dahi	Mahvil? Oğullarından İbrahim	Şehiden	İbiş	Sultan	310	Yoktur	Hasankale'de Köprüköy'ünde	Kış Sene: 330
24	42	Hocaömer Mahallesi	Necat karga oğullarından Mehmet	Şehiden	Müteveffa Osman	Emine	306	Bu dahi	Hasankale civarında şehiden	Teşrinievvel 330

25	14	Çalgan Karyesi	Hacı Hasan oğlu İbrahim	Şehiden	Müteveffa Hacı Hasan	Ebugan?	307 Rumi üç yüz yedidir	Mütehhil (evli) zimmiye zevci	...?	Teşrinievvel 330 Üç yüz otuzdur
26	111	Kadıçın? Köyü	Çirkinogullarından Ramazan	Şehiden	Memiş	Hanım	298	Yoktur	...?	Kânunuevvel 330
27	112	Bu dahi	Diğer oğlu İsmail	Şehiden	“	“	304	“	Hasankalenin Pasin ovası	...?
28	15	Kızılcapınar Karyesi	Cehronunoğlu Mehmet	Şehiden	Molla Abuzer	Ümmi	305	Mütehhildir	... nahiyesinde şehiden	5 Şubat 330
29	106	Merkân? Köyü	...oğullarından Mehmet	12.9. tezkeresi üzerine şehiden	Osman	Emine	319 Hısn-ı Mansur	“	Erzurum'un Köprüköy'ünde	20 Temmuz 927

36

³⁶ Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Arşivi, Adıyaman Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri, (Defterde sayfa numaraları belirtilmemiştir.)

1.3.2. MSB Şehitlerimiz Kitabına Göre 93 Harbi'nden Kıbrıs Barış Harekati'na Kadar Adıyamanlı Şehitler

Tablo 4: Milli Savunma Bakanlığı Tarafından Hazırlanan Şehitlerimiz Kitabına Göre Adıyamanlı Şehitlerin Tablosu.

S.NO	SAVAŞ	CEPHE	LAKAP	BABA ADI	ADI	SINIF	RÜTBESİ	D.YILI	İLÇE
1	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KAHRAMANOĞULLARIN DAN	KAHRAMAN	ABDULMECİT	---	ER	1299	---
2	I. DÜNYA	---		HACI MAKSUT	ABDURRAHMAN	PİYADE	ER	1311	---
3	İSTİKLAL	---	GERELİOĞULLARI	HASAN	AYVAZ	---	ER	1309	---
4	KIBRIS	---	TEYMUR	HACA BEY	CUMA	PİYADE	ER	1953	---
5	I. DÜNYA	IRAK	DELİALİ OĞULLARINDAN	TECUZAR	HACI	PİYADE	ER	1287	---
6	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		YUSUF	HALİL	---	ER	0	---
7	KIBRIS	---	TAŞKIN	MAHMUT BEY	HALİL	PİYADE	ER	1953	---
8	İÇ İSYANLAR	---		---	HASAN AĞA	---	YÜZBAŞI	0	---
9	I. DÜNYA	IRAK		ABDULKADİR	HÜSEYİN	PİYADE	ER	1310	---

10	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	HÜSEYİN	---	ER	1297	---
11	KORE	---	TEMEL	---	HÜSEYİN	---	ER	1930	---
12	KIBRIS	---	AKDOĞAN	HASAN BEY	KADİR	TOPÇU	ER	1954	---
13	İSTİKLAL	---		HALİL	MAHMUT	---	ER	1305	---
14	I. DÜNYA	ÇANAKKALE		KELAĞA	MEHMET	---	---	1304	---
15	KIBRIS	---	ÇETİN	HASAN BEY	MEHMET	---	BŞÇVŞ. MUAVİNİ	1952	---
16	KORE	---	DEMİRBAZ	---	MEHMET	---	ER	1928	---
17	İÇ İSYANLAR	---		---	MEHMET AĞA	---	TEĞMEN	0	---
18	I. DÜNYA	IRAK	KIR OĞULLARI	ŞEYH	MUSA	---	ER	1312	---
19	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	MUSTAFA	---	ER	1299	---
20	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KAZMALI OĞULLARINDAN	KADI HACI	OSMAN	---	ER	1298	---
21	İSTİKLAL	GARP		DEDE	ÖMER	---	---	1316	---
22	I. DÜNYA	ÇANAKKALE	KARACA OĞULLARINDAN	DURSUN	RECEP	PİYADE	ER	1310	---
23	İSTİKLAL	GARP		MEHMET	ŞAKİR	---	---	1304	---

24	1. DÜNYA	IRAK		HÜSEYİN	ŞERİF	PİYADE	ER	1292	---
25	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İBRAHİM	ABDULLAH	---	ER	1300	BESNİ
26	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HACI	ABDULVAHAP	PİYADE	ER	1312	BESNİ
27	1. DÜNYA	IRAK		ALİ	ABUZER	PİYADE	ER	1292	BESNİ
28	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	ABUZER	---	ER	1302	BESNİ
29	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		AHMET	AHMET	PİYADE	ER	0	BESNİ
30	1. DÜNYA	IRAK		ÇAM ALİ	AHMET	---	ER	1299	BESNİ
31	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	DEMİRCİ OĞULLARINDAN	HASAN	AHMET	---	ER	1304	BESNİ
32	1. DÜNYA	ÇANAKKALE		MUSTAFA	AHMET	PİYADE	ER	1291	BESNİ
33	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	ŞÜKÜR OĞULLARI	SÜLEYMAN	AHMET	PİYADE	ER	1302	BESNİ
34	1. DÜNYA	ÇANAKKALE		ŞAHİN	AHMET	PİYADE	ER	1302	BESNİ
35	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	AZİZ OĞULLARI	ABUZER	ALİ	PİYADE	ER	1311	BESNİ
36	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ALİ	ALİ	---	ER	0	BESNİ
37	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KIZALİ OĞULLARI	ALİ	ALİ	PİYADE	ER	1299	BESNİ
38	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KAYIŞBEKİR OĞULLARI	HACI BEKİR	ALİ	PİYADE	ER	1305	BESNİ

39	I. DÜNYA	IRAK		MAHMUT	ALİ	PİYADE	ER	1312	BESNİ
40	I. DÜNYA	ÇANAKKALE		MEHMET	ALİ	PİYADE	ER	1290	BESNİ
41	I. DÜNYA	ÇANAKKALE		MEHMET	ALİ	PİYADE	ER	1290	BESNİ
42	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KARAHASAN OĞULLARI	ÖMER	ALİ	PİYADE	ER	1301	BESNİ
43	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KARAOĞLAN OĞULLARINDAN	MEHMET	ALİ	---	ONBAŞI	1292	BESNİ
44	I. DÜNYA	ÇANAKKALE		MURAT	AZİZ	PİYADE	ER	1291	BESNİ
45	I. DÜNYA	IRAK		ABİDİN	BEKİR	PİYADE	ER	1311	BESNİ
46	İSTİKLAL	GARP	DERVİŞOĞULLARI	HACI OSMAN	BEKİR	---	ER	1315	BESNİ
47	I. DÜNYA	IRAK		HÜSEYİN	CUMA	PİYADE	ER	1296	BESNİ
48	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	YUNAKLI OĞULLARINDAN	TURAN	DURMUŞ	---	ER	1311	BESNİ
49	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		VAKKAS	EFENDİ	---	ER	0	BESNİ
50	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MOLLA	HACI	PİYADE	ER	1310	BESNİ
51	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HÜSEYİN	HACI ALİ	PİYADE	ER	1306	BESNİ
52	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	BATIN OĞULLARINDAN	İSMAİL	HACI HASAN	---	ÇAVUŞ	1287	BESNİ

53	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		BEKİR	HACI İBRAHİM	PİYADE	ER	1290	BESNİ
54	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	HACI MEHMET	---	ER	1297	BESNİ
55	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	HACI MEMİŞ	---	ER	1294	BESNİ
56	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ABUZER	HACI MUSTAFA	---	ER	0	BESNİ
57	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HASAN	HACI ÖMER	PİYADE	ER	1309	BESNİ
58	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	HALİL	---	ER	0	BESNİ
59	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MÜLAZIMMUSTAFAEFEN Dİ	HAMİT	---	---	0	BESNİ
60	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MAHO	HAMO	---	ONBAŞI	1309	BESNİ
61	İSTİKLAL	GÜNEY		AHMET	HAMZA	---	---	1314	BESNİ
62	İSTİKLAL	GARP	SÜLEYMANOĞULLARI	İSMAİL	HAMZA	---	ER	0	BESNİ
63	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KELİSMAİL OĞULLARINDAN	---	HASAN	---	ER	1295	BESNİ
64	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İSMAİL	HASAN	PİYADE	ER	1310	BESNİ
65	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	HASAN	---	ER	1299	BESNİ
66	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ ALİ	HASAN	---	---	0	BESNİ

67	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ ALİ	HASAN	---	---	0	BESNİ
68	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ ALİ	HASAN	---	---	0	BESNİ
69	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ ALİ	HASAN	---	---	0	BESNİ
70	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ ALİ	HASAN	---	---	0	BESNİ
71	I. DÜNYA	İRAK		MEHMET	HASAN EFENDİ	İHTİYAT	TEĞMEN	1303	BESNİ
72	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	TABAK OĞULLARI	ALİ	HÜSEYİN	PİYADE	ER	1308	BESNİ
73	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	KATIRCI	CUMA	HÜSEYİN	PİYADE	ER	1303	BESNİ
74	I. DÜNYA	İRAK		HASAN	HÜSEYİN	PİYADE	ER	1294	BESNİ
75	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		SADO	HÜSEYİN	---	ER	0	BESNİ
76	OSMANLI-RUS	---		---	HÜSEYİN AĞA	---	KD.YZB.	0	BESNİ
77	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İLYAS	İLYAS	PİYADE	ER	1309	BESNİ
78	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İMAM MUSTAFA	İSMAİL	---	ÇAVUŞ	1292	BESNİ
79	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	İSMAİL	---	ÇAVUŞ	1292	BESNİ
80	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	MUHACİRDEDEAĞA OĞULLARI	DURSUN	İZZET	PİYADE	ER	1294	BESNİ
81	I. DÜNYA	İRAK		MEHMET	KADİR	PİYADE	ER	1299	BESNİ

82	1. DÜNYA	IRAK		ALİ	KARA AHMET	PİYADE	ER	1304	BESNİ
83	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ KEÇİ	KELO	---	---	0	BESNİ
84	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ KEÇİ	KELO	---	---	0	BESNİ
85	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ KEÇİ	KELO	---	---	0	BESNİ
86	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ KEÇİ	KELO	---	---	0	BESNİ
87	İSTİKLAL	GÜNEY		DELİ KEÇİ	KELO	---	---	0	BESNİ
88	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HACI HÜSEYİN	MAHMUT	---	ER	1300	BESNİ
89	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		KAMİL	MAHMUT	---	ONBAŞI	1301	BESNİ
90	1. DÜNYA	ÇANAKKALE		HÜSEYİN	MEHMET	---	ÇAVUŞ	1299	BESNİ
91	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	MEHMET	---	ÇAVUŞ	1291	BESNİ
92	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	BAYRAM OĞULLARI	AHMET	MEHMET	PİYADE	ER	1290	BESNİ
93	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	HACIALİ OĞULLARI	ALİ	MEHMET	PİYADE	ER	1294	BESNİ
94	1. DÜNYA	ÇANAKKALE		ALİ	MEHMET	---	ER	1290	BESNİ
95	1. DÜNYA	ÇANAKKALE		BEKİR	MEHMET	PİYADE	ER	0	BESNİ
96	1. DÜNYA	IRAK		BEYAZIT	MEHMET	PİYADE	ER	1288	BESNİ

97	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	HAMİK OĞULLARI	HAMİK	MEHMET	PİYADE	ER	1304	BESNİ
98	1. DÜNYA	IRAK		HASAN	MEHMET	PİYADE	ER	1307	BESNİ
99	1. DÜNYA	IRAK		HASAN	MEHMET	PİYADE	ER	1312	BESNİ
100	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HASAN HÜSEYİN	MEHMET	---	ER	1311	BESNİ
101	1. DÜNYA	IRAK		HEMEDAN	MEHMET	PİYADE	ER	1308	BESNİ
102	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	AHMET OĞULLARINDAN	İBRAHİM	MEHMET	---	ER	1315	BESNİ
103	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	MEHMET	---	ER	0	BESNİ
104	1. DÜNYA	IRAK	KASAP MEHMET	MEHMET	MEHMET	PİYADE	ER	1312	BESNİ
105	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	TOPAL OĞULLARI	MEHMET	MEHMET	---	ER	1292	BESNİ
106	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	MEHMET	---	ER	1303	BESNİ
107	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	GÖKLÜHOCA OĞULLARI	MUSTAFA	MEHMET	PİYADE	ER	1297	BESNİ
108	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	MEHMET	---	ER	1298	BESNİ
109	1. DÜNYA	IRAK		VAKKAS	MEHMET	PİYADE	ER	1309	BESNİ
110	1. DÜNYA	IRAK		VAKKAS	MEHMET	---	ER	1300	BESNİ
111	1. DÜNYA	IRAK		MEHMET	MEHMET	PİYADE	ONBAŞI	1307	BESNİ

112	İÇ İSYANLAR	---	DEREBEYOĞLU	MEHMET	MEHMET	---	ER	0	BESNİ
113	OSMANLI-RUS	---		MUSTAFA	MEHMET AĞA	---	YÜZBAŞI	1257	BESNİ
114	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	MEHMET ALİ	---	ER	1304	BESNİ
115	İSTİKLAL	---	NURİOĞULLARI	ALİ	MEMİŞ	---	ER	1317	BESNİ
116	I. DÜNYA	FİLİSTİN		NEBİ	MUSA	---	ÇAVUŞ	1306	BESNİ
117	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HÜSEYİN	MUSA	---	ER	1302	BESNİ
118	I. DÜNYA	ÇANAKKALE		ABDİ	MUSTAFA	PİYADE	ER	0	BESNİ
119	I. DÜNYA	IRAK		ABDİ	MUSTAFA	PİYADE	ER	1311	BESNİ
120	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ABUZER	MUSTAFA	---	ER	0	BESNİ
121	I. DÜNYA	FİLİSTİN	CEBEL AHMET	AHMET	MUSTAFA	PİYADE	ER	1302	BESNİ
122	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		EMİN	MUSTAFA	PİYADE	ER	1300	BESNİ
123	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HASAN	MUSTAFA	PİYADE	ER	1300	BESNİ
124	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İBİŞ AHMET	MUSTAFA	PİYADE	ER	1296	BESNİ
125	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	SAĞIR OĞULLARI	MEHMET	MUSTAFA	PİYADE	ER	1304	BESNİ
126	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	İMAM OĞULLARI	OSMAN	MUSTAFA	---	ER	1300	BESNİ

127	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		VAKIFLI	MUSTAFA	PİYADE	ER	0	BESNİ
128	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		VAKKAS	MUSTAFA	---	ER	0	BESNİ
129	İÇ İSYANLAR	YEMEN		İZZET	MUSTAFA	---	ER	1299	BESNİ
130	İSTİKLAL	İÇ İSYANLAR		MAHMUT	MUSTAFA	---	ER	1318	BESNİ
131	TRABLUSGARP	---	VAKIF OĞLU	VAKIF	MUSTAFA	---	ER	1306	BESNİ
132	1. DÜNYA	ARABİSTAN		HALİL	MÜSELLİM	---	ER	1300	BESNİ
133	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MOLLA RIFAT	NAZIM	---	ER	1298	BESNİ
134	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ABBAS	OSMAN	---	ER	1305	BESNİ
135	1. DÜNYA	IRAK		AHMET	OSMAN	PİYADE	ER	1298	BESNİ
136	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		GİDO	OSMAN	PİYADE	ER	1300	BESNİ
137	1. DÜNYA	IRAK		HACI HİMMET	OSMAN	PİYADE	ER	1308	BESNİ
138	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	OSMAN	---	ER	0	BESNİ
139	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	OSMAN	PİYADE	ER	1308	BESNİ
140	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	MUÇA OĞULLARINDAN	ALİ	ÖMER	---	ER	1307	BESNİ
141	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İSMAİL	ÖMER	PİYADE	ER	1305	BESNİ

142	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	ÇOLAK OĞULLARINDAN	SÜLEYMAN	SİLO	---	ER	1307	BESNİ
143	I. DÜNYA	IRAK		ŞEYH ALİ	SÜLEYMAN	PİYADE	ER	1297	BESNİ
144	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	SÜLEYMAN	PİYADE	ONBAŞI	1303	BESNİ
145	İÇ İSYANLAR	YEMEN		TABAK MUSTAFA	ŞERİF	---	ER	1292	BESNİ
146	I. DÜNYA	IRAK		VAKKAS	ŞEYHO	PİYADE	ER	1312	BESNİ
147	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	TURAN	PİYADE	ER	1304	BESNİ
148	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MOLLA	VAKKAS	PİYADE	ER	1311	BESNİ
149	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	SERKİS OĞULLARI	ARTİN	VARTOVAR	---	ER	1305	BESNİ
150	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		AHMET	VEHBİ	---	ER	1293	BESNİ
151	I. DÜNYA	FİLİSTİN		MEHMET	VELİ	---	ER	0	BESNİ
152	I. DÜNYA	IRAK	YAKUP OĞULLARINDAN	İSMAİL	YAKUP	PİYADE	ER	1312	BESNİ
153	İSTİKLAL	GÜNEY		HACI HASAN	YAKUP	---	---	1316	BESNİ
154	I. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	BELİLZADE	DURAN	YUSUF	SÜVARİ	ER	1310	BESNİ
155	KIBRIS	---	ACAR	HAMİT BEY	SITKI	PİYADE	ER	1953	GERGER
156	I. DÜNYA	IRAK		HÜSEYİN	ALİ	PİYADE	ER	1298	GÖLBAŞI

157	1. DÜNYA	IRAK		HÜSEYİN	CUMA	PİYADE	ER	1286	GÖLBAŞI
158	1. DÜNYA	IRAK	ABUZER OĞULLARI	ABUZER	ABUZER	---	ER	1295	KAHTA
159	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		KASIM	ABUZER	---	ER	1308	KAHTA
160	KIBRIS	---	KARAYEĞEN	MEHMET BEY	BEKİR	PİYADE	ER	1953	KAHTA
161	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		DİZAR	DİZAR	PİYADE	ER	1312	KAHTA
162	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		TİMUR	HASAN	---	ER	1306	KAHTA
163	1. DÜNYA	IRAK		HACI ÖMER	MEHMET	---	ER	1306	KAHTA
164	İSTİKLAL	GARP		OSMAN	MEHMET	PİYADE	ER	1310	KAHTA
165	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		AZİZ AHMET	MUSTAFA	PİYADE	ER	1298	KAHTA
166	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	MUSTAFA	---	ER	0	KAHTA
167	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MEHMET	OSMAN	---	ER	1306	KAHTA
168	1. DÜNYA	IRAK		OSMAN	OSMAN	PİYADE	ER	1301	KAHTA
169	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	CER OĞULLARI	MEHMET	ABDULKADİR	PİYADE	ER	1299	MERKEZ
170	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	NURİŞ OĞULLARINDAN	NURİŞ	ABRAHAM	---	ER	1291	MERKEZ
171	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	CİVELEK OĞULLARINDAN	ALİ	ABUZER	---	ER	1305	MERKEZ

172	1. DÜNYA	IRAK	KADİR OĞULLARINDAN	HÜSEYİN	ABUZER	PİYADE	ER	1311	MERKEZ
173	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		CUMA	BEKİR	---	ER	1301	MERKEZ
174	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İBRAHİM	BEKİR	PİYADE	ER	1301	MERKEZ
175	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		SERKİS	CAFER	---	ER	0	MERKEZ
176	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		OSMAN	HASAN	---	ER	1301	MERKEZ
177	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		MUSTAFA	İBRAHİM	---	ER	1297	MERKEZ
178	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	MEHMETHALİLİSA OĞLU	MEHMET HALİL	İMAM HÜSEYİN	---	ER	1292	MERKEZ
179	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		AHMET	KADİR	---	ER	1300	MERKEZ
180	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		HASAN	KASIM	---	ER	1300	MERKEZ
181	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ALİ	MEHMET	---	---	0	MERKEZ
182	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ABUZER	MEHMET	---	ER	0	MERKEZ
183	1. DÜNYA	IRAK		HAMZA	MEHMET	PİYADE	ER	0	MERKEZ
184	1. DÜNYA	FİLİSTİN		HASAN	MEHMET	---	ER	1298	MERKEZ
185	1. DÜNYA	IRAK	SOFİ OĞULLARINDAN	HASAN	MEHMET	---	ER	1301	MERKEZ
186	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	HAMZAKAHYA	SAİT	MEHMET	---	ER	1303	MERKEZ

			OĞULLARINDAN						
187	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İBO	MEHMET ALİ	---	ER	1294	MERKEZ
188	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İZZET	MEHMET SAİT	---	ER	1301	MERKEZ
189	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)	SAMİKUTİ OĞULLARINDAN	MAHO	MUSTAFA	---	ER	1305	MERKEZ
190	1. DÜNYA	İRAK		OSMAN	MÜSLİM	İHTİYAT	ER	1293	MERKEZ
191	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		ŞERİF	ABDULGAFFUR	---	ER	1303	TUT
192	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		İSMAİL	ALİ	---	BAŞÇAVUŞ	1292	TUT
193	1. DÜNYA	ŞARK (KAFKAS)		BEKİR	MEHMET	PİYADE	ER	1301	TUT

37

³⁷ Şehitlerimiz, (Osmanlı-Rus, Osmanlı-Yunan, Trablusgarp, Balkan, 1. Dünya, İstiklal, Kore, Kıbrıs ve İç Güvenlik), Cilt:1, Milli Savunma Bakanlığı, Ankara, 1998, s.111-115.

1.4. SAVAŞLARA GÖRE ADIYAMANLI ŞEHİTLERİN GENEL DAĞILIMI

Bu bölümde AVMVD ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanan “Şehitlerimiz” adlı kitabın verilerinden yola çıkılarak sırasıyla, Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, Türk Kurtuluş Savaşı ve İç İsyanlarda Şehit Olan Adıyamanlılar hakkında bilgiler verilmektedir. (Tablo 1)

1.4.1.1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi (93 Harbi)

Osmanlı Rus Savaşı, Rusya'nın Kırım Savaşı ile kaybettiği hakları geri almak ve Karadeniz kıyılarını silahlandırmak amacıyla, Balkan Devletleri'ni kışkırtmasıyla başlamıştır. Osmanlı Devleti, savaş sırasında batılı devletlerin desteğini almak için, I. Meşrutiyet'i ilan etmiş olsa da, savaşı Rusya kazanmış ve taraflar arasında Ayastefanos Antlaşması imzalanmıştır. Koşulları çok ağır olan Ayastefanos Antlaşması, Avrupa devletlerinin çıkarlarına uygun olmadığı için yürürlüğe girmemiştir. 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi sırasında 2 Adıyamanlı asker şehit olmuştur³⁸.

1.4.2. Trablusgarp Savaşı

19. yüzyılda, siyasi birliğini geç tamamlayan iki ülke olan İtalya ve Almanya'nın hammadde pazar ve sömürge arayışı, Avrupa'da siyasi dengeleri değiştirmiştir³⁹.

İtalya, bu yayılmacı politikasının doğal bir sonucu olarak kendisine yakın ve savunmasız olarak gördüğü Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a 1911 yılında asker çıkarmıştır⁴⁰. Osmanlı Devleti ise, buradaki eğitimli askerlerini daha önce terhis ettiği ve donanmasını Haliç'e çektiği için, askeri açıdan zor durumda kalmıştır. Bununla birlikte İtalyanlar'ın savaş başladığı sırada, Ege denizini ablukaya alması ve Mısırın İngiliz işgalinde olması Osmanlı Devleti'nin bölgeyle bağlantısını kesen

³⁸ Şehitlerimiz, s.111-113.

³⁹Faruk Ayın, Erkan Göksu, Birinci Cihan Harbi Öncesinde Türkiye, **Askeri Tarih Bülteni**, (26 Ağustos 2001), Sayı: 51, s.20-21.

⁴⁰Yusuf Hikmet Bayur, **Türk İnkılabı Tarihi**, 2. Baskı, Cilt: 2, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1983, s.70.

unsurlardır⁴¹. Bu nedenlerden dolayı Osmanlı Devleti, Mustafa Kemal Paşa Enver Paşa ve Fethi Bey gibi gönüllü askerler vasıtasıyla bölgeyi savunmaya çalışmıştır⁴². Osmanlı Devleti, bir taraftan Trablusgarp'ı işgal eden İtalyanlarla mücadele ediyorken, diğer taraftan hem Ege Denizi'nin abluka altına alınması, hem de Balkan Savaşları'nın başlaması nedeniyle, İtalyanlarla Uşi Antlaşması'nı imzalamak zorunda kalmıştır. Anlaşma ile Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp ve Bingazi kaybedilmiştir⁴³. Bu savaş sırasında 1 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁴⁴.

1.4.3 Balkan Savaşları

Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'ta İtalyanlarla savaşmasını fırsat olarak gören Balkan Devletleri, Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ, aralarındaki siyasi ve dini anlaşmazlıkları bir tarafa bırakarak, Rusya'nın kışkırtmasıyla, Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmiştir⁴⁵. Balkan Savaşları öncesinde Osmanlı Devleti Hükümeti, Avrupa'nın, Balkan Devletleri'ne izin vermeyeceği kanısıyla, 120 tabur askerini terhis etmek gibi bir gaflete düşmüştür⁴⁶. Bununla birlikte Osmanlı Devleti'nin düşmanı Sırbistan'ın, Almanya'dan tedarik ettiği silahların, yine Osmanlı toprakları üzerinden Sırbistan'a geçirilmesine izin verilmiştir⁴⁷. Savaş sırasında ittihatçı subayların siyasete karışması da Emir komuta zincirinin kırılmasına, cephede işlerin yürütülememesine neden olmuştur⁴⁸.

Sonuç olarak Balkan Savaşları, Türk Milleti'nin yakın tarihte başına gelen en büyük felaketlerden birisi olmuş, Batı Trakya kaybedilmiş ve o bölgede bulunan Müslüman Türklerin dramı başlamıştır. Bu savaş Avrupa'nın büyük devletlerinin, Osmanlı

⁴¹1911-1912 Osmanlı İtalya Harbi ve Kolağası Mustafa Kemal, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1985. s.111-112.

⁴²Ergün Aybars, **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi 1**, 9 Eylül Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1995, s.70,72.

⁴³Mustafa Turan, Osmanlı Devleti'nin Yıkılma Süreci, **Atataürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi**, Berikan Yayınevi, Ankara, 2008, s.91.

⁴⁴**Şehitlerimiz, Osmanlı-Rus, Osmanlı-Yunan, Trablusgarp, Balkan, 1. Dünya, İstiklal, Kore, Kıbrıs ve İç Güvenlik, Cilt:1**, Milli Savunma Bakanlığı, Ankara, 1998, s.113.

⁴⁵Yavuz Ercan, Osmanlı İmparatorluğu'nun Dağılma Dönemi ve Yıkılışının Nedenleri, **Silahlı Kuvvetler Dergisi**, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları, Sayı: 307, Ankara, 1987, s.44.

⁴⁶Rıza Tahsin, **Talat Paşa'nın Anıları**, (Yayına Hazırlayan Alpay Kalabacı), İstanbul, 2000, s.26.

⁴⁷Fahir Armaoğlu, **19. Yüzyıl Siyasi Tarihi, (1789-1914)**, 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1999, s.666-668.

⁴⁸Sina Akşin, **Jön Türkler ve İttihat ve Terakki**, 4. Baskı, Ankara, 1998, s.309.

Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçtiğinin de göstergesidir. Böylelikle Osmanlı Devleti, dış politikada siyasi bir yalnızlığın için itilmiştir. Bu durum, I. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı'yı, Almanya ile yakınlaştıracaktır.

Balkan Savaşları'nda Adıyamanlı şehit kaydına rastlanmamıştır.

1.4.4. I. Dünya Savaşı

XIX. yüzyılın başlarından itibaren, Avrupa'da devletlerarası bloklaşmalar ve silahlanma yarışı, hammadde ve pazar arayışı, Almanya ve İngiltere arasındaki ekonomik rekabet, I. Dünya Savaşı'nın temel nedenleri olarak sayılabilir⁴⁹.

Bununla birlikte 1789 Fransız İhtilali, milli devlet kurma düşüncesini ortaya çıkarırken, Osmanlı Devleti gibi çok uluslu güçler üzerinde olumsuz sonuçlar doğurmuştur⁵⁰.

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti, Kafkas Cephesi (Şark Cephesi), Çanakkale Cephesi, Filistin Cephesi, Hicaz Cephesi, Yemen Cephesi, Irak cephesi, Romanya Cephesi, Galiçya Cephesi ve Makedonya Cephelerinde savaşmıştır. Bu cephelerde MSB, Şehitlerimiz Kitabı'na göre, toplam 156 Adıyamanlı asker şehit olmuştur. Vafayata Mahsus Vukuat Defterleri'ne göre ise tarafımızdan 29 şehit tespit edilmiştir. Her iki kaynağın toplamına göre I. Dünya Savaşında Adıyamanlı şehit sayısı 185'tir.

Bu cephelerden Kafkas Cephesi'nde, 14 Aralık 1914'te, Enver Paşa komutasındaki Türk Orduları, hem Berlin Antlaşması ile Rus işgaline giren Kars, Ardahan ve Batum'u geri almak, hem de Güney Kafkasya'daki Türkleri ayaklandırarak Turan Ülküsü'nü gerçekleştirmek için, Sarıkamış Harekâtı'nı başlatmıştır. Yaklaşık 150000 kişilik Türk Ordusu, oldukça çetin arazi koşullarında, kışlık lojistikten yoksun, kar, tipi, açlık, soğuk ve salgın hastalıklardan dolayı on binlerce şehit vermiştir⁵¹.

⁴⁹Louis Dallot, **Siyasi Tarih**, Tan Matbaası, İstanbul, 1966, s.57.

⁵⁰Eric Hobsbawm, **Kısa 20. Yüzyıl, (1914-1991)**, (Çeviren Yavuz Alogan), Sarmal Yayınevi, İstanbul, 1996, s.235.

⁵¹Ayrıntılı Bilgi İçin Bakınız, **I. Dünya Harbi'nde Türk Harbi, Kafkas Cephesi 3. Ordu Harekâtı**,

Kafkas (Şark) Cephesi'nde Sarıkamış Harekâtı sırasında 103 Adıyamanlı askerimiz şehit olmuştur⁵².

Bu cephelerden Çanakkale Cephesi, İtilaf Devletleri tarafından, İstanbul ve Boğazları ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak, müttefikleri olan Rusya'ya silah ve malzeme yardımı yapabilmek, tarafsız Balkan Devletleri'ni kendi saflarına çekebilmek ve Osmanlı Devleti'nin İngiltere'nin Hint sömürge yolları üzerindeki baskısını kaldırmak amacıyla açılmıştır⁵³.

18 Mart 1915'te tarihinde başlayan Çanakkale Deniz Savaşları'nda Nusret Mayın döşeme gemisinin döktüğü mayınlar düşman donanmasının Çanakkale Boğazı'nın sularına gömülmesine neden olmuştur⁵⁴. 25 Nisan 1915 tarihinde ise Saros Körfezi ve Anadolu kıyılarına İngiliz ve Fransız destekli Anzak Kolordusu çıkartma yapmıştır. Kurmay Yarbay Mustafa Kemal, kendi inisiyatifiyle, 57. Alay'ı Kocaçimen Tepesi üzerinden düşmanların üzerine göndermiş, aynı gün öğleden sonra Arıburnu'na çıkan düşman tamamen durdurulmuştur. 7-8 Ağustos 1915'te Anafartalar Grup Kumandanı Albay Mustafa Kemal, General Hamilton komutasındaki çıkartma hareketini durdurmuştur. Çanakkale Kara Savaşları'nda, Gelibolu ve Kumkale'de destan yazan Mustafa Kemal, buradaki başarılarından dolayı tüm dünya tarafından tanınmış ve Türk Milleti'nin Kurtuluş Savaşı'nın lideri olmuştur⁵⁵.

Bu savaşta Türk Ordusu galip gelmiş, I Dünya Savaşı en az 3 yıl uzamış, İstanbul ve Boğazlar kurtarılmış, Türk Milleti doğudaki mazlum milletlere ilham kaynağı olmuş, Rusya'da ihtilal çıkmış ve Rusya I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiştir. Bunun yanında Mustafa Kemal, bu cephede gösterdiği başarılarından dolayı, Türk Kurtuluş Savaşı'nın lideri konumuna gelmiştir. Çoğunluğu eğitim görmüş okur-yazar olmak üzere, yaklaşık 254.000 vatan evladı şehit olmuş, işgalciler ise 250.000 kadar kayıp

Cilt: 1, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1993, s.3-6,9.

⁵² Şehitlerimiz, s.111-115.

⁵³ Mete Tunçoku, **Cemalettin Taşkıran, Çanakkale, Churchill ve Anzaklar**, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 2000, s.26.

⁵⁴ Fahri Çeliker, 18 Mart Zaferi, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Cilt: IV, Sayı 11, Temmuz, 1988, s.438.

⁵⁵ Abdurrahman Çaycı, Çanakkale ve Gelibolu Yarımadası'nın Atatürk'ün Askeri Kariyerindeki Yeri, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Cilt: VII, Sayı 19, (Kasım 1990), s.38.

vermişlerdir⁵⁶. Çanakkale Deniz ve Kara Savaşları'nda toplam, 11 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁵⁷.

1.Dünya Savaşı'nda, İtilaf Devletleri'nin Filistin Cephesi'ni açış amacı, İngilizlerin Sina Yarımadasını ele geçirmek istemesidir⁵⁸.Mekke Emir'i Şerif Hüseyin'in ihanetinden dolayı bu cephe kaybedilmiştir. Bölgede Osmanlı egemenliğinin bitmesinin ardından, Barfour Deklarasyonu ile, İsrail varlığı başlamıştır⁵⁹. Bu cephede 4 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁶⁰.

Hicaz ve Yemen Cepheleri'nde 12. Kolordu Komutanı “Çöl Kaplanı” Fahrettin Paşa Mondros Ateşkes Anlaşması imzalanıncaya kadar İngiliz ve Araplara karşı kutsal toprakları kahramanca savunmuş ve Kutsal Emanetler'i İstanbul'a getirmeyi başarmıştır⁶¹. Yemen Cephesi'nde 2 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁶².

Irak Cephesi'nde Kutülammare'de Türk Orduları İngilizler'e karşı büyük bir zafer kazanmış, General Townshend komutasındaki 18000 İngiliz askeri esir alınmıştır⁶³. Irak Cephesi'nde 36 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁶⁴.

Romanya, Galiçya ve Makedonya Cepheleri'nde Türk Orduları'nın amacı vatan savunması değil müttefiklere yardım etmektir⁶⁵.

⁵⁶Tunçoku-Taşkiran, s.6,16-18.

⁵⁷Şehitlerimiz, s.111-115.

⁵⁸Ömer Osman Umar, Arap Milliyetçilik Hareketinin Doğuşu ve Gelişimi, **Askeri Tarih Bülteni**, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları, Sayı: 51, (Ağustos 2001), s.84.

⁵⁹Kemal H. Karpat, **Ortadoğu'da Osmanlı Mirası ve Ulusçuluk**, 1. Baskı, Ankara, 2001, s.154.

⁶⁰Şehitlerimiz, s.111-115.

⁶¹Ömer Kürkçüoğlu, **Osmanlı Devleti'ne Karşı Arap Bağımsızlık Harekâtı, (1908-1918)**, AÜ SBF Yayınları, Ankara, 1982, s.96-98

⁶²Şehitlerimiz, s.113.

⁶³Nasır Yüceer, **I Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nun Azerbaycan ve Dağıstan Harekâtı**, Ankara, 1996, s.6-8.

⁶⁴Şehitlerimiz, s.111-113.

⁶⁵İsmet Türkmen, Osmanlı Devleti'nin Çöküşü, **Türk İnkılap Tarihi ve Atatürk İlkeleri**, Berikan Yayınevi, Ankara, 2011, s.138.

Tablo 5: I. Dünya Savaşı'nda Adıyamanlı Şehitlerin Cephelere Göre Dağılım Tablosu.

CEPHELER	ŞEHİT SAYISI
Çanakkale Cephesi	11
Irak Cephesi	36
Kafkas Cephesi	103
Filistin Cephesi	4
Yemen Cephesi	2
Adıyaman VMVD'ne Göre	29
Genel Toplam	185

Tablo 6: I. Dünya Savaşı'nda Adıyamanlı Şehitlerin Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım Tablosu.

YERLEŞİM YERİ	ŞEHİT SAYISI
Besni	108
Adıyaman (Merkez)	22
Kahta	9
Tut	3
Gölbaşı	2
Belirsiz	12
Adıyaman VMVD'ne Göre	29
Genel Toplam	185

Adıyaman Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri'nde Şehitlerimizin Livası (Vilayeti) Malatya, Kazası ise Hısn-ı Mansur (Adıyaman) olarak belirtilmiştir. Hastanelerde şehit oldukları için, ilçeleri belirtilmemiştir⁶⁶.

1.4.5. Türk Kurtuluş Savaşı (İstiklal Savaşı)

30 Ekim 1918 tarihinde, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasının ardından başkent İstanbul ve Anadolu'nun İtilaf Devletleri tarafından işgalinden başlayıp, 24 Temmuz 1923 tarihinde Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanıp, Yeni Türk Devleti'nin bağımsızlığının kabul edilmesine kadar geçen süreç, Türk Kurtuluş

⁶⁶ Bakınız, Adıyaman VMVD.

Savaşı olarak değerlendirilir. Bu savaş, yalnız askeri değil, siyasi, ekonomik kültürel ve diğer tüm alanlarda gerçekleşmiştir.

Kurtuluş Savaşı sürecinde Milli Mücadele'nin lideri Mustafa Kemal ATATÜRK, İstanbul'dan Samsun'a harekete geçmiş, milli cemiyetler kurulmuş, genelge ve kongreler toplanmış, TBMM açılmış, iç isyanlar bastırılmıştır. Türk Orduları, Doğu Cephesi'nde Ermenilerle, Güney Cephesi'nde Ermeni destekli Fransızlarla, Batı Cephesi'nde İngiliz destekli Yunanlarla, Güneybatı Cephesi'nde ise İtalyanlarla mücadele etmiştir. 24 Temmuz 1923 tarihinde Lozan Barış Antlaşmasının imzalanmasıyla, Yeni Türk Devleti batılı devletler tarafından tanınmış ve “*Misak-ı Milli*” büyük ölçüde gerçekleşmiştir⁶⁷.

Kurtuluş Savaşı'nda toplam 21 Adıyamanlı asker şehit olmuştur.

1.4.5.1. Doğu Cephesi

30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasının ardından Ermeniler, sınıra yakın yerlerdeki Türk Köyleri'ni basıp Müslüman Türkleri toplu olarak şehit etmişler, insanlık dışı vahşetlere imza atmışlardır. Bunun üzerine Kazım Karabekir Paşa komutasındaki 15. Kolordu, Kars Hareketi'nı başlatmış, Sarıkamış, Arpaçay ve Gümrü'yü ele geçirmiştir. Barış isteyen Ermenilerle ile, 23 Ocak 1920'de Gümrü Antlaşması imzalanmış, Doğu Cephesi'ndeki mücadeleler sona ermiştir⁶⁸. Doğu Cephesi'nde Adıyamanlı şehit kaydına rastlanmamıştır.

1.4.5.2. Güney Cephesi

Güney Cephesi'nde Ermeni destekli Fransızlarla mücadeleler, ağırlıklı olarak Maraş, Urfa, Antep ve Adana'da gerçekleşmiştir. Maraş'ta Sütçü İmam, Kılıç Ali, Rıdvan Hoca ve Bitlis Defterdarı'nın Eşi, direnişin destanlaşan sembolleri olmuşlardır. 11 Şubat 1920'de, Fransız işgal kuvvetlerinin Maraş'ı terk etmesi ile Maraş kurtulmuştur. Şehre TBMM tarafından, 7 Şubat 1973'te de “*Kahraman*” unvanı verilmiştir. Urfa'da Bican, Badıllı, Milli ve Anezi gibi büyük aşiretler, vatan savunmasında topyekün hareket etmişlerdir. Urfa mutasarrıfı Nusret Bey ve Urfa

⁶⁷ Ahmet Korkmaz, TBMM'nin Açılışı ve Yeni Türk Devleti'nin Kuruluşu, **Türk İnkılabı Osmanlı'dan Günümüze**, Detay Yayıncılık, Ankara, 2018, s.140-141.

⁶⁸Kazım Karabekir, **İstiklal Harbimiz**, Cilt IV, Emre Yayınları, İstanbul, 1995, s.1891-1893.

Jandarma Tabur komutanı Ali Saip Bey direnişte önemli rol oynamışlardır. Urfa 11 Nisan 1920'de kurtulmuş, 1984'te de TBMM tarafından “Şanlı” unvanını almıştır. Antep Müdafaasında Fransız ve Ermenilere karşı, Karayılan Lakaplı Maraşlı Kabalar aşiretinden Memo oğlu Mehmet, bir Fransız birliğini pusuya düşürmüştür. Şehreküstü Mahallesi'nden Yirik Fatma, bir et satırıyla Milli Mücadele'ye katılmıştır.12 yaşındaki Kamil annesini savunurken süngülenerek şehit olmuştur. Şahinbey takma lakaplı Kilis Antep Kuvayi Milliye Komutanı Mehmet Sait Bey de Elmalı Köprüsü üzerinde şehit olarak, adı dillerden dillere aktarılacak bir kahramanlık destanı bırakmıştır. Adana'da ise Tufan Bey takma adıyla Yüzbaşı Osman Bey, Pozantı Karboğazlı Kılavuz Hatice ve Osmaniyeli Tayyar Rahmiye direnişin sembolleri olmuşlardır. Fransızlar 5 Ocak 1922'de Adana'yı terk etmişlerdir⁶⁹.

I.Dünya Savaşı'nda Adıyaman işgal edilen iller arasında bulunmasa da Antep, Maraş ve Urfa'ya birçok savaşı göndermiştir. Besni Kuvayi Milliye Komutanı Hasan Ağa ve beraberindeki 70 kişi, 19 Nisan 1920'de Antep'e gelerek Yıldırım ve Şimşek Taburları'na katılmıştır.15 Eylül 1920'de Rişvan aşireti Reisi Kahtalı Bedir Ağa, Fransızlarla Nafak Boğazı ve Sinan Cephesi'nde çarpışmış, 20 adamını şehit verirken kendisi de yaralanmıştır. 31 Aralık 1920'de Mutasarrıf Şükrü Bey tarafından Müdafa-i Milliye Vekâleti'ne çekilen telgrafta, Besni'den Antep cephesine 1000 kadar askerin hareket edeceğini bunlardan 150'sinin Antep'e ulaştığını bildirmektedir. Bununla beraber Kahtalı Hacı Bedir Ağa himayesindeki 1000 kişi ve Samsat'tan gelen 600 kişi Fransız işgalindeki Urfa'nın yardımına koşmuştur⁷⁰.

Güney Cephesi'nde 12 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁷¹.

1.4.5.3. Batı Cephesi

Bu cephede Türk Orduları, hem işgalci Yunanlarla hem de isyan eden Çerkez Ethem ile savaşmıştır. Batı Cephesi'nde İnönü Muharebeleri ile düşmana karşı ilk kez üstün gelinmiş, Sakarya Meydan Muharebesi ile Türk Ordularının geri çekilmesi son

⁶⁹Ahmet Korkmaz, s.102-109.

⁷⁰ Hamdi Doğan, Milli Mücadele'de Adıyaman ve Çevresi, **Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2012, s.555,566,569,570,572.

⁷¹ Şehitlerimiz, s.111-113.

bulmuş, Büyük Taarruzla birlikte de düşman orduları, işgale başladıkları İzmir'den denize dökülmüştür. İtilaf devletleri ile 11 Ekim 1922'de Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalanmış, böylelikle Türk Kurtuluş Savaşı'nın muharebeler dönemi sona ermiş, diplomasi dönemi başlamıştır. 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması ile Türk Kurtuluş Savaşı'nı kazandığımız bütün dünya tarafından kabul edilmiştir.

Batı Cephesi'nde gerçekleşen savaşlarda 5 Adıyamanlı asker şehit olmuştur⁷².

Tablo 7: İstiklal Savaşı'nda Adıyamanlı Şehitlerin, Şehadet Yerlerine Ait Dağılım Tablosu.

ŞEHİT OLDUĞU YER	SAYISI
Doğu Cephesi	0
Güney Cephesi	12
Batı Cephesi	5
İç İsyanlarda	1
Cephesi Belli Olmayan	3
GENEL TOPLAM	21

Tablo 8: I. Dünya Savaşı'nda Adıyamanlı Şehitlerin Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım Tablosu.

YERLEŞİM YERİ	SAYISI
Besni	16
Kahta	1
Belirsiz	4
Genel Toplam	21

⁷²Şehitlerimiz, s.111-113.

İKİNCİ BÖLÜM

CUMHURİYET DÖNEMİNDE ADIYAMANLI ŞEHİTLER

2.1. SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN NATO'YA GİRME NEDENLERİ

1945-1946 yılları, Türk dış politikasında fırtınalı yıllardır. Bu dönemde Sovyetler, hem Doğu Anadolu topraklarını resmen istemiş, hem de boğazlara yerleşme konusundaki emellerini açık açık ifade etmiştir. Bu durum, Türkiye Cumhuriyeti'ni Milli Mücadele'den sonra en kritik safhaya sokmuştur. Hem egemenlik haklarına, hem de toprak bütünlüğüne karşı ortaya çıkan bu tehlike karşısında Türkiye, Sovyet Rusya karşısında bir denge unsuru oluşturabilmek için ittifak arayışına girmiştir⁷³.

4 Nisan 1949'da NATO'nun kurulması, Türkiye açısından bir çıkış kapısı olmuştur. Türkiye, NATO'nun kurulduğu günden itibaren, Birleşik Amerika'nın ittifakına sahip olmak için büyük çaba göstermiştir. Bu çabaların olumlu sonuç vermesi, Türkiye açısından sıkıntılı geçen bir kaç yılın arkasından gerçekleşmiştir. Türkiye'nin NATO'ya üyeliği sürecinde ilgi çekici nokta, Birleşik Amerika'nın itirazı olmadığı halde, NATO'nun küçük üyeleri ile İngiltere'nin bu üyeliğe karşı çıkmasıdır. Norveç, Danimarka, Hollanda, Belçika gibi küçük devletler de, Sovyetler Birliği'nin tehdidinden korktukları için, Türkiye'nin üyeliğine ilk başta soğuk bakmışlardır. Bu devletlerin çekimser tavırları, Türkiye'nin NATO'ya giriş sürecini geciktiren faktörler olmuştur⁷⁴.

1949 yılında kurulan NATO'ya üye olabilmek için Türkiye, Sovyet Rusya tehdidine karşı, ilk girişimini 1950'de yapmıştır⁷⁵. Başlangıçta bazı devletler, Türkiye'nin pakta üyeliğine karşı çıkmıştıysa da 1950 yılında iktidara gelen Demokrat Parti'nin, Kuzey Kore'nin saldırgan tutumuna karşı çıkması süreci değiştirecektir⁷⁶.

⁷³Fahir Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi 1914-1980**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1983, s.517.

⁷⁴Fahir Armaoğlu, s.518-519.

⁷⁵ Hürriyet Gazetesi, 3 Ağustos 1950, s.1., Mim Kemal Öke, s.57-60.

⁷⁶Mim Kemal Öke, s.57-58,60.

25 Haziran 1950'de patlak veren Kore Savaşı'na Türkiye, Birleşmiş Milletler emrine verdiği bir tugaylık askerle aktif şekilde katılmıştır. Kore Savaşları'nda Türk Askeri öyle bir kahramanlık örneği göstermiştir ki, askerinin mücadele azmi her yerde övgü ile karşılanmıştır. Kore'de Mehmetçik, Türk Milleti'nin savaş değerini belirgin bir şekilde Dünya'ya ispat etmiş, Türkiye'nin NATO için ne kadar büyük bir kazanç teşkil ettiğini ispatlamıştır.

2.2. KORE SAVAŞI

25 Temmuz 1950 tarihinde Ankara'da, Celal Bayar'ın başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Refik Koraltan ve Genelkurmay Başkanının da katıldığı gündeminde, Birleşmiş Milletler genel sekreterinin Kore Savaşı'na silahlı yardım için Türkiye Cumhuriyeti'ne başvurusunu değerlendirmişlerdir. Alınan karar gereği, Dış İşleri Bakanlığı'nca hazırlanan metin üzerinde görüşmeler olmuş ve konu etraflı bir şekilde incelendikten sonra, Birleşmiş Milletler'e telgraf çekilmiş ve Türkiye Kore Savaşı'na katılmıştır.

Başbakan Adnan Menderes de, Amerikan Uluslararası Haber Servisi'ne yazdığı bir mektupta, nereden gelirse gelsin tecavüze uğramış herhangi bir memleketin yardım talebine icazet edileceğini söylemiştir⁷⁷.

Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye'nin Kore Savaşı'na niçin katıldığı hususunda, Türkiye'yi bu göreve hürriyet için birleşen ülkelerin davet ettiğini söylemiştir. Ayrıca Hac Suresi 39. Ayet ve Hucurat Suresi 9. Allah'ın da mazlumların imdadına koşmayı emrettiğini, dünyada barış ve adaleti korumanın herkes için ilahi bir vazife olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı konu ile ilgili olarak, ortada hukuka aykırı bir durum olduğunu ve insan hukukunun Allah'ın vekâlet ve kefalet ettiği hukuk olduğunu ve insanlar nerede haksızlığa ve zulme uğrarlarsa orada Allah rızası için müminlerin yardıma koşmalarının gerektiğini belirtmiştir⁷⁸.

⁷⁷BCA, 030-01-5-26-29

⁷⁸İlknur Tatar, Kore Savaşı ve Dönem Siyasetinin Ulusal Basına Yansımaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Bursa, 2004, s.51; Kur'anı Kerim Meali, Hucurat Suresi, 572, Hac Suresi, s.368.

Türkiye Birleşmiş Milletler Kuvveti'ne bir tugaylık kuvvetle katılmış, Kore Savaşı'nda büyük bir kahramanlık örneği sergilemiştir. Kore'de sergilenen bu başarı, Türkiye'nin 1951 yılında NATO'ya alınmasında önemli bir rol oynamıştır.

1951 yılı temmuzunda Kuzey Kore'nin mütareke teklifi ile Kore Savaşı'nı sona erdirecek görüşmeler başlamış ve 2 yıl sürmüştür. 1953 Martında Sovyet Lider Stalin'in ölümü ile beraber Sovyet Rusya, mütarekeye razı olmuş ve 27 Temmuz 1953'te Panmunjom'da mütareke imzalanmıştır. Panmunjom Mütarekesi ile 38. enlem çizgisi Kuzey Kore ve Güney Kore'yi birbirinden ayırmış, Kuzey Kore'de Sovyet nüfuzu, Güney Kore'e Amerikan nüfuzu başlamıştır⁷⁹.

Kore'deki çatışmaların bittiği ve barış müzakerelerinin başladığı Mayıs 1954 tarihinde hazırlanan rapora göre, görev yapan Türk birlikleri, savaşın başlangıcından itibaren 619 şehit, 1599 yaralı, 168 kayıp, muharebe dışında ise 106 şehit ve 581 yaralı vermiştir⁸⁰.

16 Mayıs 1955 tarihinde Güney Kore Cumhurbaşkanı ile yapılan mülakatta, Cumhurbaşkanı: *“Memleketime yapmış oldukları yardımdan dolayı Türklere minnettarım. Buradaki bazı birlikler cismen küçük fakat gürültüleri çok oluyor. Bunların bize yardımdan ziyade zararları dokunuyor. Hâlbuki sizlerden çok memnunuz ve sizlere minnettarız.”* demiştir⁸¹.

⁷⁹ Fahir Armaoğlu, s.455-456.

⁸⁰Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **Kore Harbi'nde TSK Muharebeleri (1950-1953)**, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 1975, s.203. Kore Savaşı'nın ardından özellikle yurda yaralı olarak dönenler, şehit ya da gazilik hakları elde edemedikleri gerekçesiyle, bizzat dönemin başbakanı Adnan Menderes'e, özlük ve maaş hakları ile ilgili mektuplar yazmışlardır. BCA, 030-01-100-618-1; 030-01-100-618-3; 030-01-18-104-5; 030-01-116-734-28, Kore'de 3 senelik çarpışmaların ardından Türkiye'nin toplam kaybı 885 kişidir. Hürriyet Gazetesi, 28 Temmuz 1953, s.1.

⁸¹BCA, 030-01-57-351-5

2.2.1. Kore Savaşı'nda Adıyaman Şehitleri

Şehit 1. Er Mehmet DEMİRBAŞ

Mehmet DEMİRBAŞ'ın oğlu Er Mehmet DEMİRBAŞ, 1928 yılında doğmuştur. Kore I. Türk Tugayı emrinde görev yapmaktayken 14 Haziran 1951'de şehit olmuştur. Şehit Demirbay bekârdı⁸².

Şehit 2. Piyade Er Hüseyin TEMEL

Yusuf TEMEL'in oğlu, Piyade Er Hüseyin TEMEL, 1930 yılında doğmuştur. Kore II. Türk Tugayı'nda görev yaparken 17 Nisan 1952' de şehit olmuştur. Şehit Temel bekârdı⁸³.

⁸²Kore Savaşı Şehitlerinin Biyografileri, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1992, s.191.

⁸³Kore Savaşı Şehitlerinin biyografileri,525.

2.3. KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI

Kıbrıs Adası, coğrafi açıdan bakıldığı zaman, Anadolu'nun bir parçası niteliğindedir. Güneyde Mısır'dan 370 km, Kuzeybatıda Rodos Adası'ndan 400 km, Girit Adası'ndan 500 km ve Kıbrıs'ta hak iddia eden Yunanistan'dan 800 km uzaktadır. Kıbrıs Adası, Anadolu kıyılarından yalnızca 70 kilometre mesafede bulunmaktadır. Bu durumdan dolayı Kıbrıs tarihi başladığından beri Anadolu'ya hükmeden ülkeler, burada siyasi birliğini ve merkezi otoritesini sağladıktan hemen sonra Kıbrıs Adası ile ilgilenmişlerdir. Ada, 9251 kilometre kare yüz ölçümüne sahip olup, Doğu Akdeniz Bölgesi'nin en büyük adasıdır. Akdeniz'de ise, Sicilya ve Sardunya'dan sonra 3. büyük ada olup çok eski ve köklü bir tarihe sahiptir. Bununla birlikte adaya adını veren zengin bakır madenilerinden dolayı, ekonomik açıdan Suriye, Mısır ve Anadolu kıyıları arasındaki stratejik konumu itibarıyla de coğrafi açıdan çok büyük bir öneme sahiptir⁸⁴.

Enosis ise, Megali İdea Fikri çerçevesinde Kıbrıs'ın Türklerden alınarak Yunanistan'a bağlanması düşüncesidir. Kelime anlamı ilhak olan Enosis, Megali İdea haritasını ilk kez hazırladığı 1791 yılında gündeme getirmiştir. Bu yönüyle Enosis, Kıbrıs sorununun da başlangıcı kabul edilir. Yunanistan, 8 Ekim 1928 tarihinde, İngiltere, Rusya ve Fransa ya bir nota vererek Kıbrıs Adası'nın kendisine bağlanmasını istemiş ve Enosis fikri resmen ortaya çıkmıştır. 30 Aralık 1918 tarihinde Yunanistan, Kıbrıs'ı Türklerden istemiştir.

15-20 Ocak 1950 tarihinde, Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesi'nin öncülüğünde bir plebisit yapılmış ve İngiltere'den Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı istemiştir. İngiltere, bu plebisiti tanımayarak istekleri reddetmiştir. Bunun üzerine, barışçı yollardan Enosis'i gerçekleştiremeyeceğini anlayan Rumlar, 1953 yılında Eoka adıyla kurdukları terör örgütünü 1 Nisan 1955'te harekete geçirmiştir. Şiddet eylemleri

⁸⁴Sadi Somuncuoğlu, **Arka Kapımıza Dayandılar, Kıbrıs'ta Sirtaki**, Boyut Tan Matbaası, 1. Basım, Ankara, 2002, s.21.

karşısında meşru müdafaa hakkını kullanmak zorunda kalan Kıbrıs Türk Halkı da, 1 Ağustos 1956'da Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı'nı kurmuştur⁸⁵.

EOKA'nın terör eylemlerinin başlamasının ardından, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Adnan Menderes 28 Aralık 1956'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmada: “*Bizim Ada'nın taksiminde büyük fedakârlık olmak üzere ve nihai olarak kabul edeceğimiz cihet şudur. Ada'nın taksimi meselesinde 120000 nüfusumuzu yâd ellere teslim edemeyiz ve orada 25 milyonun emniyetine bekçilik eden bir kara parçasında, mutlaka karakolumuzun, ileri karakolumuzun mevcut bulunmasını zaruri görmekteyiz*”⁸⁶ demiştir.

1963 yılının Aralık ayında, insanlık tarihinin en dehşet verici vahşet örneklerinden birisi olan Kanlı Noel Katliamı gerçekleşmiştir. 24 Aralık gecesini 25 Aralık sabahına bağlayan gece, Hristiyan Dünyası Noel kutlamaları yaparken Rumlar, Kıbrıs'ta Türklerin bulunduğu köy ve kasabaları ateşe vermiştir. Yaşlarına bakılmaksızın savunmasız insanlara otomatik silahlarla ateş etmiş ve birçok Müslüman Türkü şehit etmişlerdir. Eoka bu katliama “*Akritas Planı*” adını vermiştir. Rum çeteleri tarafından uygulanan bu planın sevk ve idaresi, Nikos Sampson adlı terörist tarafından yapılmıştır. Saldırı, Türk nüfusunun en yoğun olduğu bölge olan Lefkoşa'da yoğunlaşmıştır⁸⁷. Türk Alay Doktoru Binbaşı Nihat İlhan'ın savunmasız eşi ve 3 çocuğunun aynı banyo küvetinde kurşun yağmuru ile delik deşik edilerek şehit edilmesi, Kanlı Noel Olayı'nın acı hatıralarından birisidir⁸⁸.

Zürih ve Londra Anlaşmaları'nın devamı niteliğinde Kıbrıs, Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında bir garantörlük anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmanın 4.

⁸⁵Sadi Somuncuoğlu, s.37-38. Bkz.9 Mart 1950 tarihinde, KKTC'de neşredilen İstiklal Gazetesi sahibi Necati Özkan tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Şemsettin Günaltay'a: “*Kıbrıs azınlıkta olan bir Türklük camiasını bağrında toplamaktadır. Gazetemizi azınlık olan Türk cemaati arasında birçok maddi zorluklar içerisinde yayınlıyoruz. Bu nedenle takdir buyuracağınız herhangi bir kanaldan, gazetemize maddi yardımınızı talep edeceğim.*” diyen bir yazı gönderilmiştir. BCA, 0-30-01-17-98-3

⁸⁶Rauf Denктаş, **Son Çağrı**, Remzi Kitabevi, 2. Basım, İstanbul, 2007, s.24. Bkz. Rumların terör eylemleri, Türkiye Cumhuriyeti'nde de tepkiyle karşılanmış, Kıbrıs mevzusunda Yunan tezini destekleyen yazılı matbuların yurda sokulmasının ve dağıtılmasının yasaklanmasına dair 23 Kasım 1956 tarihinde bir kararname yayımlanmıştır. BCA, 0-30-18-01-02-144-94-19

⁸⁷Emine Sömek, **Kıbrıs Türk Mücahidi Dr. Selçuk Sömek ve Ailesinin Anıları, Kıbrıs Türkünün Milli Mücadelesi**, Bizim Kitaplar, İstanbul, 2012, s.151-152.

⁸⁸Fikret Alasya, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Kuruluşundan Sonra Makarios'un Hareket Hattı, Kıbrıs ve Türkler, **Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü**, Seri III, sayı: B2, Ankara, 1964, s.153.

maddesine göre: “Ortak veya anlaşarak hareket imkânı olmadığı takdirde, garanti veren her üç devletten birisi bu anlaşma ile kurulan düzeni tekrar kurmak amacıyla harekete geçmek hakkını saklı tutarlar.” Hükmü bulunmaktadır. Türkiye, 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı’nı anlaşmanın bu maddesine dayanarak gerçekleştirmiş, uluslararası garantörlük anlaşmasından doğan hak ve yetkisini kullanmıştır⁸⁹.

Türk uçakları, 25 Aralık 1963 tarihinde Lefkoşa üzerinden alçak uçuşlar gerçekleştirmiştir. Müdahaleden korkan Rum tarafı, 27 Aralık 1963 tarihinde İngilizlerin garantörlüğünde ateşkes istemişlerdir. Yapılan anlaşmaya göre, 30 Aralık 1963 tarihinde Türk ve Rum kesimini ayıran Rum saldırılarını durduran ve adayı ikiye bölen yeşil hat çizilmiştir⁹⁰.

20 Temmuz 1974 sabahı saat 5’te, Başbakan Bülent Ecevit’in radyodan Kıbrıs Barış Harekâtı’nın başladığını bütün Türk Halkı’na ve dünyaya ilan etmesinin ardından, bu harekâtın tamamen Kıbrıs Türk ve Rum halklarına barış getirmek amacıyla başlatıldığını, bu kararın bütün diplomatik yolları denedikten sonra mecbur kalınarak alındığı duyurulmuştur. NATO ve BM derhal toplanarak harekâtın durdurulması için harekete geçse de, Mehmetçik, Yavru Vatan’a ayak basmıştır. Bunun artık geri dönüşü yoktur. Yıllarca süren oyalama görüşmeleri artık sona ermiş ve Rum zulmü bitmiştir. Bugün Kıbrıs Türkü’nün yıllarca beklediği kurtuluş günüdür⁹¹.

I. Cenevre Görüşmeleri’nde Türklere ait olan yerleşim bölgelerini boşaltmayı taahhüt etmelerine rağmen Rum Milli Muhafız Ordusu bu bölgelerden çekilmemiş ve Limasol’da katliamlar yapmışlardır⁹². Bu gelişmeler üzerine Cenevre Görüşmeleri’nin bir sonuca varamayacağını gören Ankara Hükümeti: “*Ayşe tatile çıktı.*” sözleriyle Cenevre Heyeti’ne II. Barış Harekâtı’nın başlatıldığını duyurmuştur⁹³.

II. Kıbrıs Harekâtı: 16 Ağustos 1974 tarihinde Rum tarafının ateşkesi kabul etmesiyle sona ermiştir. 2 gün içerisinde Türk Silahlı Kuvvetleri, Magusa, Lefkoşa,

⁸⁹ Sadi Somuncuoğlu, s.54-55.

⁹⁰ Sadi Somuncuoğlu, s.68. Fahir Armaoğlu, s.786.

⁹¹ Emine Sömek, s.199.

⁹² Erol Mütercimler, s.392-393.

⁹³ Erol Mütercimler, s.392-393.

Lefke, Kokkina hedeflerine ulaşarak Kıbrıs adasının %38'ini ele geirmiřtir⁹⁴. Kıbrıs Barış Harekâtı'nda 57 askerimiz şehit olmuş, 184 askerimiz yaralanmış, 242 askerimiz de kaybolmuřtur⁹⁵.13 şubat 1975 tarihinde Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulmuřtur⁹⁶.

2.3.1. Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Adıyamanlı şehitler

şehit 1. Teknisyen Dz. Astsubay Mehmet ÇETİN, (ADİYAMAN),

şehadet Tarihi: 21.07.1974

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, T.C.G. Kocatepe Muhribi'nde görev yapmakta iken, 21 Temmuz 1974'te geminin batması sonucunda şehit olan Teknisyen Astsubayı Mehmet etin 1952 Adıyaman doğumludur. Hasan Bey'in oğludur. Mezarı bilinmemektedir. şehidin vnc madalyası ailesine teslim edilmiřtir⁹⁷.

⁹⁴ Fahir Armaoğlu, s.805-806. Hürriyet Gazetesi, 21 Temmuz 1974, s.1.

⁹⁵ Milliyet Gazetesi, 23 Temmuz 1974, s.1.

⁹⁶ Fahir Armaoğlu, s.814-815.

⁹⁷ **Kıbrıs Barış Harekâtı şehitleri'nin Biyografileri**, Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı Resmii yayınları, Gnkur Basımevi, Ankara 1976, s.86., Adıyaman Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü (ASPB), şehitlerimiz Listesi.

Şehit 2. Piyade Er Sıtkı ACAR, (ADİYAMAN)

Şehadet Tarihi: 21.07.1974

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, Şahinler Bölgesi'nde 21 Temmuz 1974'te şehit olan Piyade Er Sıtkı Acar, 1953'te Adıyaman'ın Gerger İlçesi'nde doğmuştur. Babası Hasan Bey'dir. Mezarı, Lefkoşe Şehitliği'nde 24 numaralıdır. Şehidin Övünç Madalyası ailesine teslim edilmiştir⁹⁸.

Şehit 3. Piyade Er Halil TAŞKIN, (ADİYAMAN)

Şehadet Tarihi: 21.07.1974

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, 22 Temmuz 1974'te, Atak Bölgesi'nde şehit olan Piyade Er Halil Taşkın 1953 Adıyaman doğumludur. Mahmut Bey'in oğludur. Mezarı, Lefkoşe Şehitliği'nde 14 numaralıdır. Şehidin Övünç Madalyası ailesine teslim edilmiştir⁹⁹.

⁹⁸Kıbrıs Barış Harekâtı Şehitleri'nin Biyografileri, 94., Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

⁹⁹Kıbrıs Barış Harekâtı Şehitleri'nin Biyografileri, 118.

Şehit 4. Piyade Er Cuma TEYMUR, (BESNİ/ADİYAMAN)

Şehadet Tarihi:14.08.1974

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, 14 Ağustos 1974'te Hamitköy Bölgesi'nde şehit olan Piyade Eri Cuma Teymur, 1953 Adıyaman doğumludur. Haca Bey'in oğludur. Mezarı, Boğaz Şehitliği'nde 99 numaralıdır. Şehidin Övünç Madalyası ailesine teslim edilmiştir¹⁰⁰.

Şehit 5. Şehit Topçu Er Kadir AKDOĞAN, (ADİYAMAN)

Şehadet Tarihi: 19.02.1975

¹⁰⁰Kıbrıs Barış Harekâtı Şehitleri'nin Biyografileri, s.141., Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, 28. Tümen emrinde görevliyken, Lefkoşe Bölgesi'nde ağır yaralanan 1954 Adıyaman doğumlu, Topçu Eri Kadir Akdoğan, 19 Şubat 1975'te Gülhane'de şehit olmuştur. Hasan Bey'in oğludur. Şehidin na'sı ve Övünç Madalyası ailesine teslim edilmiştir¹⁰¹.

2.4. TERÖR VE TERÖRİZM KAVRAMLARINA GİRİŞ

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre terör: “*Yıldırma, yıldırı, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma, tedhiş*“ demektir¹⁰². Dünyada terör kavramı ilk kez Fransız İhtilali sonrasında Jakobenlerin kurdukları baskıcı sistemi tanımlamak amacıyla kullanılmıştır. Latince “*TERREERE*” kelimesinden gelen sözcük, “*korkutmak, dehşete düşürmek, korkutup kaçırmak, caydırmak*” gibi anlamlar taşır. Fakat bu korkutma, yıldırma ve tedhiş, kişi ya da toplumların ruhsal yapılarını aniden şiddetle korkutmak şeklindedir. Terör, “*siyasal bir hedefe ulaşmak amacıyla devlete millete ya da şahıslara karşı sistematik bir şiddet eylemidir*”. Terörizm ise: “*Siyasal talepleri kabul ettirmek amacıyla, kişileri, grupları, toplumu ve hükümeti yıldırmak için sistematik olarak öldürme, tahrip etme ya da öldürme veya tahrip etmeyle tehdit etme*” olarak tanımlanabilir. Terör, ne bir konvansiyonel savaş şekli ne de kitlelere yarayan tesadüfi bir çılgınlıktır. Terörizmi farklı yapan en önemli şey, onun belirli politik amaçlara erişmek için kullandığı kendine özgü yöntemidir. Sonuç olarak terör: “*Herhangi bir amaca ulaşmak için sivillerin veya güvenlik görevlilerinin propagandaya yönelik ses getirecek eylemlerle öldürülmesidir*”. Eylemlerin mümkün olduğunca vahşi, kural tanımaz ve her türlü duygusallıktan uzak bir şekilde yapılmasının teröristler açısından büyük önem arz eder¹⁰³.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, 12.04.1991 tarihinde, 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nu çıkarmıştır. Buna göre terör şu şekilde tanımlanmaktadır: “*Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet*

¹⁰¹Kıbrıs Barış Harekâtı Şehitleri'nin Biyografileri, s.198.

¹⁰²http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts, E.T.01.02.2019

¹⁰³Necati Alkan, **PKK'da Semboller, Aktörler, Kadınlar**, Karakutu Yayınları, İstanbul, 2012, s. 33-34.

otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir¹⁰⁴ şeklinde tanımlanmıştır. Sonuç olarak Terör, büyük çaplı korku veren, kişilerde yılgınlık yaratan bir eylem durumunu ifade ederken, terörizm ise politik idealleri için var olan durumu, yasadışı yollardan değiştirmek amacıyla örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemlerini kullanmayı bir metot olarak benimseme durumunu ifade eder¹⁰⁵.

Şiddet ve terör yüzlerce yapıcı düzenleyici ve geliştirici faktörleri çiğneyen, son derece karmaşık içtimai olaylardır. Ülkemizde terörün çözümüne değişen siyasi yapıya göre ideolojik nazarlarla bakıldığı için bilimsel teşhis ve tespitler göz ardı edilmektedir¹⁰⁶. Terörün tanımı konusunda herkesin üzerinde anlaşmaya varabildiği bir tanım yoktur. Bu yüzden kontrol altına alınması da zorlaşmaktadır. Terör, şiddet içerikli, kasıtlı, sistematik, suçlu-masum ayırmayan, herkesi tehdit eden, reklam amaçlı, acımasız, insanlık dışı bir yöntemdir¹⁰⁷. Terörizm, hesaplı bir şiddet olup amacı, mümkün olduğu kadar insan öldürmek değil toplumun eylemlerden etkilenmesini sağlamaktır. Toplumun dehşete katılmasını, bir çaresizlik içinde teröristin emellerine boyun eğmesinden başka çaresinin olmadığını düşünmesini sağlamaktır¹⁰⁸. Terörizmin kendine özgü bir düşüncesi yoktur. Terörizm, başkalarının düşüncelerine taşeronluk yapan ya da o düşüncelerin şemsiyesi altına giren, bu suretle kendisine düşman gördüğü kitlenin karşısında yaptıklarını meşrulaştırmaya çalışan, siyasal iktidarı ele geçirmek için yapılan acımasız bir korku hareketidir. Başka bir ifadeyle terörizm, kendi değerlerini korumak adına evrensel değerleri acımasızca tahrip eden bir şiddet unsurudur¹⁰⁹.

¹⁰⁴<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3713.doc>, E.T.01.02.2019

¹⁰⁵Necati Alkan, s.34-35.

¹⁰⁶Mehmet S. Aydın, Şiddet ve Aydınlar, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.31.

¹⁰⁷Mehmet Kocaoğlu, Türkiye’yi Bölme, Köşeye Sıkıştırma Vasıtası Olarak İç ve Dış Mitraklar Tarafından Kullanılan Terörizm, **Cumhuriyetin 75. Yılında Doğu Anadolu’da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri**, İzmir, 1999, s.31.

¹⁰⁸Necati Alkan, s.36.

¹⁰⁹Zeki Hafizoğulları, Terör ve Hukuk, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.41.

Terörist unsurlar şiddeti öylesine yoğun kullanırlar ki, toplum korku hipnozuna kapılabilir. Burada terör örgütünün amacı, kargaşa, kaos ve buhran oluşturarak mevcut siyasi iktidara toplumun desteğini azaltmaktır. Sonra da düşman ilan ettikleri kurumlara saldırarak halk adına intikam aldıklarını söylerler.¹¹⁰ İşte bu durumlarda sessiz, sıradan ve genellikle masum olan geniş halk kitleleri, terör korkusunu yaşadıkları yerlerde, güvenlik güçlerinden ailelerini, çocuklarını ve kendilerini korumalarını, daha hassas ve şefkatli davranmalarını beklerler¹¹¹. Başka bir açıdan bakıldığında ise terörizmin insan hakları temel özgürlükler ve demokrasi gibi evrensel değerleri tahrip ettiği de gerçektir¹¹².

Ülkemizde terör faaliyetlerinde bulunan örgütlerin yapıları çözüldükçe bu örgütlerin hangi devletler tarafından Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak üzere kullanıldığı daha net görülmektedir. Terör örgütlerinden ve terör eylemlerinden dolayı Türkiye, ekonomik, siyasi ve diplomatik hesaplarını terörizmle mücadele üzerine inşa etmek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu ve Afrika Kıtası'nda kendisini ilgilendiren stratejik konulara yeterince eğilememektedir. Yunanistan, Suriye, İran, Irak, Ermenistan, İsrail, ABD, hatta bazı Avrupa ülkelerinin 20 yıla yakın süredir desteğine rağmen PKK terör örgütü amacına ulaşamamıştır. Fakat bu terör örgütlerini maşa olarak kullanan ülkelerin amacı da PKK'nın devlet kurması değildir. Dış mihrakların asıl isteği, devletimizi siyasal şiddet hareketleriyle ele geçirerek ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri açıdan zaafa uğratmak ve yıpratmaktır¹¹³. Öte yandan terör ve terörizm, kutsal dinlerin değerlerini de ayaklar altına almaktadır. Çünkü hiçbir din zorbalığın, şiddetin yaygınlaşmasını istemediği gibi insanlara yalnızca barış, sevgi ve huzuru emreder. Hatta İslam Dini'nin cihat anlayışı bile terörü ve terörizmi reddeder. İslam'da savaşın bile bir hukuku vardır¹¹⁴.

Bununla birlikte ülkemizde hiçbir şekilde terörist örgütlerin, terörist partilerin meşruiyet kazanmasına müsaade edilemez. Buna her şeyden önce geniş halk

¹¹⁰Necati Alkan, s.36.

¹¹¹İhsan Bal, Liberal ve Gelişme Sürecindeki Demokratik Sistemlerde Terörizm Sorununa Çözüm Önerileri **Türkiye'de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.75.

¹¹²Birol Aydın, Terörle Mücadele ve İnsan Hakları, **Cumhuriyetin 75. Yılında Doğu Anadolu'da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri**, İzmir, 1999, s.282.

¹¹³Necati Alkan, s.36-37.

¹¹⁴Zeki Hafizoğulları, s.41-42.

kitlelerinin müsaade etmemesi gerekir. Çünkü dünyada herkesin her şeyi söylediği bir yer yoktur. Hele hele bu söylemler, devleti yok etmeye, anayasal düzenleri ortadan kaldırmaya yönelik söylemler ise¹¹⁵.

Günümüzde terörizm, dünyanın tamamını derinden etkileyen küresel bir tehlikedir. Buna paralel olarak, terörle mücadele konusunda ülkelerin, uluslararası camia ve kuruluşların birlikte hareket etmeleri zorunludur. Terörizmin sınırları aşan özelliği dikkate alındığında ülkelerin tek başına terör tehdidi ile başa çıkması mümkün değildir. Bu durum terörle mücadele konusunda küresel mücadelenin ve uluslararası işbirliğinin önemini daha da artırmaktadır. Bu anlayıştan hareketle, başta Birleşmiş Milletler Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşlar terör eylemlerinin cezalandırılması ve teröristlerin ülke değiştirerek cezasız kalmamaları için ülkemizin de taraf olduğu uluslararası hukuki oluşumu sağlamışlardır. Dünyanın en etkin ve en önemli örgütlerinden biri olan Avrupa Konseyi bünyesinde, 16 Mayıs 2005 tarihinde, bu amaç doğrultusunda Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi hazırlanmıştır. Ülkemiz de, 1 Temmuz 2012 tarihinde bu sözleşmeye imza atmış ve taraf olmuştur¹¹⁶.

Terör, her ne kadar ulusal düzeyde daha fazla gündeme gelse de uluslararası alanda da tek bir devletin üstesinden gelebileceği boyutu çoktan aşmıştır. Elbette ki terör ve terörizm ile mücadelede kullanılan askeri yöntemler kısmi bir başarı sağlamıştır. Ama her obje toplumsal bir sorun olmaktan bütünüyle çıkarmaya yetmemiştir. Bu yüzden terörle mücadelenin yalnızca askeri değil ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik ve diğer birçok yolunun ve yönteminin de uygulanması gerekmektedir¹¹⁷. Terörle mücadelede başarılı olmak için ilk önce topyekûn mücadele anlayışının toplumda oturması gerekir. Bunun yanında siyasi iradenin de net bir tavır göstermesi önemlidir. Gerek PKK Terör Örgütü'nün gerekse de Ortadoğu'da ortaya çıkan diğer

¹¹⁵İlber Ortaylı, Terör ve Aydınlar, **Türkiye'de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.86.

¹¹⁶**Bütün Boyutlarıyla Terörizmin Önlenmesi Avrupa Sözleşmesi**, Başbakanlık Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Yayını, Ankara, 2012, s.5-6.

¹¹⁷Abdulkadir Baharççek, **Radikalleşmenin Önlenmesi ve Terörle Mücadele Üzerinde Demokratikleşmenin Rolü, Terörün Sosyal Psikolojisi**, Polis Akademisi Yayınları, Ankara, 2010, s.25.

terör örgütlerinin hangi devletler tarafından hangi jeopolitik amaçlar için kullanıldığı iyi etüt edilmelidir¹¹⁸.

2.5. 1980'Lİ YILLARDAKİ SİYASİ ÇATIŞMALAR

Ülkemiz, terör eylemlerinden dolayı Dünya üzerinde en çok acı çeken ülkelerin başında gelir. Önce sağcı ve solcu gibi isimlendirmelerle gençlerimiz arasında büyük bir ideolojik uçurum oluşturulmuş, sonra ülkemizin evlatları birbirine düşürülerek üniversiteden ortaöğretime kadar bütün eğitim ve öğretim kurumları bölünmüştür. Gençlerimiz en verimli oldukları ve vatana hizmet edecekleri dönemlerinde ya üniversitelerden yeterli eğitim almadan mezun olmuşlar ya da okullarından atılmışlardır¹¹⁹.

Bu dönemdeki öğrenci hareketleri, masum öğrenci hareketlerinden uzak, bozulmuş bir düzenin değiştirilmesi sloganlarıyla, politik ve ideolojik bir içeriğe, şiddet, kırılcılık ve zorbalığa dönüşmüştür. Üniversite öğrenci yurtları, terör eylemlerine başvuranların silah deposu haline gelmiştir. Üniversite hocaları dövülmüş, kürsüleri devrilmiş, aylarca dersler yapılamamıştır. Radikal gruplar tarafından hiçbir fikrin konuşulmasına tartışılmasına müsaade edilmemiş, bu davranışa karşı çıkanlara işkenceler yapılmıştır. Gerek aşırı sağa, gerekse de aşırı sola mensup öğrenciler arasında çatışmalar çıkmış, iki taraf da silahlandığı için çatışmaların bedeli ağır olmuştur. 1961-1968 yılları arasında Marksist-Leninist fikirlerle düzeni değiştirmek isteyen bir grup, silaha sarılmaktan başka çare kalmadığı propagandasıyla militanlarını eğitmeye başlamıştır. 12 Haziran 1968 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nin birçok fakültesini işgal etmişler ve imtihanlara girmek isteyen öğrencilerin sınava girmesini engellemeye çalışmışlardır. Bu üniversitedeki ilk kıvılcım, diğer üniversitelerdeki işgallerin de başlangıcı niteliğindedir. İşgali boykot ve mitingler takip etmiştir. Son olarak NATO'yu parçalama politikasının bir sonucu olarak, İstanbul Limanı'nı ziyaret eden Amerikan 6. Filosu'na mensup askerler yakalanmış, hırpalanmış, hatta bir Amerikan askeri rıhtımdan denize atılmıştır¹²⁰.

¹¹⁸Nejat Eslen, **Çok Kutuplu Düzene Doğru**, Truva Yayınları, İstanbul, 2008, s.208.

¹¹⁹Mesut Taner Genç, **Ateş Hattında Beytüşşebap Kaymakamı'nın PKK İle Mücadele Günlüğü**, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2008, s.7.

¹²⁰Beyaz Kitap, **Türkiye Gerçekleri ve Terörizm**, T.C. Başbakanlık Yayınevi, Ankara, 1973, s.21-

2.5.1. 1980'li Yıllarda Oluşan Siyasi Çatışmalarda Şehit Olan Polisler

Şehit 1. Polis Memuru Mehmet Ali KURUMUŞ, (ADIYAMAN/TUT),

Şehadet Tarihi: 11.01.1980

Polis memuru Mehmet Ali Kurumuş, 1980 yılında Hatay'ın Dört Yol İlçesi'nde bulunan Polis Karakolu'na düzenlenen baskında şehit olmuştur. Şehit Kurumuş, Tut İlçe Mezarlığı'na defnedilmiştir¹²¹.

2.6. PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE SALDIRILARI

Türkiye'nin bölgesindeki jeopolitik konumundaki etkinliğini kendi çıkarları nedeniyle istemeyen içerdeki ve dışardaki şer güçleri, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı yıkıcı bölücü faaliyetlerde bulunmakta, bu çıkarlarının gerçekleşmesi için terör örgütlerine destek vermektedir. Cumhuriyetin ilan edildiği ilk yıllarda, Lozan Barış Konferansı'nda arzularına kavuşamayan İngilizler, Musul meselesinin Türkiye lehine çözümlenmemesi için, önce 1924 yılında Nasturileri sonra 1925 yılında da Şeyh Said'i ayaklandırarak terör eylemlerini başlatmışlardır. 1937 yılında ise Hatay meselesinde Türkiye ile Fransa karşı karşıya gelmiş, Fransızların teşvik ve tahriki ile Dersim Olayları başlamıştır. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nın ardından yine dış güçlerin teşvik ve himayesinde Kürdistan ve Ermenistan sorunları Türkiye'nin

22. Kitabın girişinde "Bu kitap, Başbakanlığın emri ile bakanlıklar arası bir kurul tarafından hazırlanmıştır" denilmektedir.

¹²¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

gündemine sokulmuştur. Bu dönemde özellikle batının şımarık çocuğu Yunanistan pervasızca PKK Terör Örgütü'ne destek vermekten geri kalmamıştır¹²².

1970'li yıllar Dünya'nın 2 süper gücü SSCB ile ABD hegemonyası altında olduğu yıllardır. Bir taşeron örgüt olarak PKK'nın ortaya çıkışı da bu döneme rastlar. 1973 yılında Çubuk toplantısında bir arada hareket etme kararı almışlardır. 1975 yılında ise Abdullah Öcalan, Kesire Yıldırım, Haki Karer, Cemil Bayık, Kemal Pir, Ankara'nın Tuzluçayır semtinde örgütün manifestosunu hazırlamışlardır. 27 Kasım 1978 tarihine kadar “*Apocular*” olarak bilinen grup, bu tarihte Diyarbakır'ın Lice İlçesi'ne bağlı Fis Köyü'nde toplanarak hareketin ilk kongresini toplayıp partilemişlerdir. 7 kişilik merkez komite kurulundan oluşan PKK, (Partiya Karkeren Kürdistan) böylece kurulmuştur¹²³.

PKK Terör Örgütü'nün amacı asla Kürt halkının mutluluğuna sahip çıkmak ya da onların gelişimine yardımcı olmak değildir. Hatta PKK Terör Örgütü'nün iç ve dış kamuoyunda ısrarla savunduğunu iddia ettiği Kürt halkıyla hiçbir ilgisi yoktur. Örgütün propaganda haline getirdiği Kürt kimliği, Kürt halkının özgürlüğü, kimlik ve özgürlük için savaşıldığı temaları Kürt kökenli vatandaşlarımıza saptırılarak aktarılmıştır. Çünkü bu örgütün 1984 yılından beri başta Kürt kökenli vatandaşlarımıza uyguladığı vahşet incelendiğinde gerçek kimliği ortaya çıkacak, maskesi düşecektir. 1993 yılından beri, ülkemiz üzerinde gizli emelleri olmayan birçok ülke PKK'yı terör örgütü ilan etmiştir¹²⁴. PKK Terör Örgütü'nün kimlik sorununu ortaya atması ise örgütün, sorunların kaynağı olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni göstererek kendilerini bu problemi çözen tarafmış gibi gösterme tavır ve gayretinden başka bir şey değildir¹²⁵.

Terör örgütlerinin hedef kitlesi olan gençler, ergenlikten çıktıkları zaman birçok ana babayı hazırlıksız yakalarlar. Gençler, kendini yeni keşfetmenin, kabuk değiştirmenin sancılarını çekmektedir. Göstermiş oldukları davranışlarla benlik,

¹²²E. Ege Hasdal, **Kırahk Bir Cinayet Örgütünün Anatomisi**, Türkiye Azerbaycan Dostluk Derneği, Ankara, 1996, Basım Tarihi Belirtilmemiş, s.3.

¹²³Adem Palabıyık, Toplumsal Hareketler Bağlamında PKK Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Cilt 8, Sayı 39, Samsun, 2015, s.520.

¹²⁴**Terör Örgütü PKK'nın Gerçek Yüzü**, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Ankara, 1994, s.5-6.

¹²⁵Mahir Kaynak, **İstihbarat ve Terör Oyunları**, Selis Kitaplar, İstanbul, 2006, s.139.

kişilik ve kimlik arayışı içerisindedirler. Tüm bunlara karşın anne babalar, kendilerini sürekli çocuklarının yerine koymalı, baskıcı, katı, anlayışsız ve hoşgörüsüz tutumlardan kaçınmalıdır. Çünkü gençler, kendilerini adam yerine koyan, sözünü dinleyen, ona anlayışlı ve hoşgörülü bir ortam hazırlayan kişiler tarafından etkilenirler. Yapılan araştırmalarda, gençlerin terör örgütlerine kendi iradeleriyle değil, bizatihi örgütlerin birebir propaganda metotlarına alet olarak katıldıklarını göstermektedir¹²⁶. Gençlerin terör örgütlerine katılımlarında, devlet karşıtı kuruluşlar dernekler ve partiler daha önceden tutuklanma olmuşsa gözaltında gördükleri muamelelerin etkileri, eğitim seviyesi, göç ile kurulan yakın ilişkiler, sosyal, ekonomik problemler ve aile baskısı çok etkilidir¹²⁷.

PKK Terör Örgütü'nün devletimize mal ettiği asılsız propagandalardan bazıları, faili meçhul cinayetler işlendiği, köylerin yakılıp yıkıldığı, Kürtlere 2. sınıf vatandaş muamelesi yapıldığı ve kimliklerinin tanınmadığı, Kürtlere asırlardır zulmedildiği, Kürtlerin ana dillerini konuşmalarının yasaklandığı ve cezaevindeki işkenceler nedeni ile ölenler olduğu şeklindedir. Bunlar, PKK Terör Örgütü'nün arkasına sığındığı asılsız yalanlardır. Bunun yanında bazı kötü niyetli insanlar, şahsi husumet, kan davası, namus meselesi ya da başka bir şekilde adlandırdığı meselesini cinayet ile sonlandırıp suçu devletimize mal etmektedirler. Örgüt içi hesaplaşmalarda da aralarında liderlik, şahsi rekabet ya da nefret sonucu cinayetler işlenmiş ve devlet tarafından işlenen faili meçhul cinayetler kapsamına sokulmaya çalışılmıştır. Dönem dönem de örgüt, kendisi için zararlı gördüğü, halka mal olmuş önemli kişileri öldürerek halk arasında infial yaratmaya çalışmıştır. Bu tür faili meçhul cinayetleri işleyenlerin yakalanması ya da delillerin toplanması çok zor olduğundan, olayın aydınlanması için ya gerçek suçluların bulunması ya da tanıkların itiraf etmesi gerekmektedir. Bu durum terörle mücadelenin psikolojik boyutunun en zor olan kısımlarındandır¹²⁸.

¹²⁶Necati Alkan, Terör Örgütlerinin Gençliği Kazanmada Kullandığı Psikolojik Süreçler, **Türkiye'de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.160-161.

¹²⁷Mutlu Köseli, Terör Örgütlerinin Eleman Kazanmalarını Kolaylaştıran Etmenler, Terörle Mücadelede Makro ve Mikro Perspektifler, **Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Sempozyumu (UTSAS 2010) Seçilmiş Bildirileri 2**, Ankara, 2011, s.98-99.

¹²⁸Terör Örgütü PKK'nın Gerçek Yüzü, s.36-37.

Sonuç olarak Türkiye, çok uzun yıllardan beri terörle mücadele içerisinde. Genel olarak bakarsak, terör unsurlarına karşı gerek sınırlarımız içerisinde gerek sınır ötesinde birçok başarılı operasyonlara imza atılmış, terör örgütü PKK Elebaşı Abdullah Öcalan ülkemize getirilmiş, yapılan birçok operasyonda diğer terör örgütlerine de ağır darbeler vurulmuştur. Tüm bunlara rağmen, terörün mutlak sona erdiği söylenemez¹²⁹.

PKK Terör Örgütü, kurulduğu günden itibaren, bebek, çocuk, genç, ihtiyar, kadın, erkek ayrımı yapmadan insanları öldürmekte, kendisi gibi düşünmeyenlere yaşam hakkı tanımamaktadır. Örgüte zorla eleman alarak, onların ayrılmalarına müsaade etmemekte, çağdışı bir disiplin anlayışıyla onları köleleştirmektedir. Halktan zalimce ve işkenceyle para ve malzeme toplamakta, küçücük çocukları zorla dağ kadrosuna kaçırmaktadır. Yol keserek, otobüsleri silahla tarayarak, toplu taşıma araçlarına bombalar koyarak, turistleri zorla dağlara kaçırarak, keyfi yapılanmalar ve alıkoymalar yaparak, kendisine bağlı olmayan köyleri ateşe vererek, masum insanları evlerinden yurtlarından sürmeye kalkışmaktadır. Terör nedeniyle evlerini terk edip başka bölgelere kaçan kişi ya da ailelerin geri dönüşlerini engellemektedir. Örgüt kadrolarındaki kızlar ile zorla ilişki kurulmakta, kızlar bir cinsel obje olarak görülmekte, onların insanlık onuruyla oynanmakta ve tahrip edilmektedir. PKK, ibadet yerleri olan camileri, mescitleri bombalamakta, dini kitaplar okuyan genç, ihtiyar herkesi kurşunlamakta, köy camilerinde görevli din adamlarını öldürmekte ve insanların inanç özgürlüğü hakkına engel olmaktadır. Bölgedeki gazeteleri, yayınevlerini tehdit etmekte, günlük gazetelerin dağıtım ve satımını engelleyerek gerçek yüzünü gizlemeye çalışmaktadır. Seçim dönemlerinde kişileri baskı altına almakta, kişilerin oy vermelerini, siyasi partilere üye olmalarını engellemektedir. Okulları yakmakta, öğretmenleri öldürmekte, böylelikle bölgenin kültürel kalkınmasını engelleyip var olmaya çalışmaktadır. Şantiyeleri basmakta, çalışanları tehdit ederek öldürmekte ve bölge halkının hizmet almasını engellemektedir. Kendi hak ve özgürlüklerinin sağlanması için yurtdışındaki hamilerini kullanarak mağdur edebiyatı yapmaktadır. Yöre halkının hak ve özgürlüklerine çiğnemekte, genel ahlak,

¹²⁹Fatih Karaosmanoğlu, Terör ve Temel Hak ve Özgürlüklere Uluslararası Hukuk Perspektifinden Bir Bakış, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.53.

kamu düzeni ve refahı sağlayan yasalara karşı çıkmaktadır. Bu yönüyle PKK Terör Örgütü, Türkiye’de yaşayan vatandaşların hak ve özgürlüklerini yok etmeye çalışan, iğrenç, insanlık dışı, kiralık bir cinayet örgütüdür¹³⁰.

PKK Terör Örgütü’nün ilk sansasyonel büyük eylemi, Adalet Partisi Şanlıurfa Milletvekili ve Bucak Aşireti Lideri Mehmet Celal Bucak suikastini düzenlemesidir. 1979 yılında Şanlıurfa’nın Siverek İlçesi’ne bağlı Kırbaşlar Mezrası’nda kayın babasının evinde iftara davet ol davetli olan Mehmet Celal Bucak’a saldırı düzenlenmiş, Bucak’ın kayınbabası ve 9 yaşındaki çocuğu şehit olmuştur. Bucak, saldırıyı yaralı olarak atlatmış fakat bu olay Türk kamuoyunda büyük yankı uyandırmıştır. PKK militanları, olay yerine PKK’nın Kuruluş Bildirgesi adıyla bir de bildiri bırakmışlar ve PKK Terör Örgütü’nün kuruluşunu bu şekilde ilan etmişlerdir¹³¹. 1980 yılından sonra Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad’ın kardeşi Rıfat Esad, PKK ile ilişki kurmak için koordinatör olarak atanmış, 8 Nisan 1980 tarihinde taraflar Lübnan’ın Sayda kentinde bir araya gelerek, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da, bir sözde Ermeni Kürt Federe Devleti kurmak üzere anlaşmışlardır. Bunu da bir deklarasyonla ilan etmişlerdir¹³².

9 Kasım 1980’de Strazburg Başkonsolosluğu’muzun bombalanması ve 19 Kasım 1980’de Roma Türk Hava Yolları büromuzun bombalanması eylemlerini PKK ve Asala Terör Örgütleri üstlenmiştir¹³³. Örgüt, 20-25 Ağustos 1982 tarihinde yaptığı 2. Kongresinde, artık silahlı mücadelenin öne çıktığını ve siyasal örgütsel çalışmaların silahlı mücadele temelinde gerçekleşmesini yeni bir aşama olarak ilan etmiştir¹³⁴. 15 Ağustos 1984 tarihinde, bir grup PKK’lı teröristin Şemdinli ve Eruh’ta güvenlik güçlerimize saldırıda bulunması, PKK’nın güvenlik güçlerimize karşı silahlı saldırılarının da başlaması kabul edilir¹³⁵. 1987 yılına gelindiğinde, örgütün kongrede

¹³⁰Terör Örgütü PKK’nın Gerçek Yüzü, s.7-8,10-11.

¹³¹Mustafa Murat Sümercan, Uluslararası Terörizm ve PKK Terör Örgütü 1980’den Günümüze, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2010, s.65.

¹³²Çağrı Erhan, Hafız Esad’ın Ölümü ve Muhtemel Gelişmeler, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Yıl 2000, Cilt 55, Sayı 2, s.164. Mustafa Murat Sümercan, s.164-165.

¹³³Nurhan Aydın, Asılsız Soykırım İddiası ve Ermeni Terörü, **Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildirileri**, Cilt 1, Sayı 1, Ankara, 2011, s.187. Mustafa Murat Sümercan, s.70.

¹³⁴Mustafa Murat Sümercan, s.70.

¹³⁵Hakan Ördek, PKK Terör Örgütünün Çocukları Kullanma Usul ve Yöntemlerinin Analizi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2014, s.45.

aldığı kararların da etkisiyle yöre halkına ve geçici köy korucularına karşı sindirme süreci hız kazanmıştır. Sadece bu yıl içerisinde örgüt tarafından 15 toplu katliam gerçekleştirilmiştir. Bu katliamlarda 237 vatandaşımız yaşamını yitirirken, 117 vatandaşımız yaralanmış, 15 Geçici Köy Korucusu (GKK) şehit olmuştur¹³⁶.

1987 yılında, 107'si ölü, ikisi yaralı, 519'u yakalanmış ve 2'si teslim olmuş olmak üzere toplam 630 terörist etkisiz hale getirilmiştir. PKK terör örgütü 1987-1989 yılları arasında özellikle okulları hedef almış, 18 öğretmeni devlet ajanı olduğu gerekçesiyle şehit etmiş, 137 okulu harabeye çevirmiş, 150 çocuğu da dağ kaçırmıştır¹³⁷. Örgüt, 1990 yılında Nusaybin, Cizre ve Silopi'de eylemlerinde kadın ve çocukları sistematik olarak kullanarak halk desteğini sahip olduğunu kanıtlamak istemiştir. Bu sokak eylemleri, kadın ve çocukların sistematik olarak kullanılmasının miladı kabul edilir¹³⁸.

PKK terör örgütünün 1993 yılının Mayıs ayında, Elazığ-Bingöl karayolunda durdurduğu otobüslerden indirdiği silahsız 33 eri şehit etmesi ve aynı yılın Temmuz ayında Erzincan'ın Kemaliye İlçesi'nin Başbağlar Köyü'nü basarak 31 köylüyü şehit etmesi, toplu ölümlere sebebiyet verdiği ilk eylemler olarak bilinmektedir¹³⁹. Örgüt 8'i 1996 yılında, biri 1997 yılında olmak üzere kadınları ve kız çocuklarını kullandığı 9 intihar saldırısı girişiminde bulunmuştur. Bu eylemlerde 8'i Asker 6'sı polis toplam 14 Güvenlik Kuvveti personeli şehit olmuş, 70'i aşkın asker ve sivil yaralanmıştır¹⁴⁰. Yakın geçmişte ise, 2015 yılında, Ağrı'nın Doğubeyazıt İlçesi'nin Karabulak Jandarma Karakolu'na düzenlenen intihar saldırısında 2 şehit, 2016 yılında ise Ankara, Çankaya Merasim Sokak'ta askeri servis aracına düzenlenen intihar saldırısında 28 şehit, Ankara, Çankaya, Kızılay güven parktaki intihar saldırısında 36 şehit, Diyarbakır, Lice, Anıtlı Jandarma Karakolu'na düzenlenen intihar saldırısında 3 şehit, Mardin Midyat Anıtlı Jandarma Karakolu'na düzenlenen intihar

Alparslan Uluhan, **PKK Terör Örgütü, Geçmişi, Yapısı, Geleceği ve Faaliyetleri**, Bilgesam, Nisan 2017, s.8.

¹³⁶Mustafa Murat Sümercan, s.74.

¹³⁷Hakan Ördek, s.48-49.

¹³⁸Bilgi için bakınız. Türkmen Törel, PKK Terör Örgütü Tarihsel ve Siyasal Gelişim Süreci Bakımından İncelenmesi 1978-1998, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta, 2002, s.145-146.

¹³⁹Aşkın İnci Sökmen, İdeolojik Boyutu İle PKK Terör Örgütü, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2012, s.62.

¹⁴⁰Hakan Ördek, s.56.

saldırısında 3 şehit, İstanbul Beyazıt Vezneciler Caddesi'ndeki polis servis aracına düzenlenen intihar saldırısında 6 şehit, Mardin Midyat Emniyet Müdürlüğü'ne düzenlenen intihar saldırısında 2 şehit, Hakkari Merkez'e bağlı Depin yol kontrol noktasına düzenlenen intihar saldırısında 2 şehit, Elazığ İl Emniyet Müdürlüğü'ne düzenlenen intihar saldırısında 3 şehit ve Şırnak Cizre Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'ne düzenlenen intihar saldırısında 11 şehit verilmiştir¹⁴¹.

Güvenlik kuvvetlerimiz tarafından 14 Mayıs 1997 tarihinde başlatılan ve yaklaşık bir buçuk ay süren Çekiç Harekâtı ile sınır ötesine geçilmiş, netice olarak PKK terör örgütüne ağır bir darbe vurulmuştur. Bu operasyonda 2730 ölü 415 yaralı olmak üzere 3145 terörist etkisiz hale getirilmiştir. Operasyonlarda 114 personelimiz şehit olmuştur Aynı yılın Eylül ayında Şafak Harekâtı adıyla bir başka sınır ötesi operasyon daha gerçekleştirilmiş, 865'i ölü, 37'si yaralı olmak üzere 902 terörist daha etkisiz hale getirilmiştir. Çatışmalarda 31 personelimiz ise şehit olmuştur¹⁴².

16 Temmuz 2005 yılında örgütün paravan olarak kullandığı TAK (Kürdistan Özgürlük Şahinleri), Kuşadası'nda 20 turistin yaralanması ile sonuçlanan bombalı saldırı eylemi düzenlemiştir¹⁴³. 22 Haziran 2010'da ise 4'ü asker 5 kişinin şehit olduğu Halkalı'da servis aracına bombalı saldırı eylemi düzenlemiştir. 20 Eylül 2011 tarihinde 3 kişinin öldüğü 34 kişinin yaralandığı Ankara, Kızılay, Kumrular Sokak'ta bombalı saldırı eylemi gerçekleşmiştir¹⁴⁴. Örgüt, 21 Ekim 2007 tarihinde, kamuoyunda büyük bir infial yaratan Hakkari Yüksekova Dağlıca Karakolu baskını düzenlemiş, 12 askerimiz şehit olurken, 16 askerimiz yaralanmış, 8 askerimiz ise PKK Terör Örgütü tarafından kaçırılmıştır¹⁴⁵. Artan terör faaliyetleri üzerine silahlı kuvvetlerimiz tarafından 21-28 Şubat 2008 tarihleri arasında Irak'ın kuzeyine sınır ötesi operasyon düzenlenmiş, Güneş Harekâtı adı verilen bu

¹⁴¹Buğra Sarı, **Murat Tinas, İnsanlığa ve Demokrasiye Terör Tehdidi PKK Örneği**, Polis Akademisi Yayınları: 57, Ankara, s.8.

¹⁴²Hakan Ördek, s.57.

¹⁴³Murat Yeşiltaş, Necdet Özçelik, PKK Terörünün Yeni Dinamikleri Radikalleşme ve Şehir Çatışması, **Seta Dergisi**, Sayı 157, Ankara, 2016, s.18.

¹⁴⁴Osman Vedud Eşidir, Gökhan Bak, Şiddet Unsuru Olarak Terör Olaylarının Medyada Haberleştirilmesi, **Asead**, Cilt: 5, Sayı.7, Yıl 2018, s.18., Hakan Ördek, s.67.

¹⁴⁵Nevin Yazıcı, s.319-320.

operasyon ile 240 terörist etkisiz hale getirilmiştir. Çatışmalarda 27 personelimiz şehit olmuştur¹⁴⁶.

19 Haziran 2010 tarihinde, 11 askerimizin şehit olduğu Hakkari, Şemdinli, Gediktepe Üs Bölgesi'ne 250 kişilik PKK'lı grup tarafından saldırı düzenlenmiştir. Çatışmalarda 12 terörist ölü olarak ele geçirilmiştir¹⁴⁷. 12 Haziran 2012 tarihinde 8 askerimizin şehit olduğu, 19 askerimizin de yaralandığı Hakkari'nin Yüksekova İlçesi'nin Dağlıca Karakolu'na, PKK Terör Örgütü tarafından bir baskın düzenlenmiştir. Çatışmalarda 26 terörist etkisiz hale getirilmiştir¹⁴⁸.

Ağustos 2012 tarihinde, PKK Terör Örgütü tarafından 2 askerimizin şehit olduğu 10 askerimizin yaralandığı, İzmir Foça'da askeri araca bombalı saldırı eylemi gerçekleşmiştir.

2 Eylül 2012 tarihinde PKK Terör Örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırıda, Beytüşşebap bölgesinde, 12 personelimiz şehit olurken 7 askerimiz de yaralanmıştır. Çatışmalarda 46 terörist etkisiz hale getirilmiştir. 18 Eylül 2012 tarihinde PKK Terör Örgütü tarafından Muş-Bingöl kara yolunun 17. kilometresinde izinden dönen silahsız askerlerimizin otobüslerine saldırı düzenlenmiş, 10 askerimiz şehit olurken 70 askerimiz de yaralanmıştır. Aynı yıl sadece Şemdinli bölgesinde 262 terörist etkisiz hale getirilmiştir¹⁴⁹.

Körfez Savaşı'nın ardından ABD, 36. paralelin kuzeyinde bulunan Irak topraklarında, her türlü askeri operasyonu yasakladığını bildirmiştir. Kuveyt'in işgali ile hiçbir alakası olmayan Kürt mültecilerini bahane ederek, Irak'ın kuzeyinde bir otorite boşluğu oluşturmuştur. Bunun denetimini sağlamak için de "çekiç güç" adı altında Silopi İlçesi'ne Amerikan, İtalyan, Fransız ve İngilizler'den oluşan birlikler konuşlandırmıştır. Burada ABD'nin amacı elbette Türkiye'yi korumak değil kurmayı düşündüğü Kürt Devleti'ne fiziki zemin hazırlamaktır¹⁵⁰. Körfez Krizi'nin ardından ortaya çıkan otorite boşluğu ile ağır silahlar da elde eden PKK Terör Örgütü,

¹⁴⁶Hakan Ördek, s.67.

¹⁴⁷Nevin Yazıcı, s.381-382. Hakan Ördek, s.68.

¹⁴⁸Hakan Ördek, s.69. Nevin Yazıcı, s.442.

¹⁴⁹Hakan Ördek, s.69.

¹⁵⁰Mustafa Murat Sümercan, s.77.

kalabalık gruplar halinde karakollara baskınlar düzenlemiş, yol kesme, okul kapatma, şantiyeleri yakma, araç toplama gibi eylemlerini artırmıştır. 1998 yılında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel başkanlığında yapılan Milli Güvenlik Kurulu toplantısında, PKK Terör Örgütü'nü kurulduğu dönemden beri koruyan ve himaye eden Suriye üzerine, gerekirse askeri güç kullanımı müzakere edilmiştir. Ardından Suriye sınırında 35000 askerin katıldığı tatbikat başlamıştır. Bu gelişmeler üzerine Suriye, baskılara daha fazla dayanamayarak terörist Abdullah Öcalan'ı sınır dışı etmek zorunda kalmıştır. Teröristbaşı, 15 Şubat 1999'da da Kenya'da Türk Güvenlik Güçleri tarafından teslim alınarak Türkiye'ye getirilmiştir¹⁵¹.

Teröristbaşı, hapsedildiği İmralı Adası'nda cezasını çekerken yurt içindeki ve yurt dışındaki hainler, Öcalan Temalı, “Önderliğe Özgürlük” kampanyası, “İmralı Yürüyüşü” kampanyası, “Ben Bir Kürdistanlı Olarak Kürdistan'da Abdullah Öcalan'ı Siyasal İrade Olarak Görüyor ve Kabul Ediyorum” kampanyası, “Ben de Sayın Öcalan Diyorum” kampanyası gibi imza kampanyaları başlatmışlardır. Bunun yanında kronik zehirlenme, saç kazıtma, fiziki saldırı ve odasının küçültüldüğü gibi iddialar ortaya atarak terör sempatanları arasında infial yaratmaya çalışmışlardır¹⁵².

¹⁵¹Özerk Şener, Özerk Şener, Şiddet Temelli Sosyal Hareketlerden Terörizmin Örgütlenme Biçimleri: PKK Örneği, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006, s.115.

¹⁵²Süleyman Taşkın, Abdullah Öcalan'ın Yakalanması Sonrası Dönemde Öcalan'ın PKK Terör Örgütü İçin Önemi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2011, s.III-IV.

2.6.1. Sivil Şehitler

Şehit 1. Memur Mehmet TEKE, (ÇELİKHAN/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 10.01.2013

Mehmet Teke, defterdarlık personeli olarak çalışırken, 03.01.2013 tarihinde Çelikhan İlçesi'nden Adıyaman yönüne kendisinin kullandığı araçla seyir halinde iken kaza yapmış, 10.01.2013 tarihinde kaldırıldığı hastanede hayatını kaybederek görev şehidi olmuştur¹⁵³.

¹⁵³Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Şehit 2. Sivil Vatandaş Hasan ÇETİN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 04.07.1999¹⁵⁴

Şehit 3. Sivil Vatandaş Mehmet DOLAŞKAN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 24.08.1995¹⁵⁵

¹⁵⁴ Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

¹⁵⁵ Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Şehit 4, Sivil Vatandaş Sultan ALTUNGÜL, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 11.05.1994 ¹⁵⁶

Şehit 5. Tapu Sicil Müdürü Aziz DURMAZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 17.09.1993

Tapu Sicil Müdürü Aziz Durmaz, 17.09.1993 yılında Diyarbakır'ın Eğil İlçesi'nde görev yaparken, PKK Terör Örgütü mensuplarının, ilçedeki öğretmenler Lokali ve

¹⁵⁶ Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

PTT hizmet binasını basmaları sonucu, 4 diğer kamu görevlisi ile birlikte şehit olmuştur. Şehit Aziz Durmaz, Kudret Durmaz ile evliydi¹⁵⁷.

Şehit 6. Sivil Vatandaş Gülhan BEREKET, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.12.1993¹⁵⁸

Şehit 7. Sivil Vatandaş İsmet BEREKET, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.12.1993¹⁵⁹

¹⁵⁷Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

¹⁵⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁵⁹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 8.Sivil Vatandaş Ali BEREKET, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.12.1993¹⁶⁰

Şehit 9. Sivil Vatandaş Bedriye DENİZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.12.1993

12.12.1993 tarihinde Terör Örgütü PKK, Adıyaman İli'ne bağlı Ağaçonak Köyü'nde bulunan GKK Mehmet Deniz'in evine silahlı ve bombalı saldırıda bulunmuş, Mehmet Deniz, eşleri Gülistan Deniz, Bedriye Deniz, çocukları Şehriban

¹⁶⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Deniz, Cemal Deniz, Burhan Deniz, Emine Deniz ve Hülya Deniz şehit olmuşlardır¹⁶¹.

Şehit 10. Sivil Vatandaş Hüseyin HARMANCI, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.12.1993¹⁶²

Şehit 11. Sivil Vatandaş Mehmet MEZARCI, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 10.11.1993¹⁶³

¹⁶¹Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

¹⁶²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁶³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 12. Sivil Vatandaş Münir DOĞAN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.11.1993

Münir Doğan, 08.11.1993 tarihinde, Adiyaman merkeze bağlı Uzunk y Mezrası'nda PKK Terör  rg t  tarafından Şehit edilmiştir. Şehit Münir Doğan, Fatma Doğan ile evliydi¹⁶⁴.

Şehit 13. Sivil Vatandaş Kasım MEZARLI, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.11.1993¹⁶⁵

¹⁶⁴Adiyaman Aile, alıŐma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.,<https://www.haberler.com/kyk-adiyaman-il-mudurlugu-ogrencileri-sehit-9159403-haberi/>, E.T.22.04.2019.

Şehit 14. Sivil Vatandaş Mahmut TUNCER, (SİNCİK/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 14.10.1993¹⁶⁶

Şehit 15. Makinist Yücel BAYRAK, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 02.07.1992¹⁶⁷

¹⁶⁵Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁶⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁶⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 16. Sivil Vatandaş Zeliha HORUZ, (ÇELİKİHAN/ADİYAMAN)

Şehadet Tarihi: 05.09.1991

Adıyaman İli, Çelikhan İlçesi, Pınarbaşı Kasabası, Aktaş Mahallesi'nde ikamet eden Hasan Horuz ve eşi Zeliha Horuz, 05.09.1991 tarihinde, PKK Terör Örgütü tarafından, kendilerini güvenlik güçlerine ihbar ettikleri bahanesiyle, tarlalarında çalışırken şehit edilmişlerdir¹⁶⁸.

Şehit 17. Sivil Vatandaş Hasan HORUZ, (ÇELİKİHAN/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 05.09.1991

Adıyaman İli, Çelikhan İlçesi, Pınarbaşı Kasabası, Aktaş Mahallesi'nde ikamet eden Hasan Horuz ve eşi Zeliha Horuz 05.09.1991 tarihinde PKK Terör Örgütü

¹⁶⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

tarafından, kendilerini güvenlik güçlerine ihbar ettikleri bahanesiyle, tarlalarında çalışırken şehit edilmişlerdir¹⁶⁹.

Şehit 18. Muhtar Reşit UÇAR, (ADİYAMAN/GÖLBAŞI),

Şehadet Tarihi: 10.03.1991¹⁷⁰

Oruç ve Sultan Uçar'ın oğulları Köy Muhtarı Reşit Uçar, 10.03.2019 tarihinde Adıyaman'ın Gölbaşı İlçesi'nin Yukarı Karakuyu Köyü'nde PKK Terör Örgütü tarafından şehit edilmiştir. Şehit Muhtar, olay akşamı teröristler tarafından ailesinin yanında sürüklenerek evinden dışarıya zorla çıkarılmış, Devletimiz ile işbirliği içerisinde olduğu gerekçesiyle şehit edilmiştir. Muhtar Reşit Uçar, köyünde oldukça sevilen, vatandaşların kamu kurumlarıyla resmi işlerini yürüten bir kişiydi. Köye gelen askerler ve devlet görevlileri Muhtar Reşit Uçar tarafından misafir edilirdi¹⁷¹.

¹⁶⁹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁷⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁷¹ Bu bilgiler, 23.06.2019 tarihinde Şehit Muhtar Reşit UÇAR'ın kardeşi, 01.01.1963 Adıyaman Gölbaşı doğumlu, halen Gölbaşı İş Bankası'nda çalışan, Mecit UÇAR ile yapılan röportaj ile verilmiştir. Şehidin kardeşi Mecit UÇAR, olayın yaşandığı tarihte yukarı Karakuyu Köyü'nde GKK olarak görev yapmaktaydı.

Şehit 19. Öğretmen Hasan Ali GÖKSU, (GÖLBAŞI/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 13.09.1989¹⁷²

2.6.2. PKK Terör Örgütü İle Yapılan Mücadelelerde Şehit Olan Asker, Polis ve Korucular

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Dünya tarihinde terör eylemlerinden en fazla etkilenen ülkelerden birisidir. Özellikle son 30 yılda terörle mücadeleye harcanan milyarlarca doların yanında olayın sosyo-kültürel boyutları da göz önüne alınmalıdır. Türkiye hem her yıl milli gelirinin büyük bölümünü terörle mücadele için harcamaktadır, hem de on binlerce vatandaşımız şehit olmuş, sayıları 100.000'e varan şehit ailesi ortaya çıkmıştır. “*Toprağı Vatan Yapan*” şehitlerin aileleri, elikanlı terör örgütünün sözde lideri bölücübaşı Öcalan'ın yakalanması ve idama mahkûm edilmesi ile bir nebze rahatlamıştır. Ülkemizde 80 milyondan fazla vatandaşımız artık terör konusunda daha bilinçli hale gelmiş, devletimiz de şehit ailelerinin acısının azaltılabilmesi için bir takım yasal düzenlemeleri hayata geçirmiştir. Fakat her şeye rağmen bir insanlık suçu olan terör eylemlerinin tamamen bitirilebilmesi için toplumun her kesiminin üzerine düşen görevi yerine getirmesi şarttır¹⁷³.

¹⁷²Adıyaman TŪMŞAD Listesi.

¹⁷³Cengiz Özdiker, Türkiye'de Medya ve Terör, **Türkiye'de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2003, s.96.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, PKK Terör Örgütü'ne karşı yürüttüğü mücadeleyi, her ne pahasına olursa olsun, demokratik hukuk devleti anlayışı içerisinde yapmaktadır. Bölgedeki vatandaşlarımızın bu mücadeleden zarar görmemesi için, özellikle dikkat edilmektedir. Yürütülen silahlı mücadelenin içeriği sadece meşru müdafaaya dayanmaktadır. Terör Örgütü PKK, okul, cami, şantiye ve korumasız masum köy halkı gibi risksiz ve alçakça eylemleri tercih etmektedir. Güvenlik güçlerimiz ise, hayatları pahasına dağ, taş demeden bu eşkıyaların peşlerine düşmekte ve terörle mücadelesini kararlılıkla yürütmektedir. Türk Milleti, PKK Terör Örgütü ile yürüttüğü mücadelelerde verdiği şehitlerden dolayı elbette üzüntüye kapılmaktadır. Milletimizde, vatanını seven herkes bu duygulara kapılacaktır. Fakat Türk Milleti, tarih boyunca girdiği savaşlarda bu uğurda birçok vatan evladını yitirmiştir. Sadece Çanakkale Savaşı'nda 350 günde 372000 şehit verilmiştir. Bir günde 1000 kişiden fazla şehit verdiğimiz o dönemlerde de umudunu yitirmemiştir. Bugün de terörle mücadelesinde büyük bir kararlılık göstermektedir. Hain ve alçakça saldırılar düzenleyen terör örgütlerine karşı mücadeleler zaman almaktadır. Çünkü bu tür mücadelelerde düşmanı çevirerek ya da kuşatarak imha etmek olanağı yoktur. Bu yüzden ne kadar temizlenirse temizlensinler, eşkıya, kıyıda köşede kalacaktır ve mücadeleye devam edilecektir¹⁷⁴. Bu mücadelede şehitlerden tespit edebildiklerimiz:

¹⁷⁴Terör PKK'nın Gerçek Yüzü, s.30-32.

Şehit 1. J.Uzm. Çvş. Cevdet CANÖRDEK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.06.2018¹⁷⁵

Mehmet ve Hanım Canördek'in oğulları Jandarma Uzman Çavuş Cevdet Canördek, 25.06.2018 tarihinde, Bitlis İl Merkezi'nde bulunan, Çeltikli Jandarma Karakolu sorumluluk bölgesindeki Aşağıyolak Kırısali'nda, PKK Terör Örgütü ile yaşanan çatışma sırasında şehit olmuştur. Bekâr olan şehidin mezarı, Adıyaman Şehitlik Mezarlığı'ndadır¹⁷⁶.

¹⁷⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁷⁶ Adıyaman Gündem Gazetesi, 26 Haziran 2018, s.1,6.

Şehit 2. P. Uzm. Çvş. Enes SARIASLAN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 10.02.2018¹⁷⁷

İmam ve Hatice Sariaslan'ın oğulları Piyade Uzman Çavuş Enes Sariaslan, 10.02.2018 tarihinde Suriye'nin kuzeybatısındaki Afrin Bölgesi'nde yürütülen Zeytinalı Operasyonu'nda, 1027 rakımlı tepede, bölücü terör örgütü PKK ile girilen çatışmada şehit olmuştur. Şehidimiz Afrin'e giderken gazetecilere "Düğüne Gidiyoruz" demiştir. Şehit Sariaslan, Adıyaman'ın Besni İlçesi'nin Suvarlı Beldesi'nde defnedilmiştir¹⁷⁸.

¹⁷⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁷⁸ Türkiye Gazetesi, 11 Şubat 2018. Adıyaman Gündem Gazetesi, 12 Şubat 2018, s.1,6.

Şehit 3. J. Asb. Üçvş. Recep İNCE, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.07.2017¹⁷⁹

Osman ve Cemile İnce'nin oğulları, Jandarma Astsubay Üstçavuş Recep İnce, 08.07.2017 tarihinde, saat 23.20 sıralarında, Bitlis Jandarma Komando Tabur Komutanlığı'na ait, Jandarma Komando timinin değişimi maksadıyla hazırlanan konvoyun intikali ile görevlendirilmiştir. Görev sırasında, Bitlis İli, Hizan İlçesi, Küçüksu Mevkii sınırları içerisinde, Bölücü Terör Örgütü PKK mensuplarınca yerleştirilen el yapımı patlayıcının infilakı sonucu ağır yaralanmıştır. Jandarma Astsubay Üstçavuş Recep İnce, kaldırıldığı Tatvan Devlet Hastanesi'nde yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak şehit olmuştur. Şehit İnce, Esra İnce ile evli ve 2 çocuk babasıydı¹⁸⁰. Şehidin adı, Adıyaman'ın Besni İlçesi'ne bağlı Köseceli Beldesi'nde yaptırılan Şehit Astsubay Recep İnce Taziye Evi'nde yaşatılmaktadır¹⁸¹.

¹⁷⁹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁸⁰ Adıyaman Gündem Gazetesi, 10 Temmuz 2017, s.1.

¹⁸¹ <http://www.besniekspres.com/haber/sehit-recep-ince-adina-taziye-evi-1685.html> E.T. 24.05.2019

Şehit 4. Tank. Uzm. Çvş. Musa VURUŞKAN, (GÖLBAŞI/ADİYAMAN), Şehadet Tarihi: 17.05.2017¹⁸²

Mehmet ve Hüsne Vuruşkan'ın oğulları Tankçı Uzman Çavuş Musa Vuruşkan, 17.05.2017 tarihinde, Şırnak Küpeli Dağı, Görmeç Bölgesi'nde, PKK Terör Örgütü'ne karşı düzenlenen operasyon sırasında, el yapımı bombanın patlaması sonucu ağır yaralanmış ve kaldırıldığı GATA'da kurtarılamayarak şehit olmuştur. Fatma Vuruşkan ile evli olan şehit Musa Vuruşkan, üç çocuk babasıydı¹⁸³. Şehidin adı, Adıyaman'ın Gölbaşı İlçesi'nde bulunan Gölbaşı Fen Lisesi Z Kütüphanesi'nde yaşatılmaktadır¹⁸⁴.

¹⁸² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁸³ Adıyaman Gündem Gazetesi, 19 Mayıs 2017,s.1., Alternatif Bakış Gazetesi, 19 Mayıs 2019, s.1,6.

¹⁸⁴<http://www.hurriyet.com.tr/sehit-musa-vuruskan-z-kutuphanesi-acildi-40744511>, E.T.23.04.2019.

Şehit 5. J.Uzm. Çvş. Faruk YÜKSEL, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 06.01.2017¹⁸⁵

Fendiye Yüksel'in oğlu Jandarma Uzman Çavuş Faruk Yüksel, Şırnak'ta Gabar Dağı'nda terör örgütü PKK'ya yönelik gerçekleşen operasyonlar sırasında, teröristlerin tuzakladığı bombanın patlaması sonucu, 06.01.2017 tarihinde şehit olmuştur. Şehidimiz, Yozgat'ın Çekerek İlçesi'nde toprağa verilmiştir. Gülbahar Yüksel ile evli olan şehit Faruk Yüksel, Yiğit Murat ve Eylül Naz adlı 2 çocuk babasıydı¹⁸⁶. Şehidin adı Yozgat İli, Çekerek İlçesi, Gökdere Köyü'nde bulunan Gökdere Şehit Faruk Yüksel İlkokulu'nda yaşatılmaktadır¹⁸⁷.

¹⁸⁵ Adıyaman TÜMŞAD Arşivi.

¹⁸⁶ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁸⁷ <http://gokdereilkokulu66.meb.k12.tr/> E.T. 24.05.2019

Şehit 6. P.Söz. Er Hasan AYDOĞDU, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 09.10.2016¹⁸⁸

Hacı Yusuf Aydoğdu'nun oğlu, Piyade Sözleşmeli Er Hasan Aydoğdu, Hakkari'nin Şemdinli İlçesi'ne bağlı Durak 2 Hudut Bölüğü'nde görevli iken, 09.10.2016 tarihinde PKK Terör Örgütü'nün bomba yüklü araçla kontrol noktasına yaptığı saldırı sonucunda şehit olmuştur¹⁸⁹. Bu patlamada 10'u asker 18 vatandaşımız şehit olmuştur¹⁹⁰. Nişanlı olan şehit Aydoğdu düğün hazırlıkları yapmaktaydı¹⁹¹. Şehidin adı, merkez Tekel Caddesi'nde bulunan Şehit Hasan Aydoğdu Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde yaşatılmaktadır¹⁹².

¹⁸⁸ Adıyaman TÜMŞAD Arşivi., Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

¹⁸⁹ Türkiye Gazetesi, 10 Ekim 2016, s.1

¹⁹⁰ Habertürk Gazetesi, 10.10.2016, s.1.

¹⁹¹ Besni Ekspres Gazetesi, 11 Ekim 2106, s.1-3.

¹⁹² <http://sehithasanaydogduaihl.meb.k12.tr/> E.T. 24.05.2019

Şehit 7.Tnk. Uzm. Çvş. Akif GÜLEŞ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi, 12.09.2016¹⁹³

Tnk. Uzm. Çvş. Akif Güleş, 12.09.2016 tarihinde, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Fırat Kalkanı Harekâtı sırasında, DAESH Terör Örgütü'nün, Türk tanklarına saldırısı sırasında ağır yaralanmıştır. Şehidimiz kaldırıldığı Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tüm müdahalelere rağmen kurtarılamamıştır. Böylelikle Suriye'nin Cerablus ve Rai Bölgeleri'nde verdiğimiz toplam şehit sayısı 8'e yükselmiştir. Şehidimiz Adıyaman merkeze bağlı Doyran Köyü'nde toprağa verilmiştir¹⁹⁴. Şehidin ağabeyi Abidin Güleş de o tarihte Kars İli'nde astsubay olarak görev yapmaktaydı¹⁹⁵. Şehidin adı, Adıyaman Merkez'e bağlı Elmacık Köyü Ortaokulu'nda bir derslikte ve Merkez Yenimahalle'de, Şehit Akif Güleş İmam Hatip Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır¹⁹⁶.

¹⁹³ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

¹⁹⁴ Besni Ekspres Gazetesi, 16 Eylül 2016, s.1-2.

¹⁹⁵ Adıyaman Gündem Gazetesi, 16 Eylül 2016, s.1.

¹⁹⁶ <http://sehitakifgules.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

Şehit 8. Polis Memuru Nazif KAPLAN, (ADİYAMAN/KAHTA),

Şehadet Tarihi: 15.08.2016¹⁹⁷

Bedriye ve Abuzer Kaplan'ın oğulları Polis Memuru Nazif Kaplan, Diyarbakır İli'nin Çınar İlçesi'nde, Bölge Trafik Denetleme Şube Amirliği'ne PKK Terör Örgütü mensuplarının bomba yüklü araçla saldırması sonucu şehit olmuştur¹⁹⁸. Fatma Kaplan ile evli olan şehidimiz Emir Alsaf ve Ali Eymen adlı iki çocuk babasıydı. Şehit Kaplan, Karşıyaka Belediye Mezarlığı'na defnedilmiştir¹⁹⁹. Şehidin adı, Kahta İlçesi Fatih Mahallesi'nde bulunan, Şehit Nazif Kaplan İmam Hatip Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁰⁰.

¹⁹⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

¹⁹⁸ Türkiye Gazetesi, 16 Ağustos 2016, s.1., Besni Ekspres Gazetesi, 19 Ağustos 2016, s.1-3.

¹⁹⁹ Adıyaman Gündem Gazetesi, 17 Ağustos 2016, s.1,6.

²⁰⁰ <http://sehitnazifkaplaniho.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

Şehit 9. GKK Yusuf SÖNMEZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.08.2016²⁰¹

GKK Yusuf Sönmez, 08.08.2016 tarihinde Adıyaman merkeze bağlı Çamlıca Köyü, Bahçe Mezrası'nda PKK Terör Örgütü mensuplarınca, silahlı saldırı sonucu, evinden çıkarılarak şehit edilmiştir. Şehit Korucubaşı, ölmeden önce oğlunu evine göndererek hayatını kurtarmıştır. Düzenlenen resmi törenin ardından Bahçe Köyü Mezarlığı'na defnedilmiştir²⁰². Şehit Yusuf Sönmez, evli ve 9 çocuk babasıydı²⁰³.

²⁰¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁰² Besni Ekspres Gazetesi, 12 Ağustos 2016, s.1-2.

²⁰³ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 10. J.Uzm. Çvş. Yusuf ATAL, (SAMSAT/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 29.06.2016²⁰⁴

Ömer ve Bedriye Atal'ın oğulları Jandarma Uzman Çavuş Yusuf Atal, Mardin 70. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı emrinde görevli iken, Mardin'in Derik İlçesi'nde, Terör Örgütü PKK'nın yola döşediği, uzaktan kumandalı patlayıcının infilak ettirilmesi sonucu şehit olmuştur. Şehit Atal, Samsat İlçesi'nin Örentaş Mahallesi'nde bulunan aile mezarlığına defnedilmiştir. 15 yıl önce annesi Bedriye ve babası Ömer Atal'ı kaybeden, öksüz ve yetim büyüyen şehit Atal'ın, köyde kalan kardeşlerine baktığı da belirtildi²⁰⁵.

²⁰⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁰⁵ Besni Ekspres Gazetesi, 01 Temmuz 2016, s.1-3., Alternatif Bakış Gazetesi, 02 Temmuz 2016, s.1-4.

Şehit 11. J. Uzm. Çvş. Recep ASLAN, (ADİYAMAN/GERGER),

Şehadet Tarihi, 03.06.2016

Şevket Aslan'ın oğlu, Gerger İlçesi, Kurtiyan (Beşgöz) Köyü nüfusuna kayıtlı, Jandarma Uzman Çavuş Recep Aslan, 03.02.2016 tarihinde Diyarbakır'ın Sur İlçesi'nde şehit olmuştur. Şehidin mezarı Mersin İli'ndedir. J. Uzm. Çvş. Recep Aslan, şehit olduğunda 6 aylık evliydi²⁰⁶.

²⁰⁶ Adıyaman Gündem Gazetesi, 05 Şubat 2016, s.1-4.

Şehit 12. P. Uzm. Çvş Mehmet KILINÇ, (ADİYAMAN),

Şehadet tarihi: 08.05.2016²⁰⁷

Tayyar Kılınç'ın oğlu Jandarma Uzman Çavuş Mehmet Kılınç, Mardin'in Nusaybin İlçesi'nde, 08.05.2016 tarihinde, Bölücü Terör Örgütü PKK mensuplarınca döşenen el yapımı patlayıcının infilak etmesi sonucu ağır yaralanmış ve tedavi gördüğü GATA'da şehit olmuştur. Bir çocuk babası olan şehit Mehmet Kılınç, Ceyda Kılınç ile evliydi²⁰⁸. Şehidin adı, Malatya Şehit Mehmet Kılınç Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi'nde yaşatılmaktadır²⁰⁹.

²⁰⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁰⁸ <http://www.adiyaman.gov.tr/sehit-uzman-cavus-mehmet-kilinc-sehadetinin-birinci-yilinda-dualarla-anildi> ,E.T. 23.04.2019.

²⁰⁹ <https://tr-tr.facebook.com/malatyaadsh/> , E.T. 24.05.2019

Şehit 13. P. Uzm. Çvş. Turan ÇELİK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 28.04.2016²¹⁰

Mehmet Ali ve Asiye Çelik'in oğulları Piyade Uzman Çavuş Turan Çelik, Bingöl'de görev yaparken geçici görev için geldiği, Mardin'in Nusaybin İlçesi'nde, Atmaca 7 Operasyonu kapsamında girdiği binada, teröristlerce döşenen el yapımı patlayıcının infilak etmesi sonucu ağır yaralanmıştır. 28.04.2016 tarihinde tedavi gördüğü GATA'da şehit olmuştur²¹¹. Sümeyye Beyza Çelik ile evli olan şehit Turan Çelik, Eymen isimli 10 aylık bir erkek çocuk babasıydı²¹².

²¹⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²¹¹ Besni Ekspres Gazetesi, 29 Nisan 2016, s.1-3.

²¹²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 14. P. Uzm. Çvş. Selçuk DOST, (BESNİ/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 23.02.2016²¹³

Memet Dost'un oğlu Piyade Uzman Çavuş Selçuk Dost, 23.02.2016 tarihinde, geçici görevle gittiği Diyarbakır'ın Sur İlçesi'nde, güvenlik kuvvetlerimiz tarafından icra edilen Bayrak 12 Operasyonu kapsamında, PKK Terör Örgütü tarafından açılan hendeklerin kapatılması sırasında çıkan çatışmada ağır yaralanmış, yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak terör şehidi olmuştur. Bekâr olan şehit Selçuk Dost, Besni İlçesi'ne bağlı, Suvarlı Beldesi'nde toprağa verilmiştir²¹⁴.

²¹³ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²¹⁴ Besni Ekspres Gazetesi, 25 Şubat 2016, 1-2.

Şehit 15. Ast. Kdm. Çvş. Abdulkadir ÖNER, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 01.01.2016²¹⁵

Mehmet ve Fatma Öner'in oğulları Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Abdulkadir Öner, 01.01.2016 tarihinde, Şırnak İli'nin Cizre İlçesi'nde icra edilen operasyonlar sırasında, PKK Terör Örgütü ile meydana gelen çatışmada şehit olmuştur²¹⁶. Şırnak 23. Jandarma Sınır Tümen Komutanlığı'nda yapılan törenin ardından, memleketi Adıyaman'ın Besni İlçesi'ne bağlı Kantara Köyü'ne getirilmiştir. Şehidin 1,5 yıl önce düğününü yaptığı köy meydanında düzenlenen törenin ardından, Köyü'nde toprağa verilmiştir. Şehit Abdülkadir Öner, Gülşah Öner ile evli ve bir çocuk babasıydı²¹⁷.

²¹⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²¹⁶ Türkiye Gazetesi, 02 Ocak 2016, s.1.

²¹⁷ Besni Ekspres Gazetesi, 05 Ocak 2016, s.1-2.

Şehit 16. Polis Memuru, Cem TAYFUN, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 10.10.2015²¹⁸

Vakkas Tayfun'un oğlu Polis Memuru Cem Tayfun, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünde görevli iken, görev yaptığı Diyarbakır'ın Sur İlçesi'nde 10.10.2015 tarihinde, hendek kapatma çalışmaları sırasında, Terör Örgütü PKK tarafından düzenlenen saldırı sonucu şehit olmuştur²¹⁹. Mersin'de bulunan dedesi Turgut Kara'nın yanında büyüyen Şehit Polis memuru Cem Tayfun, ilk, orta ve lise öğrenimini Mersin İli'nde bitirmiş, 1 yıl yükseköğrenim gördükten sonra polis memuru olarak atanmıştır. 2 yıllık polis memuru iken 23 yaşında hayatını kaybeden şehidin mezarı, Mersin İli'nin Erdemli İlçesi'nde bulunmaktadır. Şehidimiz bekârdı²²⁰.

²¹⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²¹⁹ Besni Ekspres Gazetesi, 13 Ekim 2015, s.1-3.

²²⁰ Adıyaman Valiliği, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Şehitlerimiz ve Gazilerimiz Arşivi.

**Şehit 17. J.Uzm. Çvş. Mehmet Ali BOZKURT, (ADİYAMAN/KAHTA),
Şehadet Tarihi: 25.09.2015²²¹**

Hacı ve Naile Bozkurt'un oğulları Jandarma Uzman Çavuş Mehmet Ali Bozkurt, Şırnak İli, Beytüşşebap İlçesi, 1. Jandarma Komando Komutanlığı emrinde görevli iken, 25 Eylül 2015 tarihinde, PKK Terör Örgütü'nün Kontiktepe Üst Bölgesi'ne düzenlediği saldırı sonucu şehit olmuştur²²². Şehit Bozkurt, Kahta İlçesi'nde bulunan Oduncular Pazarı Mezarlığı'na defnedilmiştir²²³. Şehit olduğu tarihte kardeşi Osman Bozkurt ise Şırnak'ta vatani görevini yerine getirmekteydi²²⁴. 01.08.1992 Adıyaman İli Kahta İlçesi doğumlu şehidin adı Beytüşşebap İlçesi, Elki Mahallesi'nde bulunan Şehit Mehmet Ali Bozkurt Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²²⁵.

²²¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²²² Türkiye Gazetesi, 26 Eylül 2015.

²²³ Besni Ekspres Gazetesi, 29 Eylül 2015, 1-2.

²²⁴ Alternatif Bakış Gazetesi, 28 Eylül 2015, 1-6.

²²⁵ <http://bytscumhuriyetortaokulu.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 18. J. Er Medet MAT, (ADİYAMAN/KAHTA),

Şehadet Tarihi, 02.08.2015²²⁶

Nimet ve Nusret Mat'ın oğulları Jandarma Er Medet Mat, 02.08.2015 tarihinde Ağrı'nın Doğubeyazıt İlçesi'ne bağlı Karabulak Jandarma Karakolu'na, PKK Terör Örgütü'nün patlayıcı yüklü traktörle düzenlediği saldırıda şehit olmuştur²²⁷. Aynı saldırıda şehidimizin silah arkadaşı Jandarma Er Mansur Cengiz de şehit olurken 31 asker de yaralanmıştır. Şehit Medet Mat, Kahta'ya bağlı İkizce Köy Mezarlığı'na defnedilmiştir²²⁸. Şehidin adı, Kahta İlçesi, Hürriyet Mahallesi'nde bulunan Şehit Medet Mat Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²²⁹.

²²⁶ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²²⁷ Türkiye Gazetesi, 03 Ağustos 2015.

²²⁸ Besni Ekspres Gazetesi, 04 Ağustos 2015.

²²⁹ <http://sehitmedetmatortaokulu.meb.k12.tr/tema/index.php>, E.T.24.05.2019

Şehit 19. GKK Hüseyin ŞAHİN (ÇELİKHAN/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 09.12.2014²³⁰

GKK Hüseyin Şahin, 09.12.2014 tarihinde, Çelikhan İlçesi'ne bağlı, Yeşilyayla Köyü sakinleri ile köy korucuları arasında çıkan su tartışması yüzünden silahla vurularak şehit olmuştur²³¹.

²³⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²³¹ <https://www.haberler.com/celikhan-da-koyluler-ile-korucular-arasinda-kavga-6759927-haberi/>
E.T.24.04.2019.

Şehit 20. Bkm. Onb. Eren KUPAL , (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 18.09.2012²³²

Hacı Ali ve Hacer Kupal'ın oğulları, Piyade Onbaşı Eren Kupal, Adıyaman'ın Besni İlçesi'ne bağlı Konuklu Köyü'nde, 20 günlük senelik iznini geçirdikten sonra, 18.09.2012 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova İlçesi'ndeki birliğine katılmak üzere yola çıkmıştır. Askeri konvoyla giderken, PKK Terör Örgütü tarafından, Bingöl-Muş Karayolu'nda, Kardeşler Köyü Mevkiinde silahsız askerlere düzenlenen saldırıda, 10 silah arkadaşıyla birlikte terör şehidi olmuştur. Tören sırasında şehidin ailesini, başka bir şehit olan Jandarma Er Serdar Küpeli'nin babası Mehmet Küpeli teselli etmiştir. Şehit Kupal, bekârdı²³³. Şehit Kupal, Konuklu Köyü Mezarlığı'na defnedilmiştir. Şehidin adı, Adıyaman'ın Besni İlçesi'nin Hasan Tütün Mahallesi'nde bulunan Şehit Eren Kupal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde yaşatılmaktadır²³⁴.

²³² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²³³ Besni Ekspres Gazetesi, 21 Eylül 2012, s.1-2.

²³⁴<http://sehiterenkupalmtal.meb.k12.tr/> , E.T.24.05.2019

Şehit 21. Polis Memuru Murat TOPRAK, (ADİYAMAN/KAHTA),

Şehadet Tarihi: 16.09.2012²³⁵

Ramazan ve Bedriye Toprak'ın oğulları Polis Memuru Murat Toprak, Bingöl'ün Karlıova İlçesi'nde, PKK Terör Örgütü mensuplarınca düzenlenen bombalı saldırıda şehit olmuştur. Şehit Toprak, Kahta'nın Narsırtı Köyü'ne defnedilmiştir²³⁶. Şehidin adı, Kahta İlçesi'nde bulunan, Şehit Murat Toprak Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²³⁷.

²³⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²³⁶ Besni Ekspres Gazetesi, 18 Eylül 2012.

²³⁷ <http://www.adiyaman.gov.tr/sehit-murat-toprak-ortaokulunun-acilisi-genclik-ve-spor-bakani-mehmet-muharrem-kasapoglunun-katilimiyla-yapildi> , E.T.24.05.2019

Şehit 22. Polis Memuru Mahmut KAYAN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 13.09.2012²³⁸

Polis Memuru Mahmut Kayan, 13.09.2012 tarihinde Şanlıurfa'nın Viranşehir İlçesi'nde, kontrol noktasına daha önce Foça'da askeri araca saldırı düzenleyen ve Suriye'ye kaçmaya çalışan PKK'lı teröristlerce düzenlenen saldırı sonrasında ağır yaralanmış, Ankara'da tedavi gördüğü GATA'da kurtarılamayarak şehit olmuştur. 29 yaşındaki şehit Kayan, evli ve 2 çocuk babasıydı²³⁹. Şehidin adı, Tut İlçesi, Reşadiye Mahallesi'nde bulunan Şehit Polis Mahmut Kayan İlkokulu'nda yaşatılmaktadır²⁴⁰.

²³⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²³⁹ Besni Ekspres Gazetesi, 18 Eylül 2012, s.1-3.

²⁴⁰ <http://sehitpolismahmutkayanio.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 23. J. Er Serdar KÜPELİ, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 03.09.2012²⁴¹

Mehmet ve Ayşe Küpeli'nin oğulları Jandarma Er Serdar Küpeli, 03.09.2012 tarihinde, Şırnak'ın Beytüşşebap İlçesi'nde şehit olmuştur. Şehidimizi Muğla Üniversitesi'nde sınıf öğretmenliği bölümü okuyan kardeşi Tayfun Küpeli askeri üniforma giyerek uğurlamıştır. Şehit Küpeli, Besni İlçesine bağlı Kesecik (Margoza) Köyü'nde defnedilmiştir²⁴². Şehidin adı, Besni İlçesine bağlı Kesecik (Margoza) Köyü'nde bulunan, Şehit Er Serdar Küpeli Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁴³.

²⁴¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁴² Besni Ekspres Gazetesi, 04 Eylül 2019, s.1-2

²⁴³ <http://723910.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

Şehit 24. P.Uzm. Onb. Abidin TANRIKOLU, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 07.05.2010²⁴⁴

Sakine ve Ramazan Tanrikolu'nun oğulları Piyade Uzman Onbaşı Abidin Tanrikolu, 07.05.2010 tarihinde, Hakkari'nin Dağlıca Bölgesi'nde bulunan 3. Motorlu Piyade Tabur Komutanlığı'na bağlı Keri Tepe Bölgesi'ndeki komando birliğine, 25 PKK'lı teröristin saldırısı ile şehit olmuştur²⁴⁵. Bekâr olan şehit Tanrikolu, Yukarı Sarhan Mahallesi'nde bulunan Hıra Mezarlığı'na defnedilmiştir. Bir arkadaşının şehit olması üzerine kendisi de şehit olacağını hissedencesine sosyal medyadan veda mesajı yayınlamıştır. Şehidin annesi Sakine Tanrikolu'nu 2006 yılında şehit olan İmam Tan'ın annesi Ayşe Tan teselli etmiştir²⁴⁶. Şehidin adı, Adıyaman'ın Besni İlçesi'nin Yukarı Sarhan Mahallesi'nde bulunan Şehit Abidin Tanrikolu Anadolu Lisesi'nde yaşatılmaktadır. Şehit Tanrikolu bekârdı²⁴⁷.

²⁴⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁴⁵ Nevin Yazıcı, PKK'nın Hakkari Projesi, 1984-2013, Alibi Yayıncılık, Ankara, 2016, s.376.

²⁴⁶ Besni Ekspres Gazetesi, 11 Mayıs 2010, s.1-3.

²⁴⁷ <http://besnilisesi.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 25. J.Er. Onur BOZTEMİR , (TUT/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 07.12.2009²⁴⁸

Ahmet ve Ayşe Boztemir'in oğulları Jandarma Er Onur Boztemir, 07.12.2009 tarihinde, Tokat'ın Reşadiye İlçesi'ne bağlı Sazak Kırsalı'nda, Bölücü Terör Örgütü PKK ile meydana gelen çatışmada şehit olmuştur. Şehit Boztemir, Adıyaman'ın Tut İlçesi'nin Yaylımlı Köyü'ne defnedilmiştir²⁴⁹. Şehidin adı, Tut İlçesi'ne bağlı, Yaylımlı Köyü Şehit Jandarma Er Onur Boztemir Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁵⁰.

²⁴⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁴⁹ Besni Ekspres Gazetesi, 11 Aralık 2009, s.1-2.

²⁵⁰ http://yaylimlioo.meb.k12.tr/tema/idari_personel/mehmet-yilmaz_419887.html, E.T. 24.05.2019

Şehit 26. GKK Mustafa TEKİN, (GÖLBAŞI/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.07.2009²⁵¹

GKK Mustafa Tekin, Gölbaşı'na bağlı Küçükören Köyü, Söğütlü Mezrası yakınından geçen petrol boru hattını korumakla görevliydi. Mustafa Tekin, PKK Terör Örgütü'nün 12.07.2009 tarihinde, gece geç saatlerde düzenlediği saldırı sonucu şehit olmuştur. Şehidin 81 yaşındaki babası Veli Tekin, cenaze törenine koltuk değnekleriyle katılmıştır²⁵². Şehit Korucu Mustafa Tekin, Emine Tekin ile evliydi²⁵³.

²⁵¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁵² Besni Ekspres Gazetesi, 17 Temmuz 2009, s.1-3.

²⁵³ Adıyaman TUMŞAD Arşivi.

Şehit 27. P.Er Abdurrahman DOĞAN, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 21.10.2007²⁵⁴

21 Ekim 2007 tarihinde PKK Terör Örgütü, 120 askerin görev yaptığı Hakkari'nin Dağlıca Köyü'ndeki Motorize Piyade Taburu'na bir saldırı düzenlemiştir. Aralıklarla yaklaşık 36 saat devam eden çatışma sırasında aralarında Piyade Er Abdurrahman DOĞAN'ın da bulunduğu 12 asker şehit olmuş, 16 asker yaralanmış, 8 asker de PKK tarafından kaçırılmıştır. Çatışmalarda 32 PKK'lı terörist öldürülmüştür²⁵⁵. Remzi DOĞAN ve Feride DOĞAN'ın oğlu Piyade Er Abdurrahman Doğan, 27 Şubat 2007 günü Isparta 40. Piyade Eğitim Alay Komutanlığına, 15 Mayıs 2007 tarihinde de Hakkari Dağ ve Komando Tugay Komutanlığı'na görevlendirilmiştir. Tezkeresine 5 ay kala, Hakkari'nin Yüksekova İlçesi'ne bağlı Dağlıca Bölgesi'nde PKK'lı teröristlerin saldırısı sonucunda şehit olmuştur. Şehit Abdurrahman Doğan, merkeze bağlı Çemberlitaş Köyü'ne defnedilmiştir²⁵⁶. Şehidin adı, Adıyaman merkeze bağlı Çemberlitaş Köyü'nde bulunan Şehit Abdurrahman Doğan Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁵⁷.

²⁵⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁵⁵ Nevin Yazıcı, 319-320, Milliyet Gazetesi, 22 Ekim 2007.

²⁵⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁵⁷<http://sehitabdurrahmandoganortaokulu.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 38. P.Onb. Mikdat SÜMER, (GÖLBAŞI/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.04.2007²⁵⁸

Piyade Onbaşı Mikdat Sümer, 08.04.2007 tarihinde, Bingöl'ün Yayladere kırsalındaki operasyon sırasında, PKK Terör Örgütü ile girilen çatışmada şehit olmuştur. Şehidimiz, Gölbaşı İlçesi'ne bağlı Gedikli Köyü'nde toprağa verilmiştir²⁵⁹. Şehidin adı, Gölbaşı İlçesi, Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan, Mikdat Sümer Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁶⁰.

²⁵⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁵⁹ Besni Ekspres Gazetesi, 13 Nisan 2007, s.1-3.

²⁶⁰ <http://sehitabdurrahmandoganortaokulu.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 29. P.Onb. Ramazan ÖZEN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.04.2007²⁶¹

Mehmet ve Emine Özen'in oğulları Piyade Onbaşı Ramazan Özen, 08.04.2007 tarihinde Bingöl'ün Yayladere - Kığı - Tunceli üçgeni kırsalında, Güvenlik Güçleri ile PKK Terör Örgütü mensupları arasında çıkan çatışmada şehit olmuştur. Şehit Özen, Adıyaman Belediye Mezarlığı'nda bulunan şehitliğe defnedilmiştir²⁶². Şehidin adı, Merkez Yenimahalle'de bulunan Şehit Ramazan Özen Anaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁶³.

²⁶¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁶² Besni Ekspres Gazetesi, 13 Nisan 2007, s.1-2.

²⁶³ <http://sehitramazanozenanaokulu.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 30. J.Er. İmam TAN, (BESNİ/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 14.04.2006²⁶⁴

Abuzer ve Ayşe Tan'ın oğulları Jandarma Komando Er İmam Tan, Mardin İli, Ömerli Asayiş Jandarma Bölük Komutanlığı emrinde görevli iken, 14.04.2006 tarihinde icra edilen, Şehit Piyade Üsteğmen Osman Karadoğan Operasyonu'nda, Nusaybin İlçesi kırsalında, PKK Terör Örgütü ile çıkan çatışma sırasında ağır yaralanmıştır. Kaldırıldığı Diyarbakır Asker Hastanesi'nde yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak şehit olmuştur. Şehidin mezarı, Besni İlçesi'ne bağlı, Eskiköy (Sugözü) Beldesi'nde bulunmaktadır. Şehit Tan bekârdı²⁶⁵. Şehidin adı, Sugözü Beldesi'nde bulunan Şehit İmam Tan Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır²⁶⁶.

²⁶⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁶⁵Besni Ekspres Gazetesi, 18 Nisan 2006.

²⁶⁶<http://sito.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 31. J.Er. Osman DEMİR, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 13.10.2005²⁶⁷

Jandarma Er Osman Demir, 13.10.2005 tarihinde, Hakkari'nin Çukurca İlçesi'nin Kavaklı Köyü'ne bağlı Armutlu Mezrası'nda devriye görevi yaparken, PKK Terör Örgütü tarafından açılan ateş sonucunda şehit olmuştur²⁶⁸. Şehit Demir, Adıyaman Belediye Mezarlığı'na defnedilmiştir²⁶⁹.

²⁶⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁶⁸ Nevin Yazıcı, s.284.

²⁶⁹ Besni Ekspres Gazetesi, 18 Ekim 2005, s.1-3.

Şehit 32. J.Er. DOĞAN YARLIĞAŞ, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 27.05.2005²⁷⁰

Mahmut ve Hatice Yarlığaş'ın oğulları J. Er Doğan Yarlığaş, Diyarbakır'a bağlı Lice İlçesi'ne bağlı Kayacık Jandarma Karakolu'nda görevliyken, 27 Mayıs 2005 tarihinde, Kilisetepe Mevkii'nde, verici istasyonunda nöbet tutan askerlere erzak götürmekle görevlendirilmiştir. Görev esnasında araçlarının Terör Örgütü PKK tarafından yola döşenen mayına çarpması sonucu şehit olmuştur. Olayda Doğan Yarlığaş ile birlikte Jandarma Er Musa Memiş de şehit olmuştur²⁷¹.

²⁷⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁷¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi

Şehit 33. J. Er Musa MEMİŞ, (GERGER/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 27.05.2005

Hasan ve Kadriye Memiş'in oğulları Jandarma Er Musa Memiş, 27.05.2005 tarihinde Diyarbakır'ın Lice İlçesi'ne bağlı Doletepe Üs Bölgesi'nde döşenen mayının patlaması sonucu şehit olmuştur. Şehidin mezarı Adana İli'ndedir²⁷².

²⁷² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

**Şehit34. P.Uzm. Çvş. Şeyho ŞİŞMAN, (ÇELİKHAN/ADİYAMAN),
Şehadet Tarihi: 11.07.2004²⁷³**

Mehmet ve Fatma ŞİŞMAN'ın oğulları Piyade Uzman Çavuş Şeyho Şişman, geçici görevle gittiği Şırnak'ta, Akçay 6. İç Güvenlik Piyade Tugay Komutanlığı emrinde, Akdizgin Karakolu'nda görevlendirilmiştir. 11.07.2004 tarihinde, Şırnak'ın Güçlükonak İlçesi'nde, İkiğaçlı Tepe Mevkii'nde, Terör Örgütü PKK'nın yola döşediği mayının infilak etmesi sonucu şehit olmuştur. Şehit Şeyho Şişman, Çelikhan İlçe Mezarlığı'na defnedilmiştir²⁷⁴. Şehidin adı, Çelikhan İlçesi Başpınar Mahallesi'nde bulunan Şehit Şeyho Şişman Anadolu Lisesi'nde yaşatılmaktadır²⁷⁵.

²⁷³ Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adiyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁷⁴ Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁷⁵ <http://sssalisesi.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 35. J.Er Zeynel Abidin ATEŞ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 15.10.2003²⁷⁶

Jandarma Er Zeynel Abidin Ateş, 15.10.2003 tarihinde, Adana'nın Yüreğir İlçesi'nde bulunan, Kürkçüler E Tipi Cezaevi'ne mahkûm taşıyan askeri araca uzun namlulu silahlarla saldırıda bulunulması üzerine şehit olmuştur²⁷⁷. Şehidin adı, Adıyaman merkeze bağlı, Battalhöyük Köyü'nde, Şehit Zeynel Abidin Ateş İlkokulu'nda yaşatılmaktadır²⁷⁸.

²⁷⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁷⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁷⁸<http://www.egitimhane.com/battalhoyuk-sehit-zeynel-abidin-ates-ilkokulu-o887692.html>

E.T.23.04.2019

Œehit 36. P.Er. Halit MEMİŞ, (GERGER/ADİYAMAN),

Œehadet Tarihi: 06.12.1999²⁷⁹

Bekir ve Cemile Memiş'in oğulları Piyade Er Halit Memiş, 06.12.1999 tarihinde, Ağrı'nın Doğubeyazıt İlçesi'nde, güvenlik kuvvetleri ile PKK Terör Örgütü mensupları arasında çıkan çatışma sonucu Œehit olmuştur. Bekâr olan Œehidin mezarı, Gerger İlçesi'nin Gonen Köyü'nde bulunmaktadır²⁸⁰.

²⁷⁹ Adiyaman Aile, Çalıřma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Œehitlerimiz Listesi., Adiyaman TŪMŐAD Listesi.

²⁸⁰ Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Œehitlerimiz Listesi.

Şehit 37. J. Uzm. Çvş. Memet YAĞMUR, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.05.1999²⁸¹

Uzman Jandarma Çavuş Mehmet Yağmur, 12.05.1999 tarihinde Erzurum'un Tekman İlçesi'ne bağlı Güneşli Köyü kırsalında PKK Terör Örgütü ile çıkan çatışmada şehit olmuştur. Şehit Yağmur, Besni İlçesi'ne bağlı Suvarlı Beldesi'nde toprağa verilmiştir²⁸². Şehidin adı, Besni İlçesi'nde bulunan Şehit Mehmet Yağmur Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde yaşatılmaktadır²⁸³.

²⁸¹Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adiyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁸²Besni Ekspres Gazetesi, 14 Mayıs 1999, s.1-3.

²⁸³<http://besnismyagmurlisesi.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 38. P.Komd. Er Yusuf GÖÇAN, (ADİYAMAN/KAHTA),

Şehadet Tarihi: 27.11.1998²⁸⁴

Memed Göçan'ın oğlu Piyade Komando Er Yusuf Göçan, 27.11.1998 tarihinde Kuzey Irak bölgesinde, PKK Terör Örgütü ile girilen çatışma sonucu şehit olmuştur²⁸⁵. Şehidin adı, Kahta İlçesi'ne bağlı Büyükbejyan Köyü'nde bulunan Şehit Er Yusuf Göçan İlkokulu'nda yaşatılmaktadır²⁸⁶.

²⁸⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁸⁵Adıyaman TUMŞAD Arşivi.

²⁸⁶<http://sehiteryusufgocan.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 39. J.Er Osman ERTÜRK, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 28.10.1997²⁸⁷

Süleyman ERTÜRK'ün oğlu Jandarma Er Osman ERTÜRK, Şırnak'ın Beytüşşebap Jandarma Komando Bölük Komutanlığı emrinde görevli iken 28.10.1997 tarihinde PKK Terör Örgütü ile çıkan çatışmada şehit olmuştur. Şehit Ertürk, Besni İlçesi'ne bağlı Hasanlı Köyü'nde toprağa verilmiştir²⁸⁸. Bekâr olan şehidin adı, Besni İlçesi'ne bağlı Hasanlı Köyü'nde bulunan Osman Ertürk İlkokulu'nda yaşatılmaktadır²⁸⁹.

²⁸⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

²⁸⁸ Besni Ekspres Gazetesi, 31 Ekim 1997, s.1-3.

²⁸⁹<http://osmanerturk.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 40. G. Bek., Mehmet AĞIR (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 02.11.1996²⁹⁰

Memet ve Rabia Ağır'ın oğulları olan Çarşı ve Mahalle Bekçisi Mehmet Ağır, 1951 Adıyaman doğumludur. 19.10.1996 tarihinde, Adıyaman merkezde bulunan polis lojmanları önünde görevliyken, kimliği tespit edilemeyen teröristlerin saldırısı sonucu ağır yaralanmıştır. 01.11.1996 tarihinde, tedavi gördüğü Adana Balcalı Hastanesi'nde şehit olmuştur. Şehidin mezarı, Adıyaman merkeze bağlı Ahmet Hoca Köyü'nde bulunmaktadır²⁹¹.

²⁹⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁹¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 41. GKK İsmet YAYLACI, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.10.1996²⁹²

GKK İsmet Yaylacı ve diğer GKK'lar Şükrü Şen, Ali Şen, Bülent Şen ve İdris Çağlın 25.10.1996 tarihinde, Terör Örgütü PKK'nın, Çamlıca Mahallesi'ne düzenlediği baskında şehit olmuşlardır²⁹³.

Şehit 42. GKK Şükrü ŞEN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.10.1996²⁹⁴

²⁹²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

²⁹³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

GKK Şükrü Şen, diğer GKK'lar Ali Şen, Bülent Şen, İdris Çağlın ve İsmet Yaylacı, 25.10.1996 tarihinde, Terör Örgütü PKK'nın, Çamlıca Mahallesine düzenlediği baskında şehit olmuşlardır²⁹⁵.

Şehit 43. GKK Ali ŞEN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.10.1996²⁹⁶

GKK Ali Şen, diğer GKK'lar Şükrü Şen, Bülent Şen, İdris Çağlın ve İsmet Yaylacı, 25.10.1996 tarihinde, Terör Örgütü PKK'nın, Çamlıca Mahallesine düzenlediği baskında şehit olmuşlardır²⁹⁷.

²⁹⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁹⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁹⁶ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁹⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 44. GKK İdris ÇAĞLIN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.10.1996²⁹⁸

GKK İdris Çağlın, diğer GKK'lar Şükrü Şen, Ali Şen, Bülent Şen ve İsmet Yaylacı, 25.10.1996 tarihinde, Terör Örgütü PKK'nın, Çamlıca Mahallesine düzenlediği baskında şehit olmuşlardır²⁹⁹.

²⁹⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

²⁹⁹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 45. P.Er. Çelebi ÖZTEKİN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 01.09.1996³⁰⁰

Piyade Er Çelebi Öztekin, 01.09.1996 tarihinde, Şırnak İli, Güçlükonak İlçesi'ne bağlı Yağızoymak Köyü'nde şehit olmuştur. Şehidin mezarı Tut İlçesi'ne bağlı Dağ Yalangoz Köyü'nde bulunmaktadır³⁰¹.

³⁰⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁰¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 46. J.Er. Abdulgani ADALI, (ADİYAMAN/KAHTA),

Şehadet Tarihi: 21.08.1996³⁰²

Jandarma Er Abdülğani Adalı, PKK Terör Örgütü'nün 21.08.1996 yılında, Çukurca İlçe Merkezi'ne roket ve havan topları ile saldırılarına sonucu şehit olmuştur³⁰³.

Şehit 47. P. Uzm. Çvş. Abdurrahman Cem ÖZGÜL, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 16.12.1995³⁰⁴

16.12.1995 tarihinde Van İli, Erciş İlçesi'nde şehit olan Piyade Uzman Çavuş Abdurrahman Cem Özgül'ün³⁰⁵ adı Adıyaman Merkez Cumhuriyet Mahallesi, Müftülük Caddesi'nde bulunan Şehit Cem Özgül Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır.³⁰⁶

³⁰² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁰³ Nevin Yazıcı, s.210.

³⁰⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Şehit 48. P.Er Abdurrahman SARAY, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 09.11.1995³⁰⁷

Şehit 49. P.Er Memet Şah BAHÇE, (GERGER/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.10.1995³⁰⁸

Cuma ve Fatma Bahçe'nin oğulları Piyade Er Mehmet Şah Bahçe, 11.09.1995 tarihinde, Bingöl İlinde, PKK Terör Örgütü ile çıkan çatışma sonucu terör şehidi

³⁰⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁰⁶ <http://cemozgulortaokulu.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019.

³⁰⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁰⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

olmuştur. Bekâr olan şehidin mezarı Gerger İlçesinin Gönen Köyü'nde bulunmaktadır³⁰⁹.

Şehit 50. GKK Memet ALTUNGÜL, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 06.09.1995³¹⁰

GKK Memet Altungül, 06.09.1995 tarihinde, Adıyaman'ın Yaylakonak Beldesine bağlı Çimenke Köyü, Kurtderesi Mevkiinde, PKK Terör Örgütü tarafından şehit edilmiştir. Şehidimiz Fatma Altungül ile evliydi³¹¹.

³⁰⁹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³¹⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³¹¹ Adıyaman Gündem Gazetesi, 24 Ağustos 2017., s.1,4.

Şehit 51. Ord. Er Osman TUNÇTE, (GERGER/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 30.08.1995³¹²

Abdullah ve Keziban Tunçte'nin oğulları Piyade Er Osman Tunçte, 30.08.1985 tarihinde, Tunceli'nin Hozat İlçesi'nde, PKK Terör Örgütü'ne karşı yürütülen operasyon sırasında şehit olmuştur. Nursel Tunçte ile evli olan şehidin mezarı, Gerger İlçesi'ne bağlı Koşarlar Köyü'nde bulunmaktadır³¹³.

Şehit 52. P.Uzm. Çvş. Hakkı YILDIZ, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 19.09.1994³¹⁴

³¹²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³¹³ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³¹⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Piyade Uzman Çavuş Hakkı Yıldız, 09.01.1972 tarihinde, Adıyaman merkez'e bağlı Şerefli Köyü'nde dünyaya gelmiştir. İlk görev yeri olan Ankara Mamak'tan geçici görev yeri olan Bingöl İli, Genç İlçesi'ne gitmiş, 19 Eylül 1994 tarihinde Genç İlçesi, Göztepe, Sapalanta Bölgesi'nde PKK Terör Örgütü ile yaşanan çatışmada şehit olmuştur³¹⁵. Şehidin adı, Şerefli Köyü'nde bulunan Şehit Hakkı Yıldız Çocuk Parkı'nda yaşatılmaktadır. Şehit Yıldız, köy mezarlığına defnedilmiştir³¹⁶.

Şehit 53. J. Er Nazif ÇİÇEK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 11.08.1994³¹⁷

³¹⁵Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³¹⁶<http://www.adiyaman.gov.tr/sehit-uzman-cavus-hakki-yildiz-sehadetinin-23-yilinda-mevlidi-serifle-anildi>, E.T. 24.05.2019

³¹⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Şehit 54. P.Er Cevdet HAN, (GERGER/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 30.05.1994

Mehmet ve Emine Han'ın oğulları Jandarma Er Cevdet Han, 30.05.1994 tarihinde, Erzincan İli kırsalında, PKK Terör Örgütü ile çıkan çatışma sonucu terör şehidi olmuştur. Şehidin mezarı, Gerger İlçesi, Korulu Köyü'nde bulunmaktadır. Şehit Cevdet Han, Selvi Han ile evliydi³¹⁸.

Şehit 55. J.Er Veysi DERE, (GERGER/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 02.03.1994³¹⁹

³¹⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³¹⁹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Mahmut ve Ayşe Dere'nin oğulları Veysi Dere, 02.03.1994 tarihinde, Erzurum'un Aşkale İlçesi'nin Çamlıalan Köyü kırsalında, Terör Örgütü PKK ile çıkan çatışma sonucu terör şehidi olmuştur. Şehit Veysi Dere, Hacer Dere ile evliydi³²⁰.

Şehit 56. GKK Mehmet DENİZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.12.1993³²¹

12.12.1993 tarihinde Terör Örgütü PKK, Adıyaman İli'ne bağlı Ağaçonak Köyü'nde bulunan GKK Mehmet Deniz'in evine silahlı ve bombalı saldırıda bulunmuş, GKK Mehmet Deniz ile birlikte, eşleri Gülistan Deniz, Bedriye Deniz, çocukları Şehriban Deniz, Cemal Deniz, Burhan Deniz, Emine Deniz ve Hülya Deniz şehit olmuşlardır³²².

³²⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³²¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³²²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 57. GKK Cumali BEREKET, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.12.1993³²³

GKK Cumali Bereket, Adıyaman Merkez'e bağlı Ağaçonak Köyü'nde görev yaparken 12.12.1993 yılında Terör Örgütü PKK tarafından evine düzenlenen saldırıda eşi, çocukları kardeşleri ve yeğenleri ile birlikte şehit edilmiştir³²⁴.

Şehit 58. GKK Abubekir AKDAĞ, (ADİYAMAN),

Şehadet tarihi: 19.06.1993³²⁵

³²³ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³²⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

19.06.1993 tarihinde PKK Terör Örgütü tarafından şehit edilen GKK Abubekir Akdağ'ın ailesi, Adıyaman merkeze bağlı Pınaryayla Köyü'nde ikamet etmektedir³²⁶.

Şehit 59. J.Er Abdurrahman ERASLAN, (BESNİ / ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 07.10.1991³²⁷

Türkan Eraslan'ın oğlu Abdurrahman Eraslan, 07.10.1991 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi'ne bağlı Serintepe Jandarma Komutanlığı emrinde görevli iken, PKK Terör Örgütü mensupları ile girilen çatışma sonucunda şehit olmuştur. Şehit Eraslan evliydi³²⁸.

³²⁵Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³²⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³²⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³²⁸Nevin Yazıcı, s.133, Milliyet Gazetesi, 10 Ekim 1991.

Şehit 60. J. Er Hasan GÜLTEN, (BESNİ / ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 24.08.1991³²⁹

Şehit 61. Polis Memuru Mehmet Kazım ÇAKMAKÇI, (ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 30.01.1990³³⁰

³²⁹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³³⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Kemal ve Müzeyyen Çakmakçı'nın oğulları Polis Memuru Kazım Çakmakçı, 02.11.1959 tarihinde Adıyaman'da doğmuştur. 30.01.1990 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü emrinde görevli iken, kimliği belirsiz şahıslar tarafından vurularak şehit edilmiştir. Şehidin mezarı Adıyaman Belediye mezarlığındadır.³³¹

Şehit 62. J. Er. Hasan GÜLTEN, (ADİYAMAN/BESNİ),

Şehadet Tarihi: 24.08.1991.³³²

Cuma Gülten'in oğlu Jandarma Er Hasan Gülten, Artvin İli'nde vatani görevini yerine getirirken, PKK Terör Örgütü mensupları ile 24.08.1991 tarihinde çıkan çatışma sonucunda şehit olmuştur. Şehit Gülten bekârdı³³³. Şehidin adı, Adıyaman'ın Besni İlçesi'nin Yazıbeydilli Köyü'nde bulunan Şehit Hasan Gülten İlkokulu'nda yaşatılmaktadır³³⁴.

³³¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³³²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³³³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³³⁴<http://710572shg.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

2.6.3. Trafik Kazası Sonucunda Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler

Şehit 1. J.Uzm. Çvş. Özer SALİK, (GÖLBAŞI/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 19.05.2016³³⁵

Metin ve Elif Salik'in oğulları Jandarma Uzman Çavuş Özer Salik, 19.05.2016 tarihinde, Van'ın Gürpınar İlçesi'nde, PKK'lılara yönelik bir operasyona katılmak üzere yola çıkan zırhlı aracın devrilmesi sonucu şehit olmuştur. Şehit olduğu tarihte 8 aylık hamile olan Emine SALİK ile evli olan şehit Salik, Efe ve Nisanur adlı iki çocuk babasıydı. Şehit Salik, Gölbaşı İlçesi'nin Aktoprak Köyü'ne defnedilmiştir³³⁶.

³³⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³³⁶ Besni Ekspres Gazetesi, 20 Mayıs 2016, s.1-4.

Şehit 2. Polis Memuru Ahmet YILDIRIM, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 16.08.2014³³⁷

Polis memuru Ahmet Yıldırım, Şarkıcı Rojin'in Diyarbakır sınırları içerisinde koruma görevini yerine getirirken, Diyarbakır Mardin Karayolu'nda gerçekleşen kaza sonucu, iki arkadaşıyla birlikte şehit olmuştur³³⁸. Fadime Yıldırım ile evli olan şehit Yıldırım, Celal isimli bir de erkek çocuğu babasıydı. Şehit Yıldırım, Mersin İli'nde toprağa verilmiştir³³⁹.

³³⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³³⁸Türkiye Gazetesi, 17 Ağustos 2014.

³³⁹Adıyaman TÜMŞAD Arşivi.

**Şehit 3. Polis Memuru Mehmet YERLİKAYA, (ÇELİKHAN/ADİYAMAN),
Şehadet Tarihi: 06.06.2012³⁴⁰**

Polis Memuru Mehmet Yerlikaya, 06.06.2012 tarihinde Gaziantep'in Nurhak İlçesi'nde şüpheli bir aracı takip ederken geçirdiği trafik kazası neticesinde şehit olmuştur. Şehit Yerlikaya, evli ve iki çocuk babasıydı³⁴¹. Şehidin adı, Çelikhane İlçesi, Mahmut Nedim Ökmen Mahallesi'nde bulunan Şehit Mehmet Yerlikaya Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde yaşatılmaktadır³⁴².

³⁴⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁴¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁴²<http://celikhanih1.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 4. J. Er Basri KORKMAZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 15.04.2012³⁴³

Jandarma Er Basri Korkmaz, 15.04.2012 tarihinde, çarşı izni dönüşünde, Malatya'nın Doğanşehir İlçesi'nin Kurucaova Beldesi civarında, içinde bulunduğu aracın dere yatağına yuvarlanması sonucu şehit olmuştur³⁴⁴.

Şehit 5. Polis Memuru Ümit ÖZET, (GÖLBAŞI / ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 18.06.2009³⁴⁵

Kemal ve Zeliha Özet'in oğulları Polis Memuru Ümit Özet, 18.06.2009 tarihinde, görevli olarak Adana İli'ne gitmekte iken Şanlıurfa-Adana karayolu üzerinde

³⁴³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁴⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁴⁵Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

geçirdiği trafik kazası sonucu şehit olmuştur. Şehit Ümit Özet, Şükran Özet ile evliydi. Şehit Özet, Gölbaşı İlçesi'nde bulunan Gökkuşu Mezarlığı'na defnedilmiştir³⁴⁶. Şehidin adı Gölbaşı İlçesi, Yavuz Selim Mahallesi'nde bulunan Şehit Ümit Özet Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır³⁴⁷.

Şehit 6. P.Çvş. Ahmet TUNÇ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 16.10.2008³⁴⁸

Ali ve Hatice Tunç'un oğlu Piyade Çavuş Ahmet Tunç, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 39. Piyade Tümen Komutanlığı emrinde görevli iken, Gürpınar bölgesinde 16 Ekim 2008 tarihinde geçirdiği trafik kazası sonucu şehit olmuştur. Şehidin mezarı, Besni İlçesi'ne bağlı Suvarlı Beldesi'nde bulunmaktadır³⁴⁹.

³⁴⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁴⁷<http://sehitumitozetortaokulu.meb.k12.tr/>. E.T. 24.05.2019

³⁴⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁴⁹Besni Ekspres Gazetesi, 21 Ekim 2008, s.1-2.

Şehit 7. P. Uzm. Çvş. Vedat MUTLU, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 19.01.2006³⁵⁰

Piyade Uzman Çavuş Vedat Mutlu, 172. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda görevli iken askerleri taşıyan aracın, Kahramanmaraş-Gaziantep Karayolu'nun Tosmuklu Mevkii'nde devrilmesi sonucu meydana gelen kazada şehit olmuştur. Şehit Vedat Mutlu, Nurperi Mutlu ile evliydi³⁵¹.

Şehit 8. J. Er İbrahim (SARI) ERTUĞRUL, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.06.2000³⁵²

³⁵⁰ Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adiyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁵¹ Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁵² Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adiyaman TÜMŞAD Listesi.

Mustafa Ertuğrul'un oğlu Jandarma Er İbrahim (Sarı) Ertuğrul, Konya İli, Yağlıhöyük İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde görevli iken, 22.06.2000 tarihinde gerçekleşen araç kazası sonucunda görev şehidi olmuştur. Şehit Ertuğrul, bekârdı³⁵³.

Şehit 9. J. Er Memet YILDIRIM, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehaet Tarihi: 10.01.1998³⁵⁴

Ayşe Yıldırım'ın oğlu Jandarma Er Memet Yıldırım, 09.01.1998 tarihinde Sakarya İli, Söğüt İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde vatani görevini yerine getirirken, tabildot ihtiyacı olan erzakı merkezden alarak İlçe Jandarma Komutanlığı'na getirmekle görevlendirilmiştir. Görev dönüşü, sivil bir aracın kendisine çarpması sonucu ağır yaralanmış, tedavi için sevk edildiği İstanbul Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hastanesi'nde 10.01.1998 tarihinde görev şehidi olmuştur. Şehit Yıldırım evliydi³⁵⁵.

³⁵³ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁵⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁵⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 10. Polis Memuru Kemal OMUR, (GÖLBAŞI/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 23.08.1996³⁵⁶

Polis Memuru Kemal OMUR, Mardin’de il valisinin koruma polislerini yaptığı sırada, geçirdiği trafik kazası sonucu şehit olmuştur. Şehit Omur, Hamziyan (Oyalı) Köyü’ne götürülerek toprağa verilmiştir³⁵⁷.

Şehit 11. Topçu Er Bekir ORUÇTUTAN, (BESNİ/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.04.1996³⁵⁸

³⁵⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁵⁷Besni Ekspres Gazetesi, 24 Ağustos 2019, s.4.

Besey ORUÇTUTAN'ın oğlu Topçu Er Bekir ORUÇTUTAN, 22.04.1996 tarihinde Erzincan İli'nde iç güvenlik Aracının kaza yapması sonucu şehit olmuştur. Şehit Oruçtutan, bekârdı³⁵⁹.

Şehit 12. Polis Memuru Süleyman KURUPINAR, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 26.01.1975³⁶⁰

Mehmet ve Hatice Kurupınar'ın oğlu, 1930 Pazarcık doğumlu, Polis Memuru Süleyman Kurupınar, 25.01.1975 tarihinde, Konya Emniyet Müdürlüğü'nde görevli iken, ekip otosu ile geçirmiş olduğu trafik kazası sonucu şehit olmuştur. Şehidin mezarı, Adıyaman'ın Çelik Köyü mezarlığındadır³⁶¹.

³⁵⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁵⁹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁶⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁶¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

2.6.4. Eğitim Sırasında Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler

Şehit. P. Uzm. Çvş. Halil TUĞ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 31.03.2010³⁶²

Abuzer ve Hamsiye Tuğ'un oğlu Piyade Uzman Çavuş Halil Tuğ, Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda görevli iken, 31.03.2010 tarihinde eğitim sırasında elinde bomba patlaması sonucu şehit olmuştur. Emine Tuğ ile evli olan şehit Halil Tuğ, Aysu, Yavuz ve Buse isimlerinde üç çocuk babasıydı. Şehit Tuğ, Adıyaman Şehitliği'ne defnedilmiştir.³⁶³

³⁶² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁶³ Besni Ekspres Gazetesi, 02 Nisan 2010, s.1-3.

2.6.5. Görevi Esnasında Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler

Şehit 1. J. Yzb. Rıza FIRAT, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.05.2016³⁶⁴

Mustafa ve Halime FIRAT'ın oğulları Bordo Bereli, Jandarma Yüzbaşı Rıza FIRAT, Hatay'ın Dört Yol İlçesi sınırlarında bulunan, Amanos Dağları'nda yürütülen arazi arama tarama faaliyetleri sırasında, kayalıklardan düşerek ağır yaralanmıştır. Bölgeye gönderilen askeri helikopterle Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi'nde yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak şehit olmuştur³⁶⁵. Şehidin adı, Adıyaman Merkez, Yeni Sanayi Mahallesi'nde bulunan Şehit Rıza Fırat Anadolu Lisesi'nde yaşatılmaktadır³⁶⁶.

³⁶⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁶⁵ Besni Ekspres Gazetesi, 09 Mayıs 2016, s.1-4.

³⁶⁶ <http://adyyenikml.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

Şehit 2. İS. ER Mehmet YERLİ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 04.12.2008³⁶⁷

Şaibe Yerli'nin oğlu, İstihkâm Er Mehmet Yerli, Tekirdağ 3. İstihkâm Er Eğitim 8. Mekanize Tugay Komutanlığı'nda vatani görevini yapmakta iken, tatbikat sırasında şehit düşmüştür. Şehit Yerli, Adıyaman'ın Kahta İlçesi'nin Narince Beldesi'ne bağlı Akdoğan Köyü'nde toprağa verilmiştir³⁶⁸.

³⁶⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁶⁸ Besni Ekspres Gazetesi, 12 Aralık 2008, s.1-3.

Şehit 3. J. Er Savaş ARIKÇI, (GÖLBAŞI/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 17.12.2001³⁶⁹

Jandarma Er Savaş Arıkçı, 17.12.2001 tarihinde, Sakarya'nın Sapanca İlçesi'nde Ayanğül Evleri'nin önünde bulunan nöbet kulübesinde, emekli bir paşanın evini korumakla görevlendirilmiştir. Elektriklerin kesilmesi üzerine ısınma amacıyla teneke içinde yakılan ateşin dumanından zehirlenerek şehit olmuştur³⁷⁰.

³⁶⁹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁷⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 4. J. Er Azrail KARAÇOR, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 17.11.2002³⁷¹

Bessey Karaçor'un oğlu Azrail Karaçor, Mardin İli Nusaybin İlçesi, Üçköy Jandarma Komando Komutanlığı emrinde görevli iken, 17 Kasım 2002 tarihinde nöbet değişikliği esnasında mevziden düşerek kafasını taşa çarpmış ve görev şehidi olmuştur. Şehit Karaçor, bekârdı³⁷².

³⁷¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁷² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 5. İS.ER Murat YETİŞ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 21.07.1998³⁷³

Mehmet Yetiş'in oğlu, İstihkâm Er Murat Yetiş, Siirt'in Eruh İlçesi'nde vatani görevini yaparken, 21.07.1998 yılında şehit olmuştur³⁷⁴.

³⁷³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁷⁴ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

2.6.6. Diğer Nedenlerden Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler

Şehit 1. P. Er Bahri ÇETİN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.01.2000³⁷⁵

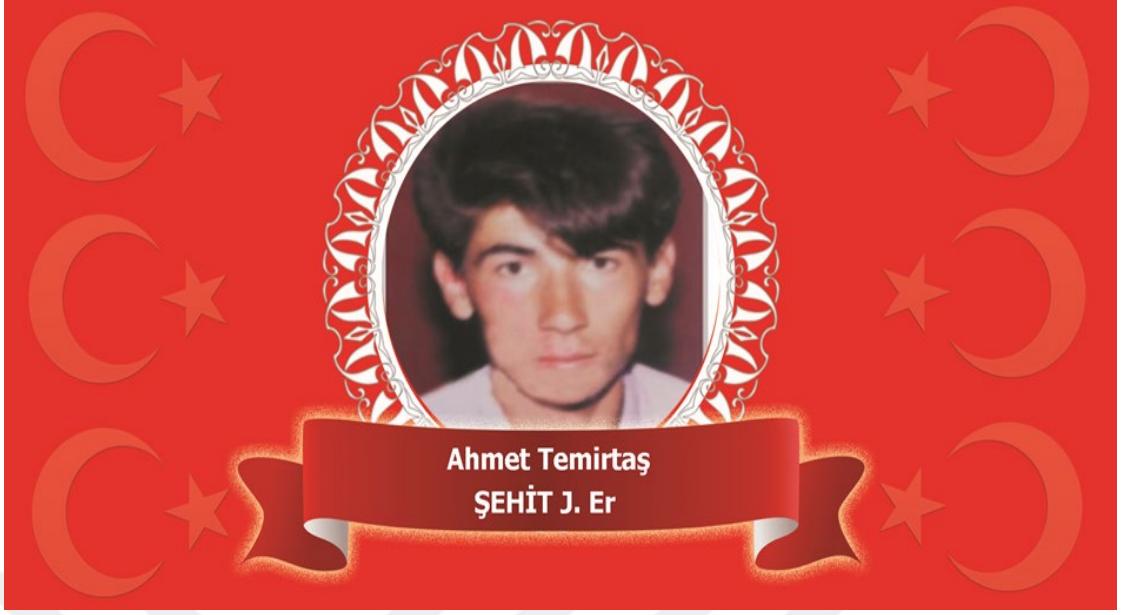

Şehit 2. J.Er. Şeyho ÖZPOLAT, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 01.08.1997³⁷⁶

³⁷⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁷⁶ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Şehit 3. J.Er Ahmet TEMİRTAŞ, (TUT/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 18.07.1997³⁷⁷

Şehit 4. J.Er Ziya YILDIZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi:04.06.1997³⁷⁸

³⁷⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁷⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Şehit 5. Topçu Er Seyit DOĞAN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.04.1996³⁷⁹

Şehit 6. P.Er Erdal ŞİRECİ, (ÇELİKHAN/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 14.04.1996³⁸⁰

³⁷⁹ Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁸⁰ Adiyaman TUMŞAD Listesi.

Piyade Er Erdal Şireci, 14.04.1996 tarihinde şehit olmuştur³⁸¹. Şehidin adı Çelikhan İlçesi'ne bağlı Pınarbaşı Beldesi'nde bulunan Şehit Er Erdal Şireci İlkokulu'nda yaşatılmaktadır.³⁸²

Şehit 7. Hv. Er İsmail KUTLU, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.12.1995³⁸³

Şehit 8. P. Er Cemil ESMER, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 26.02.1995³⁸⁴

³⁸¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁸² <http://sehiterdalsireciio.meb.k12.tr/tema/index.php>, E.T. 24.05.2019

³⁸³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁸⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Şehit 9. P.Çvş. Nedim ŞEN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.01.1995³⁸⁵

Şehit 10. J.Er Nazif ÇİÇEK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 11.08.1994³⁸⁶

³⁸⁵Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁸⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Şehit 11. Mu. Er Mehmet KARADAŞ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 20.02.1994³⁸⁷

Şehit 12. P. Er İdris ÇALIŞKAN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.01.1994³⁸⁸

³⁸⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁸⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Şehit 13. P.Komd. Er Yusuf ÇOBAN, (SİNCİK/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 10.08.1993³⁸⁹

Şehit 14. P.Uzm. Çvş. Necmettin SAĞLIK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 01.01.1993³⁹⁰

³⁸⁹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

³⁹⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 15. P. Er Şevket TEMİR, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 13.08.1992³⁹¹

Şehit 16. J.Er Niyet DENİZ, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 15.05.1992³⁹²

³⁹¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

³⁹²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Bahri Şahin
ŞEHİT J. Çvş.

Şehit 17. J.Çvş. Bahri ŞAHİN, (KAHTA/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 15.05.1992³⁹³

Mustafa Öztekin
ŞEHİT Er

Şehit 18. P. Er Mustafa ÖZTEKİN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 08.09.1991³⁹⁴

³⁹³Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁹⁴Adiyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adiyaman TÜMŞAD Listesi.

Piyade Er Mustafa Öztekin, Kara Kuvvetleri Komutanlığı emrinde görev yaparken, 08.09.1991 tarihinde Ankara'nın Çankaya İlçesi'nde şehit olmuştur³⁹⁵.

Şehit 19. P. Er Mustafa DAĞLI, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 07.07.1991³⁹⁶

Şehit 20. Dnz. Ast. Kdm. Bçvş. Mehmet Dursun ASLANKİRAY

(TUT/ADİYAMAN), Şehadet Tarihi: 06.12.1990³⁹⁷

³⁹⁵ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

³⁹⁶ Adıyaman TŪMŞAD Arşivi.

³⁹⁷ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TŪMŞAD Listesi.

Şehit 21. Tank. Er Haydar ÇELİK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 24.01.1990³⁹⁸

Tankçı Er Haydar Çelik Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde vatani görevini yaparken 24 Ocak 1990 tarihinde şehit olmuştur.³⁹⁹

Şehit 22. Hava Er Sinan ZAYBAK, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 11.05.1986⁴⁰⁰

³⁹⁸ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

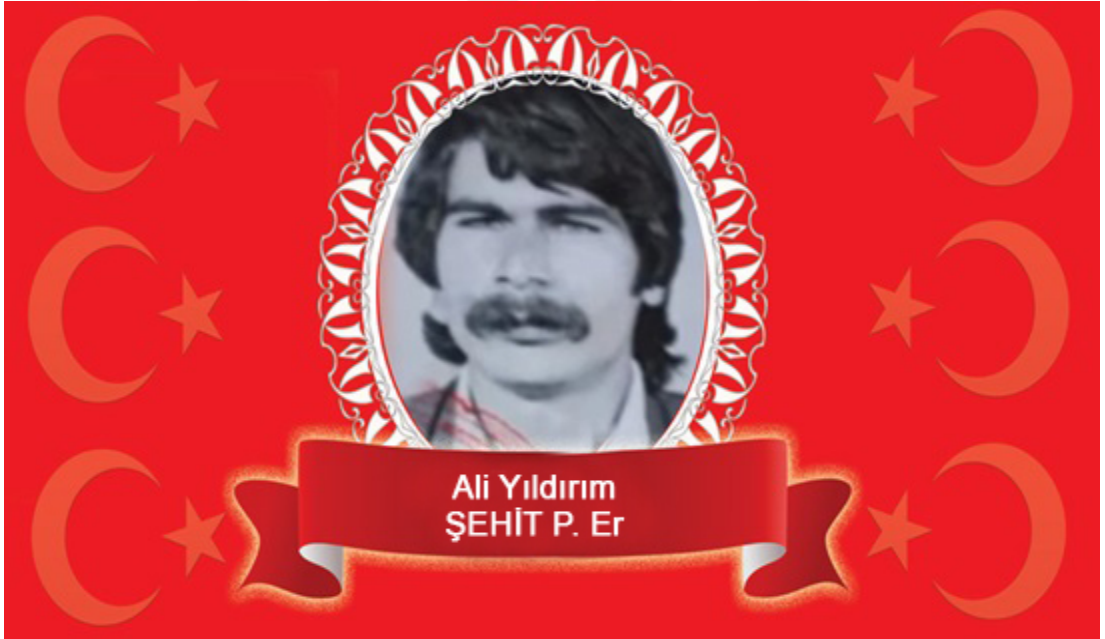
³⁹⁹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

⁴⁰⁰ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 23. Tank Er Fahri KARA, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 03.06.1982⁴⁰¹

Şehit 24. P.Er Ali YILDIRIM, (GÖLBAŞI/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.09.1981⁴⁰²

⁴⁰¹ Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴⁰²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 25. P. Er Mehmet ÖZER, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.10.1980⁴⁰³

⁴⁰³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

2.6.7. Görev Yeri Adıyaman İlinde Olan Şehitler

Şehit 1. Emniyet Amiri İbrahim NURDOĞAN, (İSKİLİP/ÇORUM),

Şehadet Tarihi: 16.05.1989

Enver ve Emine Nurdoğan'ın oğulları Emniyet Amiri İbrahim Nurdoğan, 18.04.1952 tarihinde Çorum'un İskilip İlçesi'nde doğmuştur. Adıyaman İl Emniyet Müdürlüğü emrinde görev yapmakta iken Gaziantep İli, Kilis İlçesi'nde 16.05.1989 tarihinde, bir uyuşturucu operasyonu esnasında vurularak şehit olmuştur⁴⁰⁴.

⁴⁰⁴ <http://www.adiyaman.pol.tr/Sayfalar/Sehitlerimiz.aspx> , E.T.25.05.2019

Şehit 2. Polis Memuru Mustafa ALTAN, (GAZİANTEP/İSLAHİYE),

Şehadet Tarihi: 14.10.2012

Kasım ve Fatma Altan'ın oğulları Polis Memuru Mustafa Altan, 01.06.1972 tarihinde Gaziantep'in İslahiye ilçesinde doğmuştur. 14.10.2012 tarihinde Adıyaman İli Örenli Mahallesi'nde bir trafik kazasına müdahale ederken başka bir kaza gerçekleşmiş ve Polis Memuru Mustafa Altan şehit olmuştur. Şehit Altan, Gaziantep İli, Nurdağı İlçesi, Sakçagözü Bucağı'na bağlı Kırıskal Köyü'ne defnedilmiştir⁴⁰⁵.

⁴⁰⁵<https://www.haberler.com/adiyaman-daki-kazada-sehit-olan-polis-memuru-4014568-haberi/>, E.T.25.05.2019

Şehit 3. Polis Memuru, Seracettin KILINÇ, (MALATYA),

Şehadet Tarihi: 18.08.2016

Mehmet ve Raziye Kılınç'ın oğulları Polis Memuru Seracettin Kılınç, 18.08.2016 tarihinde, 3 arkadaşıyla beraber görevini yerine getirirken, içerisinde bulunduğu akrep zırhlı aracının, Yeşilyurt Mahallesi Sakarya Caddesi'nde bir otomobille çarpışması sonucu ağır yaralanmış, kaldırıldığı Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak şehit olmuştur. Şehidin mezarı Malatya İli'nin Yeşilyurt İlçesi'ndedir⁴⁰⁶.

⁴⁰⁶ Alternatif Bakış Gazetesi, 20 Ağustos 2016, s.1,7.

Şehit 4. Polis Memuru Selvet ŞİMŞEK, (KONYA/ÇUMRA),

Şehadet Tarihi: 23.08.2016

Ramazan ve Fadime Şimşek'in oğulları, Adıyaman İl Emniyet Müdürlüğü Özel Harekât Şubesi'nde görevli 15 günlük Polis memuru olan Selvet Şimşek, 18.08.2016 günü zırhlı polis aracının devrilmesiyle meydana gelen trafik kazasında ağır yaralanmış, kaldırıldığı hastanede, 23.08.2016 günü şehit olmuştur. Şehidin mezarı Konya'nın Çumra İlçesi'ndedir⁴⁰⁷.

⁴⁰⁷ Adıyaman Gündem Gazetesi, 25 Ağustos 2016, s.1-2., Alternatif Bakış Gazetesi, 24 Ağustos 2016, 1,7.

Şehit 5. Polis Memuru Osman TÜRKCÜ, (URLA/İZMİR),

Şehadet Tarihi:14.05.1986

İbrahim ve Semahat Türkücü'nün oğulları Polis memuru Osman Türkücü, 05.11.1951 tarihinde İzmir'in Urla İlçesi'nin Karaceliler Köyü'nde doğmuştur. 14.05.1986 tarihinde teröristlerle girilen silahlı çatışmada, Kahta İlçesi'nde şehit olmuştur. Şehidin naaşı, İzmir'in Urla ilçesinde bulunmaktadır⁴⁰⁸.

⁴⁰⁸<http://www.adiyaman.pol.tr/Sayfalar/Sehitlerimiz.aspx>, E.T. 25.05.2019

Şehit 6. Polis Memuru Murat AKBULUT, (GAZİANTEP),

Şehadet Tarihi: 08.10.1992

Mehmet ve Sevim Akbulut'un oğulları Murat Akbulut, 04.10.1967 tarihinde Gaziantep'te doğmuştur. Gölbaşı Emniyet Müdürlüğü emrinde görevli iken Gölbaşı İlçesi kırsal alanında 08.10.1992 tarihinde, PKK Terör Örgütü mensupları ile girilen silahlı çatışmada şehit olmuştur⁴⁰⁹.

⁴⁰⁹<http://www.adiyaman.pol.tr/Sayfalar/Sehitlerimiz.aspx>, E.T.25.05.2019

Şehit 7. Polis Memuru Ayhan KIYMACI, (HATAY/DÖRTYOL),

Şehadet Tarihi: 20.03.2016

Sadi ve Nefide Kıymacı'nın oğulları Polis Memuru Ayhan Kıymacı, 03.02.1976 tarihinde Hatay'ın Dört Yol İlçesi'nde doğmuştur. Adıyaman İl Emniyet Müdürlüğü emrinde iken 20.03.2016 tarihinde görevli olarak bulunduğu, Mardin İli Nusaybin İlçesi'nde teröristlerce döşenen el yapımı bombanın infilak ettirilmesi sonucu şehit olmuştur. Şehidin mezarı, Hatay'ın Dört Yol İlçesi'nin Yeşilköy Mezarlığı'ndadır⁴¹⁰.

⁴¹⁰<http://www.adiyamanhaber.com/karakola-sehit-kiymacinin-ismi-verildi.html>, E.T.25.05.2019

Şehit 8. P.Uzm. Onb. Şahin KAYA (NEVŞEHİR),

Şehadet Tarihi: 05.02.2018

Ramazan Kaya'nın oğlu Piyade Uzman Çavuş Şahin Kaya, 05.02.2018 tarihinde, PKK-KCK/PYD-YPG-IŞİD teröristlerine karşı yürütülen Zeytinalı Harekâtı sırasında, Afrin'de şehit olmuştur⁴¹¹. Rabia Kaya ile evli olan Şehit Şahin Kaya, Afra isimli 20 günlük bir kız çocuğu babasıydı. Nevşehirli olan şehidin adı Nevşehir'in Gülşehir İlçesi'nin Oruç Reis Mahallesi'nde bulunan Yüzüncü Yıl Şehit Şahin Kaya Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır⁴¹².

⁴¹¹ Türkiye Gazetesi, 06 Şubat 2018.

⁴¹² Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Can Gazetesi, 08 Şubat 2018, s.1,4,5.

Şehit 9. Polis Memuru Bekir MATRAK, (DENİZLİ/TAVAS)

Şehadet Tarihi: 03.04.1981

Ali ve Havane Matrak'ın oğulları Polis memuru Bekir Matrak, 01.01.1947 yılında Denizli'nin Tavas İlçesi'nde doğmuştur. Besni Emniyet Müdürlüğü'nde görevli iken, 03.04.1981 günü Besni İlçesi'nde görevli olduğu ekip otosunun silahla taranması sonucu şehit olmuştur. Şehidin mezarı memleketi Denizli İli'nin Tavas İlçe Mezarlığı'nda bulunmaktadır⁴¹³.

⁴¹³<http://www.adiyaman.pol.tr/tut/Sayfalar/sehitlerimiz.aspx>, E.T.25.05.2019

2.6.8. Doğal Afet Sonucunda Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler

Şehit 1. J.Uzm. Onb. Kemal MERMER, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.10.2015⁴¹⁴

Bilal ve Hayriye Mermer'in oğulları Jandarma Komando Uzman Onbaşı Kemal Mermer, Hakkari'nin Yüksekova İlçesi'nde yürütülen bir operasyon sırasında, yıldırım düşmesi sonucu, iki arkadaşı ile birlikte şehit olmuştur⁴¹⁵. Kemal Mermer şehit olduğunda, kardeşi Harun Mermer de Şırnak'ta vatani görevini yerine getiriyordu. Şehit Mermer, Adıyaman merkeze bağlı İndere Köyü, Oluklu Mezrası'nda defnedilmiştir⁴¹⁶.

⁴¹⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴¹⁵Türkiye Gazetesi, 23.10.2015.

⁴¹⁶Besni Ekspres Gazetesi, 27 Ekim 2015. S.1-2., Alternatif Bakış Gazetesi, 24 Ekim 2015, s.1-2.

Şehit 2. P. Er Sabri BAYIR, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 26.02.2003⁴¹⁷

Süleyman Bayır'ın oğlu Piyade Er Sabri Bayır, Ağrı 5. Hudut Alayı 3. Tabur Komutanlığı emrinde vatani görevini yapmakta iken 26.02.2003 tarihinde nöbet dönüşü üzerine çığ düşmesi sonucu şehit olmuştur⁴¹⁸.

⁴¹⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴¹⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

2.6.9. Kaza İle Meydana Gelen Durumlardan Şehit Olan Adıyamanlı Asker ve Polisler

Şehit 1. Tankçı Er Nazif DOST, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 23.02.2016⁴¹⁹

Tankçı Er Nazif Dost, Kars'ın Sarıkamış İlçesi'nde vatani görevini yaparken, 23.02.2016 tarihinde Diyarbakır'ın Sur İlçesi'nde kaza sonucu şehit düşmüştür.⁴²⁰

Şehit 2. J. Kom. Abdulsemet DEMİR, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 12.06.2005⁴²¹

⁴¹⁹Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴²⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Yusuf ve Saniye Demir'in oğulları olan Jandarma Komando Abdulsamet Demir, Şırnak İl Jandarma Komutanlığı'na bağlı Milli Komando Taburu Karargâh ve Servis Bölük Komutanlığı'nda görevli iken, 12.06.2005 tarihinde nöbet hazırlıkları sırasında kaza kurşunu ile şehit olmuştur. Şehidin mezarı, Adıyaman Belediyesi Şehitliği'ndedir⁴²².

Şehit 3. J. Er Yusuf TURUN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 22.08.2001⁴²³

Jandarma Er Yusuf TURUN, Diyarbakır İli Silvan İlçesi'nde vatani görevini yapmakta iken, 22.08.2001 tarihinde, nizamiye kapısında bulunan elektrik akımına kapılıp görev şehidi olmuştur.⁴²⁴

⁴²¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴²²<https://www.mynet.com/adiyaman-sehidine-agladi-110100162910>, E.T. 22.04.2019.

⁴²³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴²⁴Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 4. Dz. Er, Ali ARĞUN, (ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 11.09.2000

Denizci Er. Ali Arğun, Sivrihisar Komutanlığı emrinde vatani görevini yapmakta iken, 11.09.2000 tarihinde kaza sonucu şehit olmuştur⁴²⁵.

Şehit 5. P.Er Ramazan SAYIN, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 26.04.1997⁴²⁶

⁴²⁵<http://www.hurriyet.com.tr/adiyaman-protokolu-sehit-ailelerini-ziyaret-etti-37075170>,
22.04.2019.

E.T.

⁴²⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

Hadice Sayın'ın oğlu Piyade Er Ramazan SAYIN, Tunceli, Pülümür, 28. Piyade Alayı 1. Piyade Tabur Komutanlığı'na bağlı Kırmızıköprü'de görev yapıyorken, 26.04.1997 tarihinde, top oynarken suya düşen arkadaşını kurtarmak isterken boğularak şehit olmuştur. Şehit Sayın bekârdı⁴²⁷.

Şehit 6. J. Er Adnan ŞAHİN, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 18.07.1996⁴²⁸

Yüksel Şahin'in oğlu Jandarma Er Adnan Şahin, Van 21. Jandarma Sınır Tümen Karargâh Bölük Komutanlığı emrinde vatani görevini yerine getirirken, 18.07.1996 tarihinde gerçekleşen silah kazası sonucunda şehit olmuştur. Şehit Şahin evliydi⁴²⁹.

⁴²⁷Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

⁴²⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴²⁹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 7. İs. Er Seydi DOĞAN, (BESNİ/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 30.05.1995⁴³⁰

Vakkas Doğan'ın oğlu İstihkâm Er Seydi Doğan, 30 Mayıs 1995 tarihinde Şırnak İli'nde, elektrik akımına kapılması sonucu şehit olmuştur. Şehit Doğan, bekârdı⁴³¹.

Şehit 8. P.Er Ahmet DEMİR, (GÖLBAŞI / ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 07.03.1994⁴³²

⁴³⁰Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

⁴³¹Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

⁴³²Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TUMŞAD Listesi.

Piyade Er Ahmet Demir, Iğdır'da vatani görevini yaparken 07.03.1994 tarihinde silah kazası neticesinde şehit olmuştur⁴³³. Şehidin adı Gölbaşı İlçesi'ne bağlı Asfalt Mahallesi'nde bulunan Şehit Ahmet Demir Ortaokulu'nda yaşatılmaktadır⁴³⁴.

Şehit 9. Hv. Er Mithat ÖZÇETİNKAYA, (BESNİ/ADİYAMAN),

Şehadet Tarihi: 25.07.1991⁴³⁵

Musa Özçetinkaya'nın oğlu Hava Er Mithat Özçetinkaya, Ankara Hava Lojistik Komutanlığı, 3. İstihkâm İnşaat Tabur Komutanlığı, İnşaat Makinesi Bakım Komutanlığı emrinde vatani görevini yerine getirirken, 25.07.1991 tarihinde geçirdiği bir kaza sonucu görev şehidi olmuştur. Şehit Özçetinkaya, bekârdı⁴³⁶.

⁴³³Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

⁴³⁴<http://sehitahmetdemir.meb.k12.tr/>, E.T. 24.05.2019

⁴³⁵Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi., Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴³⁶Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

Şehit 10. P. Er Mahmut BİLEN, (TUT/ADIYAMAN),

Şehadet Tarihi: 10.04.1981⁴³⁷

Piyade Er Mahmut Bilen, 10.04.1981 tarihinde İstanbul Esenler’de görevi başında kaza sonucu şehit olmuştur. Şehidimiz Emine Bilen ile evliydi⁴³⁸.

2.7. 15 TEMMUZ 2016 DARBE GİRİŞİMİ

15 Temmuz Darbe Girişimi, Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ve ordu içerisindeki bir takım cuntacı askerler tarafından, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen bir darbe kalkışmasıdır. Örgütün sözde lideri, 27 Nisan 1941 tarihinde Erzurum’un Pasinler İlçesi’nde doğan, emekli bir imam olan Fethullah Gülen’dir. Gülen, seçilmiş kişi, Mehdi ve lider gibi mistik unvanlar izafe edilerek, camia, hizmet hareketi ya da gönüllüler hareketi adı verilen grup tarafından idolleştirilmiştir⁴³⁹.

17/25 Aralık Operasyonunda istediğini elde edemeyen FETÖ, 15 Temmuz 2016 akşamı silahlı kanadını harekete geçirmiş ve Genelkurmay Başkanlığı ve Boğaziçi Köprüsü’nde eş zamanlı olarak kanlı darbe girişimi başlamıştır. Darbe girişiminin ardından, kadın-erkek, çocuk, genç-yaşlı, Türk Milleti meydanlara ve kışlalara akın

⁴³⁷Adıyaman TÜMŞAD Listesi.

⁴³⁸Adıyaman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Şehitlerimiz Listesi.

⁴³⁹Nihal Acar, Siyasi Eylemlerde Sosyal Medya Örgütlenmesi 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Demokrasi Nöbetleri, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2018, s.114.

etmiş, vatansever TSK mensupları, emniyet çalışanları, devlet memurları, kısaca Türk Milleti'nin bizatihi kendisi darbe girişimini akamete uğratmıştır.

15 Temmuz hain darbe girişimi sırasında, bedenlerini tanklara ve kurşunlara siper eden 249 kişi şehit olurken, 2196 kişi ise yaralanmıştır⁴⁴⁰.

2.7.1. 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi Sırasında Şehit Olan Adıyamanlı Polis Memurları

Şehit 1-2. Polis Memurları Ahmet ORUÇ, Mehmet ORUÇ Kardeşler, (ADIYAMAN/BESNİ), Şehadet Tarihleri: 15 Temmuz 2016

Aslen Adıyaman'ın Besni İlçesi'nin Kargalı Köyü nüfusuna kayıtlı olan Ahmet Oruç ve Mehmet Oruç kardeşler, 1991 yılında Adana'da aynı gün dünyaya gelmişler, aynı okullara gitmişler, aynı meslekleri seçmişlerdir. Hacı Ali ve Sanem Oruç çiftinin ikiz çocukları olan Ahmet ve Mehmet Oruç kardeşler, doğdukları Adana İlinde, Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'nde görevli iken, eğitim amacıyla Ankara Özel Harekât Daire Başkanlığı'na geçici görevle gitmişlerdir. Her ikisi de görevleri sırasında aynı gün şehit olmuşlardır. Şehit Ahmet Oruç'un eşi Emine Oruç, olayı haber aldığı anda 6 aylık hamileydi⁴⁴¹. Şehitlerin ağabeyi Mustafa Oruç ise, o tarihte Hava Kuvvetleri

⁴⁴⁰**Diyanet Dergisi**, Şanlı Direniş 15 Temmuz, Sayı: 319, Temmuz 2017, s.1.

⁴⁴¹İpek Özbey, Güliz Arslan, İpek İzci, 15 Temmuz Demokrasi Kahramanları, Morpa Ofset, İstanbul,2016, s.191.

Komutanlığı'nda uzman çavuş olarak görev yapmaktaydı. Şehitlerimiz, Yüreğir İlçesi'nde bulunan Ali Bey Mezarlığı'na defnedilmiştir⁴⁴². Bomba yanıklarından dolayı aileleri tarafından teşhis edilemeyen 2 polisin kimlikleri, üzerlerinde taşıdıkları tabancaların seri numaralarına bakılarak tespit edilebilmiştir⁴⁴³. Şehidimizin babası Hacı Ali Oruç, darbe girişiminin yıldönümünde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Beştepe Kongre Merkezi'nde, şehit evlatları için yazdığı şiiri gözyaşlarıyla okumuştur:

"15 Temmuz gecesi bir darbe oldu,

O hain kahpe pilot sizi de vurdu, yaktığı Ankara'yı da Vatanı da vurdu.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Acı haberi verdi emniyet, "Ahmet ile Mehmet şehit oldu" diye, evimizde yaşandı koptu kıyamet.

Ahmet'im Mehmet'im canım benim.

Adana-Ankara-Gölbaşı yolu, kursa gelip giderdiniz bu uzun yolu, sonunda oldu size şehit yolu.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Şehitlerimiz biri Ahmet'ti biri Mehmet, her ikiniz de Mevla'm eylesin rahmet, inşaallah mekânınız olmuştur cennet.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Kapalı kaldı o güzel evleriniz, yollara bakıyor genç eşleriniz, cennettir inşaallah o mekânınız.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Sizsiz geçmiyor günler, aylarımız. Yollara bakar oldu ana, baba ve eşleriniz.

⁴⁴² Besni Ekspres Gazetesi, 19 Temmuz 2016, s.1-4.

⁴⁴³ <https://www.yenisafak.com/15temmuz/mehmet-oruc-kisi-detay> ,E.T.23.03.2019

Neden gelmiyorsunuz ikinizden biriniz? Ne oldu size, ne oldu size?

Nazar mı değdi her ikinize? Ateş düşürdünüz evlerimize.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Anneniz ağlıyor "kuzularımız" diye, babanız ağlıyor "yavrularım" diye, doymadılar ki her ikinize.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Sizi rüyalarda hep görür olduk, ağlaya ağlaya sarardık solduk, kendimizi ve sizi mezarlıkta bulduk.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.

Ali Hocalı Köyü mezarlık yolu, sizin için yapıldı bu toprak yolu, mezarınızın başında insanlar dolu dolu.

Ahmet'im Mehmet'im canlarım benim.⁴⁴⁴

⁴⁴⁴ Besni Ekspres Gazetesi, 22 Temmuz 2016, s.1-4., <http://www.milliyet.com.tr/sehit-polislerin-babasinin-siiri-siyaset-2484371/>, E.T. 24.05.2016

SONUÇ

1815 Viyana Kongresi'nden beri Batı'nın sürdürdüğü projelerin temelinde Türk Milleti'nin Anadolu coğrafyasından atılması, bu mümkün olmazsa sömürgeleştirilmesi temel amaçtır. Projeler, bazı devletlerin tarihi ve nefreti ile de birleşerek aşama aşama uygulamaya sokulmaya çalışılmaktadır. Tarihi husumetler ve emperyalist amaçlardan beslenen bu projeler, eğitim, sağlık, ekonomi, ticaret, kültür, sanat gibi hayatın her aşamasında karşımıza çıkmaktadır. Batılı devletler, bu amaçlarını gerçekleştirip sömürge yönetimi kurmak için oluşturdukları bir avuç mutlu azınlık sınıfıyla, Yüce Millet'imizi bu topraklardan uzaklaştırmayı amaçlamaktadır. Bunun yanında, onlara göre, ait olduğumuz Asya bozkırlarına sürmektir. Bu yapılamazsa da kendilerine hizmet eden köleler haline getirmektir. Oldukça ağır bedeller ödediğimiz Kurtuluş Savaşı'nın ardından, Ulu Önder Atatürk'ün liderliğinde bağımsız bir devlet kurmayı başarmış olsak da, milletimize karşı güdülen husumet dinmemiştir. Ecdat yadigârı Osmanlı topraklarının neredeyse %90'ını kaybetmiş olsak da güzel yurdumuzun üzerindeki emeller bitmiş değildir. Türkiye Cumhuriyeti, topraklarının bir kısmında yürüttüğü sıcak savaşın yanında, siyasi bir örümceğin de altındadır. Batılı devletler ve onlara uşaklık eden kimseler, silahlı mücadeleyle evde edemeyecekleri amaçlarına siyasi tetikçiler ile ulaşmaya çalışmaktadırlar⁴⁴⁵.

Yakın tarihimiz, Türk Milleti'nin en büyük sorunlarının milli birlik ve beraberlik direnci ile çözüleceğinin sayısız örnekleriyle doludur. Yüzyıllardır bu ülkenin nimetlerinden eşit bir şekilde yararlanan vatandaşlar, Türkiye Cumhuriyeti'nde sonsuza kadar birlikte ve kardeşçe yaşayacaklardır. Türkiye'nin etnik bir gerçeği vardır, ama etnik sorunu yoktur. Ülkemizin etnik farklılıkları ise Türk Milleti'nin zaafı değil tam tersine kültürel zenginliğidir. Çünkü Türk Milleti emperyalizmin, faşizmin, komünizmin, ırkçılığın maşası haline gelmiş bir avuç eli kanlı, kiralık cinayet örgütü PKK'ya, gereken cezayı vermektedir, verecektir. Çünkü Türk Milleti, Misakı Milli sınırları içerisinde, Türkü, Kürdü, Çerkezi, Lazı, Arnavutu, Gürcüsü, Boşnakı ile tek yürek, tek yumruk olmuş, yüce bir ulustur⁴⁴⁶.

⁴⁴⁵Mesut Taner Genç, 150-151.

⁴⁴⁶**Terör Örgütü PKK'nın Gerçek Yüzü**, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Ankara, 1994,

KAYNAKÇA

ARŞİV BELGELERİ

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-01-100-618-1

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-01-100-618-3

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-01-116-734-28

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 0-30-01-17-98-3

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-01-18-104-5

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-18-01-02-144-94-19

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-01-5-26-29

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030-01-57-351-5.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ARŞİVİ,
ADIYAMAN VEFAYATA MAHSUS VUKUAT DEFTERLERİ.

GAZETE ARŞİVLERİ

Adıyaman Gündem Gazetesi, 05 Şubat 2016.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 16 Eylül 2016.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 17 Ağustos 2016.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 19 Mayıs 2017.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 25 Ağustos 2016.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 25 Şubat 2016.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 10 Temmuz 2017.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 24 Ağustos 2017.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 26 Haziran 2018.

Adıyaman Gündem Gazetesi, 12 Şubat 2018.

Alternatif Bakış Gazetesi, 20 Ağustos 2016.

Alternatif Bakış Gazetesi, 28 Eylül 2015.

Alternatif Bakış Gazetesi, 02 Temmuz 2016.

Alternatif Bakış Gazetesi, 24 Ekim 2015

Besni Ekspres Gazetesi, 01 Temmuz 2016,

Besni Ekspres Gazetesi, 04 Ağustos 2015.
Besni Ekspres Gazetesi, 05 Ocak 2016.
Besni Ekspres Gazetesi, 11 Aralık 2009.
Besni Ekspres Gazetesi, 11 Ekim 2106.
Besni Ekspres Gazetesi, 11 Mayıs 2010.
Besni Ekspres Gazetesi, 12 Ağustos 2016.
Besni Ekspres Gazetesi, 13 Ekim 2015.
Besni Ekspres Gazetesi, 13 Nisan 2007.
Besni Ekspres Gazetesi, 14 Mayıs 1999.
Besni Ekspres Gazetesi, 16 Eylül 2016.
Besni Ekspres Gazetesi, 17 Temmuz 2009.
Besni Ekspres Gazetesi, 18 Ekim 2005.
Besni Ekspres Gazetesi, 18 Eylül 2012.
Besni Ekspres Gazetesi, 18 Eylül 2012.
Besni Ekspres Gazetesi, 18 Nisan 2006.
Besni Ekspres Gazetesi, 19 Ağustos 2016,
Besni Ekspres Gazetesi, 20 Mayıs 2016.
Besni Ekspres Gazetesi, 21 Ekim 2008.
Besni Ekspres Gazetesi, 21 Eylül 2012.
Besni Ekspres Gazetesi, 27 Ekim 2015.
Besni Ekspres Gazetesi, 29 Eylül 2015.
Besni Ekspres Gazetesi, 29 Nisan 2016.
Besni Ekspres Gazetesi, 31 Ekim 1997.
Besni Ekspres Gazetesi, 19 Temmuz 2016.
Can Gazetesi, 08 Şubat 2018.
Hürriyet Gazetesi, 14 Ekim 2005.
Hürriyet Gazetesi, 21 Temmuz 1974
Hürriyet Gazetesi, 28 Temmuz 1953.
Hürriyet Gazetesi, 3 Ağustos 1950,
Milliyet Gazetesi, 10 Ekim 1991.
Milliyet Gazetesi, 22 Ekim 2007.
Milliyet Gazetesi, 23 Temmuz 1974.
Türkiye Gazetesi, 02 Ocak 2016.

Türkiye Gazetesi, 03 Ağustos 2015.
Türkiye Gazetesi, 06 Şubat 2018.
Türkiye Gazetesi, 10 Ekim 2016.
Türkiye Gazetesi, 11 Şubat 2018.
Türkiye Gazetesi, 16 Ağustos 2016.
Türkiye Gazetesi, 17 Ağustos 2014.
Türkiye Gazetesi, 23.10.2015.
Türkiye Gazetesi, 26 Eylül 2015.

ŞEHİTLERE AİT LİSTELER

ADİYAMAN AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜ
ŞEHİTLERİMİZ LİSTESİ

ADİYAMAN VALİLİĞİ TÜRKİYE HARP MALÜLÜ GAZİLER ŞEHİT DUL VE
YETİMLERİ DERNEĞİ (TÜMŞAD) ŞEHİTLERİMİZ LİSTESİ

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.adiyaman.gov.tr/sehit-murat-toprak-ortaokulunun-acilisi-genclik-ve-spor-bakani-mehmet-muharrem-kasapoglunun-katilimiyla-yapildi>, E.T.24.05.2019

<http://www.besniekspres.com/haber/sehit-recep-ince-adina-taziye-evi-1685.html>,
E.T.24.05.2019

<http://www.adiyaman.gov.tr/sehit-uzman-cavus-mehmet-kilinc-sehadetinin-birinci-yilinda-dualarla-anildi> ,E.T. 23.04.2019.

<http://www.egitimhane.com/battalhoyuk-sehit-zeynal-abidin-ates-ilkokulu-o887692.html> , E.T.23.04.2019

<http://www.hurriyet.com.tr/adiyaman-protokolu-sehit-ailelerini-ziyaret-etti-37075170>, E.T. 22.04.2019.

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/sehit-er-medet-mat-in-cenazesi-ailesinin-istegiyle-sabaha-karsi-topraga-verildi-29711687>, E.T.23.04.2019.

<http://www.hurriyet.com.tr/sehit-musa-vuruskan-z-kutuphanesi-acildi-40744511>,
E.T.23.04.2019..

<http://www.milliyet.com.tr/sehit-polislerin-babasinin-siiri-2484371/> E.T.24.04.2019.

<https://www.haberler.com/celikhan-da-koyluler-ile-korucular-arasinda-kavga-6759927-haberi/> E.T.24.04.2019.

<https://www.haberler.com/kyk-adiyaman-il-mudurlugu-ogrencileri-sehit-9159403-haberi/> , E.T.22.04.2019.

<https://www.mynet.com/adiyaman-sehidine-agladi-110100162910>, E.T. 22.04.2019.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts, E.T.01.02.2019

<http://www.tdk.gov.tr/> E.T. 11.04.2019

<http://adyyenikml.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://besnilisesi.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://besnismyagmurlisesi.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://gokdereilkokulu66.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://osmanerturk.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sehitahmetdemir.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sehiterenkupalmtal.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sehitnazifkaplaniho.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sehitramazanozenanaokulu.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sehitumitozetortaokulu.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sito.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<http://sssalisesi.meb.k12.tr/>, E.T.24.05.2019

<https://www.yenisafak.com/15temmuz/mehmet-oruc-kisi-detay>, E.T.23.03.2019

<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3713.doc>, E.T.01.02.2019

DİĞER KAYNAKLAR

I. Dünya Harbi'nde Türk Harbi, Kafkas Cephesi 3. Ordu Harekâtı (1993), Cilt: 1, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları, Ankara.

1911-1912 Osmanlı İtalya Harbi ve Kolağası Mustafa Kemal (1985), Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara.

Acar Nihal (2018), *Siyasi Eylemlerde Sosyal Medya Örgütlenmesi 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Demokrasi Nöbetleri*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Akşin Sina (1998), **Jön Türkler ve İttihat ve Terakki**, 4. Baskı, Ankara.

Alasya Fikret (1964), *“Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Kuruluşundan Sonra Makarios'un Hareket Hattı, Kıbrıs ve Türkler”*, **Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü**, Seri III, sayı: B2, Ankara, s.115-143.

Alkan Necati (2003), *“Terör Örgütlerinin Gençliği Kazanmada Kullandığı Psikolojik Süreçler”*, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.157-174.

Alkan Necati (2012), **PKK’da Semboller, Aktörler, Kadınlar**, Karakutu Yayınları, İstanbul.

Armaoğlu Fahir (1999), **19. Yüzyıl Siyasi Tarihi, (1789-1914)**, 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

Armaoğlu Fahir (1983), **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi 1914-1980**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.

Aybars Ergün (1995), **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi 1**, 9 Eylül Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Aydın Birol (1999), *“Terörle Mücadele ve İnsan Hakları”*, **Cumhuriyetin 75. Yılında Doğu Anadolu’da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri**, İzmir, s.281-286.

Aydın Mehmet S. (2003), *“Şiddet ve Terör”*, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.31-34.

Aydın Nurhan (2011), *“Asılsız Soykırım İddiası ve Ermeni Terörü”*, **Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildirileri**, Cilt 1, Sayı 1, Ankara, s.173-192.

Aydın Faruk, GÖKSU Erkan (2001), *“Birinci Cihan Harbi Öncesinde Türkiye”*, **Askeri Tarih Bülteni**, Sayı: 51, s.9-33.

Baharççek Abdulkadir (2010), **Radikalleşmenin Önlenmesi ve Terörle Mücadele Üzerinde Demokratikleşmenin Rolü, Terörün Sosyal Psikolojisi**, Polis Akademisi Yayınları, Ankara, s.25-40.

Bal İhsan (2003), “*Liberal ve Gelişme Sürecindeki Demokratik Sistemlerde Terörizm Sorununa Çözüm Önerileri*”, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.69-82.

Bayur Yusuf Hikmet (1983), **Türk İnkılabı Tarihi**, 2. Baskı, Cilt: 2, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

Beyaz Kitap (1973), **Türkiye Gerçekleri ve Terörizm**, T.C. Başbakanlık Yayınevi, Ankara.

Bilgi Cuma (2008), Balkan Savaşı, I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele’de Şehit Olan Gülşehirliler Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Boyko Seher (2010), “*I. Dünya Savaşı’ndan Milli Mücadele’ye Vatan Savunmasında Yenişehirliler*”, **ÇTTAD**, IX/20-21, s.31-54.

Bütün Boyutlarıyla Terörizmin Önlenmesi Avrupa Sözleşmesi (2012), Başbakanlık Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Yayını, Ankara.

Cantenar Ömer Faruk (2014), PKK Terör Örgütünün Eylemlerinin Analizi Karakol ve Üs Bölgelerinin Çok Kriterli Karar Verme Yöntemine Göre Sınıflandırılması, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Çaycı Abdurrahman (1990), “*Çanakkale ve Gelibolu Yarımadası’nın Atatürk’ün Askeri Kariyerindeki Yeri*”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Cilt: VII, Sayı 19, s.29-44.

Çeliker Fahri (1988), “*18 Mart Zaferi*”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Cilt: IV, Sayı 11, s.437-448.

Dallot Louis (1966), **Siyasi Tarih**, Tan Matbaası, İstanbul.

Denктаş Rauf (2007), **Son Çağrı**, Remzi Kitabevi, 2. Basım, İstanbul.

Diyanet Dergisi (2017), “*Şanlı Direniş 15 Temmuz*”, Sayı: 319, s.1-80.

Doğan Hamdi (2012), “*Milli Mücadele’de Adıyaman ve Çevresi*”, **Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, s.555-585.

Ercan Yavuz (1987), “*Osmanlı İmparatorluğu’nun Dağılma Dönemi ve Yıkılışının Nedenleri*”, **Silahlı Kuvvetler Dergisi**, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları, Sayı: 307, Ankara, s.3-49.

- Erhan Çağrı (2000), “*Hafız Esad’ın Ölümü ve Muhtemel Gelişmeler*”, Ankara **Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt 55, Sayı 2, s.161-170.
- Eşidir Osman Vedud, BAK Gökhan (2018), “*Şiddet Unsuru Olarak Terör Olaylarının Medyada Haberleştirilmesi*”, **Asead**, Cilt: 5, Sayı.7, s.13-32.
- Eslen Nejat (2008), **Çok Kutuplu Düzene Doğru**, Truva Yayınları, İstanbul, s.208.
- Genç Mesut Taner (2008), **Ateş Hattında Beytüşşebap Kaymakamı’nın PKK İle Mücadele Günlüğü**, Kaknüs Yayınları, İstanbul.
- Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı (1975), **Kore Harbi’nde TSK Muharebeleri (1950-1953)**, Genelkurmay Basımevi, Ankara.
- Göde Kemal (1992), **İslam Kültür ve Medeniyet Tarihi**, Erciyes Üniversitesi Yayınları No:38, Kayseri.
- Gömeç Saadettin (2012), **Türk Kültürü’nün Ana Hatları**, 2. Baskı, Berikan Yayınevi, Ankara.
- Güngör Erol (2011), **Tarihte Türkler**, Ötüken Neşriyat, 16. Basım, İstanbul.
- Hafizoğulları Zeki (2003), “*Terör ve Hukuk*”, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler**, **Bildiriler**, Ankara 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.41-52.
- Halaçoğlu Yusuf (1998), “*Adıyaman*”, **TDVDİA**, I, İstanbul, S.377-379.
- Hasdal E. Ege (1996), **Kıralık Bir Cinayet Örgütünün Anatomisi**, Türkiye Azerbaycan Dostluk Derneği, Ankara, Basım Tarihi Belirtilmemiş.
- Hey’et Cevat (1996), **Türkler’in Tarih ve Kültürüne Bir Bakış**, Kültür Bakanlığı Yayınları/1838, Ankara.
- Hobsbawm Eric (1996), **Kısa 20. Yüzyıl, (1914-1991)**, (Çeviren Yavuz Alogan), Sarmal Yayınevi, İstanbul.
- İsfahani Ragıp El (2012), **Müfredat Kur’an Kavramları Sözlüğü**, Çıra Yayınları, İstanbul.
- Kafesoğlu İbrahim (2008), **Türk İslam Sentezi**, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Karabekir Kazım (1995), **İstiklal Harbimiz**, Cilt IV, Emre Yayınları, İstanbul.
- Karadoğan Sabri (2005), Adıyaman Havzasının Genel ve Uygulamalı Jeomorfolojisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Karaosmanoğlu Fatih (2003), “*Terör ve Temel Hak ve Özgürlüklere Uluslararası Hukuk Perspektifinden Bir Bakış*”, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.53-62.

Karpat Kemal H. (2001), **Ortadoğu’da Osmanlı Mirası ve Ulusçuluk**, 1. Baskı, Ankara.

Kaynak Mahir (2004), **İstihbarat ve Terör Oyunları**, Selis Kitaplar, İstanbul, 2006, s.139.

Kesler Muhammed Fatih, “*Kur’an-ı Kerim ve Hadislerde Şehit Kavramı*”, **Ekev Akademi Dergisi**, Sayı 20, Erzurum, s.89-110.

Kıbrıs Barış Harekâtı Şehitleri’nin Biyografileri (1976), Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı Resmi yayınları, Gnkur Basımevi, Ankara.

Kocaoğlu Mehmet (1999), “*Türkiye’yi Bölme, Köşeye Sıkıştırma Vastası Olarak İç ve Dış Mıhraklar Tarafından Kullanılan Terörizm*”, **Cumhuriyetin 75. Yılında Doğu Anadolu’da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri**, İzmir, s.31-44.

Kore Savaşı Şehitlerinin Biyografileri (1992), Genelkurmay Basımevi, Ankara.

Korkmaz Ahmet (2018), “*TBMM’nin Açılışı ve Yeni Türk Devleti’nin Kuruluşu*”, **Türk İnkılabı Osmanlı’dan Günümüze**, Detay Yayıncılık, Ankara, s.79-146.

Köseli Mutlu (2011), “*Terör Örgütlerinin Eleman Kazanmalarını Kolaylaştıran Etmeler, Terörle Mücadelede Makro ve Mikro Perspektifler*”, **Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Sempozyumu (UTSAS 2010) Seçilmiş Bildirileri 2**, Ankara, s.93-104.

Köstüklü Nuri (2003), “*Balkan Savaşları’ndan Millî Mücadele’ye “Şehitler” Üzerine Yapılacak Bilimsel Araştırmalarda Metod ve Kaynak Meselesine Dair Bazı Düşünceler*”, **Dokuzuncu Askeri Tarih Kongresi**, Harbiye (İstanbul), s.205-219.

Köstüklü Nuri (2015), “*I. Dünya Savaşı Sosyal Tarihinin Yeterince Bilinmeyen Önemli Bir Kaynağı “Vefayata Mahsus Vukuat Defterleri”*”, **Uluslararası I. Dünya Savaşı Sempozyumu Bildirileri**, Türk Tarih Kurumu, İzmir, s.19-29.

Kur’anı Kerim Meali (2011), Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 12. Baskı, Ankara.

Kürkçüoğlu Ömer (1982), **Osmanlı Devleti’ne Karşı Arap Bağımsızlık Harekâtı, (1908-1918)**, AÜ SBF Yayınları, Ankara.

Ögel Bahaeddin (2001), **Dünden Bugüne Türk Kültürünün Gelişme Çağları**, 4. Baskı, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.

Ördek Hakan (2014), PKK Terör Örgütünün Çocukları Kullanma Usul ve Yöntemlerinin Analizi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Ortaylı İlber (2003), *“Terör ve Aydınlar”*, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara, 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.83-88.

Özbey İpek, ARSLAN Güliz, İZCİ İpek (2016), **15 Temmuz Demokrasi Kahramanları**, Morpa Ofset, İstanbul.

Özdiker Cengiz (2003), *“Türkiye’de Medya ve Terör”*, **Türkiye’de Terörizm: dünü, bugünü, gelişimi ve alınması gereken tedbirler, Bildiriler**, Ankara 10-11 Mayıs 2000, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, s.89-122.

Palabıyık Adem (2015), *“Toplumsal Hareketler Bağlamında PKK Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme”*, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Cilt 8, Sayı 39, Samsun, s.511-528.

Sahih-i Müslim Muhtasarı (2008), Hanefi Akın (Çeviren), Polen Yayınları, İstanbul.

Sarı Buğra, **Murat Tınas, İnsanlığa ve Demokrasiye Terör Tehdidi PKK Örneği**, Polis Akademisi Yayınları: 57, Ankara.

Şehitlerimiz, (Osmanlı-Rus, Osmanlı-Yunan, Trablusgarp, Balkan, 1. Dünya, İstiklal, Kore, Kıbrıs ve İç Güvenlik) (1998), Cilt:1, Milli Savunma Bakanlığı, Ankara.

Şener Özerk (2006), Şiddet Temelli Sosyal Hareketlerden Terörizmin Örgütlenme Biçimleri: PKK Örneği, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Sökmen Aşkın İnci (2012), İdeolojik Boyutu İle PKK Terör Örgütü, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Sömek Emine (2012), **Kıbrıs Türk Mücahidi Dr. Selçuk Sömek ve Ailesinin Anıları, Kıbrıs Türkünün Milli Mücadelesi**, Bizim Kitaplar, İstanbul.

Somuncuoğlu Sadi (2002), **Arka Kapımıza Dayandılar, Kıbrıs'ta Sirtaki**, Boyut Tan Matbaası, 1. Basım, Ankara.

Sümercan Mustafa Murat (2010), Uluslararası Terörizm ve PKK Terör Örgütü 1980'den Günümüze, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale.

Sünen-i Ebi Davud Terceme ve Şerhi (2011), Şamil Yayıncılık, İstanbul.

Sünen-i Tirmizi (2011), Çağrı Yayınları, İstanbul.

Tahsin Rıza (2000), **Talat Paşa'nın Anıları**, (Yayına Hazırlayan Alpay Kalabacı), İstanbul.

Taşdemir Mehmet (1999), **16. Yüzyılda Adıyaman, Behisni, Hısn-ı Mansur, Gerger, Kahta) Sosyal ve İktisadi Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Taşkın Süleyman (2011), Abdullah Öcalan'ın Yakalanması Sonrası Dönemde Öcalan'ın PKK Terör Örgütü İçin Önemi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Tatar İlknur (2004), Kore Savaşı ve Dönem Siyasetinin Ulusal Basına Yansımaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Bursa.

Terör Örgütü PKK'nın Gerçek Yüzü (1994), Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Ankara.

Terör Örgütü PKK'nın Gerçek Yüzü (1994), Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Ankara.

Törelî Türkmen (2002), PKK Terör Örgütü Tarihsel ve Siyasal Gelişim Süreci Bakımından İncelenmesi 1978 1998, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta.

Tunçoku Mete (2000), **Cemalettin Taşkıran, Çanakkale, Churchill ve Anzaklar**, Genelkurmay Basımevi, Ankara.

Turan Osman (2012), **Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi**, 21. Basım, Ötüken Neşriyat, İstanbul.

Türkmen İsmet (2011), "*Osmanlı Devleti'nin Çöküşü*", **Türk İnkılap Tarihi ve Atatürk İlkeleri**, Berikan Yayınevi, Ankara, s.97-146.

Uluhan Alparslan (2017), **PKK Terör Örgütü, Geçmişi, Yapısı, Geleceği ve Faaliyetleri**, Bilgesam.

Umar Ömer Osman, “*Arap Milliyetçilik Hareketinin Doğuşu ve Gelişimi*”, **Askeri Tarih Bülteni** (2001), Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları, Sayı: 51, s.64-89.
Urfalı Mateos Vekayinamesi ve Papaz Grigor’un Zeyli (2000), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Uzun Cem Duran, Akgün Mert Hüseyin, Yücel, Hasan (2017), “*İddianemelerde 15 Temmuz Darbe Girişimi ve FETÖ*”, **Seta Dergisi Yayınları**, Sayı: 76, Ankara, s.1-64.

Yalçın Semih (2010), **Atatürk’ün Milli Dış Siyaseti**, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara.

Yazıcı Nevin, PKK'nın Hakkari Projesi, 1984-2013, Alibi Yayıncılık, Ankara, 2016.

Yeşiltaş Murat (2016), “*Necdet Özçelik, PKK Terörünün Yeni Dinamikleri Radikalleşme ve Şehir Çatışması*”, **Seta Dergisi**, Sayı 157, Ankara, s.1-24.

Yüceer Nasır (1996), **I Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nun Azerbaycan ve Dağıstan Harekâtı**, Ankara.

RÖPÖRTAJLAR

23.06.2019 tarihinde Şehit Muhtar Reşit UÇAR’ın kardeşi, 01.01.1963 Adıyaman Gölbaşı doğumlu, halen Gölbaşı İş Bankası’nda çalışan, Mecit UÇAR ile yapılan röportaj.

EKLER

T. C.
M. S. B.
Genelkurmay Başkanlığı
Personel Bşk.
Prs. Dairesi
H. Ş. Ks.
Sayı :

A N K A R A

-195

Özü:

K A R A R

23640

1- Kore'ye gidecek Biçliğe, Tümen Komutanı yetkisi ile 2. Zırhlı Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı (328-3)'nin Komuta etmesi uygun görülmüştür.

2- Bu kararı Millî Savunma Bakanı yürütür.

İlişigi:

10. Eylül 1950

Cumhurbaşkanı

C. Başbakan

Başbakan

A. Mendel

Millî Savunma Bakanı

S. Ağaçgözü

030	11	1		216	30	6

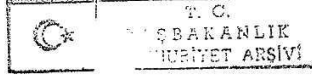
Cevaplarda Ş. nin isim, tarih ve No. nun yazılması lazımdır.

Resim 1. Tuğgeneral Tahsin Yazıcı'nın Kore Savaşı'nda görevlendirilmesi.
(Kaynak; BCA: 030-11-1-216-30-6)

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Sayı : 7/ 8617

KARARNAME

Kıbrıs'ta gelişen olayların sonucu savaşı gerektiren bir durumun başgöstermesi nedeniyle;

1-Harekâtın devamında doğması muhtemel ihtiyaçları karşılama amacıyla genel seferberlik ilânına,

2-Harekâtın başlangıcında personel ihtiyacının Millî Alârm Sistemi Talimatı gereğince, Genelkurmay Başkanlığının emirleri ile uygulanacak özel çağrı planlarına göre sağlanmasına,

3-7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun lüzum görülecek maddelerinin Genelkurmay Başkanlığınca verilecek emirlerle yürürlüğe konulmasına,

4-1050 Sayılı Muhasebi Umumiye Kanununun 58 inci maddesi hükmünün Millî Savunma ve Maliye Bakanlıklarınca derhal uygulanmasına,

5-Bu Kararnamenin yayımına, Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Başbakanlığın yetkili kılınmasına,

Genelkurmay Başkanlığının 19/7/1974 tarihli ve HRK:1115.3-1-74/Sef.Ş.(33) sayılı yazısı üzerine, 5/3/1928 tarihli ve 1211 Sayılı Seferberlik Kanununun birinci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 20/7/1974 tarihinde karar verilmiştir.

CUMHURBAŞKANI

030	18	0	02	317	47	12
Başbakan	Devlet Bakanı Başbakan Yrd.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı		
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı		
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı		
Çınar. Tar. ve Hay. Bakanı	Ulaştırma Bakanı	Çapışma Bakanı	Sanayi ve Tek. Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı		
Turizm ve Tan. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri ve Koop. Bakanı	Orman Bakanı	Genç. ve Spor Bakanı		

Resim 2. Kıbrıs Barış Harekâtı Öncesi Çıkarılan Seferberlik Kararnamesi.
(Kaynak; BCA: 030-18-0-02-317-47-12)

The image shows two pages of a handwritten ledger titled "Vefat Defteri" (Death Register) from Adıyaman. The pages are filled with columns of names, dates, and locations, recording deaths during WWI and the War of Independence. The text is written in Ottoman Turkish script. The left page is headed "Vefat Defteri" and the right page is headed "Vefat Defteri". The columns include names, dates, and locations. The entries are organized in a grid-like format, with names in the first column, dates in the second, and locations in the third. The handwriting is clear and legible.

**Resim 3. 1. Dünya Savaşı ve İstiklal Savaşı'nda tespit edilen şehitler.
(Kaynak; Adıyaman Vefayata mahsus Vukuat Defteri, 1912-1919)**

Hükümet dünya çapında ehemmiyet taşıyan bir karar aldı

Kore savaşına 4500 kişilik bir askerî kuvvetle katılıyoruz

Silâhlı yardım kararı Bayarın riyasetindeki toplantıda alındı

Bakanlar Kurulunun Cumhurbaşkanının reisliğindeki toplantısında Meclis ve Genelkurmay Başkanları da bulundu

Köprülü kararımızı Trygve Lie'ye bildirdi

Ankara 20 (A.A.) — Birleşmiş Milletler genel sekreteri Trygve Lie tarafından Koreye silâhlı yardım yapılmasına hususunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir kararını bildiren bir kararın alınması...

Bu kararın alınması ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir kararını bildiren bir kararın alınması...

Bu kararın alınması ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir kararını bildiren bir kararın alınması...

Konseyi bir Trygve Lie

Birleşmiş Milletler
Genel Sekreteri
Lie - Soerens

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir kararını bildiren bir kararın alınması...

Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın başkanlığında Ankara'da toplanan Bakanlar Kurulu ve Genelkurmay Başkanı'na katılanlar

Amerikan Âyan üyesi Cain'in demeci

Türkiyenin Şimaldeki tehlikeye rağmen asker göndermesi mühim tesir yapacaktır

Türkiye Koreye ilk olarak kuvvet gönderecek olursa namı ve şanı dünyaya yayılacak ve Birleşmiş Milletler bayrağının altındaki Amerikan bayrağının yanında Türk bayrağı da yer alacaktır

HERGÜN:

Bir insafsızlık şaheseri..

Yazarı: Selim Ragıp EMEÇ

Son C.B.P. hükümetinde devletçi emeller her yerde bir insanca. Bu deli birle bir devlet başkanlığı varlığı - parçaları birlikleri ve devletin birliği için her şeyi yapmaya hazır olduğunu göstermektedir. Bu kararın alınması ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir kararını bildiren bir kararın alınması...

İzmit körfezinde

Resim 4. Türkiye Cumhuriyeti'nin Kore Savaşı'na katılma kararı. (Kaynak; Son Posta Gazetesi, 20 Temmuz 1950)

Bu bir bayramdır, evlerinize bayrak asın

Lefkoşe düştü. Mehmetçik Limasol, Magosa ve Baf'dan adanın içine doğru ilerliyor

2 hücumbot batırdık Yunanistan'da isyan çıktı

Övünüyoruz

YAPAMAZSINIZ dediler, çıkmazmış diyor tehdit ettiler. Sakın ha diyemiyor oldu, bu da yarın diye düşünme olarak görüldü. 15 yıldır bu sözlere kulak verdik, buzdak, dinmedik. Komünist Mehmetçik, Türk milletini tanımayanlardı, efendi bir milletim 50 yıl önce köleliğe bağ kurarak toplum kuruluşuna sokulmuştu.

Sindirdi polikaryalar aydınların affında, sindirdi topların sakın oluncak sağkın. Çavakkatçı, Sakaryalı, Demireverin, Kore'yi yasatılar bir derla daha asi kantarını ipotatlıyorlar.

Heç nehadis Türk um dıyana. Benim askerim, benim Mehmetçik'im sana MİT'lerce derla gıyınca da mısınca!

Ben aselden bendir hür peşadım, hür yabağım, Hangiçim, bana zincir vurucakmı?

Şeşanım Kükemim sel gıyınca, bendimi gıyınca Yurtumun dağınca, enginlere şıyınca şapırım.

Başbakan yabancı gazetecilerin sorularını cevaplandırdı

ECEVİT: 'Türk uçakları bomba değil iyi niyet mesajları atıyor'

Zafer, Zafer

Havadan ve denizden dalga dalga inen askerlerimize Rumlar beyaz bayrak çekerek teslim oluyorlar

ANKARA (Hürriyet) Başbakan Necmi Ersoy, dış basına ve yabancı gazetecilerin sorularını cevaplandırdı. Başbakan, 'Türk uçakları bomba değil, iyi niyet mesajları atıyor' dedi.

ANKARA (Hürriyet) Başbakan Necmi Ersoy, dış basına ve yabancı gazetecilerin sorularını cevaplandırdı. Başbakan, 'Türk uçakları bomba değil, iyi niyet mesajları atıyor' dedi.

Ecevit, Türk Silahlı Kuvvetleri namına Sancar'ı öperek kutladı

(Yazan: Tunc Kaya)

- Rusya, 50 bin kişilik kuvvetle Türkiye'yi desteklemeye hazır
- Bulgaristan Yunan sınırına yiğnak yapıyor
- Beyaz Saray - Kremlin arasında kırmızı telefon bir yıldır ilk defa çaldı
- Amerika, Yunanistan'a «Müdahale etme» dedi
- Askerlerimiz Rumlara ekme dağıtıyor
- Kıbrıs'ta Rumlar askerlerimizi kurtarıcı olarak karşıladı
- İngiltere Yunanlıları sorumlu tutuyor

Resim 5. Kıbrıs Barış Harekatı. (Kaynak; Hürriyet Gazetesi, 21 Temmuz 1974)

Şehit Özel Hareket Polisi Seracettin KILINÇ Memleketine Uğurlandı

Müdürü Fikret Salmaner, "Her ölüm büyük bir acıdır.

Büyük bir kayıptır. Ama bazı ölümlerde, acı hüznü ızdırap, onur birlikte gelir ve acıyı hissederken yüreğinizde duyduğunuz sızı ile gönlünüzdeki gurur ile birleştirirsiniz.

Şehidimiz, ülkemizin birliği ve bütünlüğü milletimizin huzur ve güvenliği uğruna başta Tunceli, Şanlıurfa Diyarbakır Sur ilçesi ve Mardin'in Nusaybin ilçesinde terör bölgelerinde yapılan operasyonlarda aktif olarak görev almıştır" dedi.

Ayakta durmakta zorlanan şehidin annesi Pakize Kılınç, babası Mehmet Kılınç, amcası Osman Kılınç ve yeğeni Abuzer Kılınç, tabutun başına gelerek göz yaşını döktü.

Salmaner'in konuşmasının ardından İl Müftüsü Mehmet Ali Öztürkçü tarafından dua okundu.

Duanın ardından şehidin Türk bayrağına sarılı tabutu Özel Harekat polislerin omzunda cenaze aracına konularak Malatya'nın Yeşilyurt ilçesinde gönderildi. **Kaynak: PHA**

Yeşilyurt Mahallesi Sakarya Caddesi'nde Mevlit Alan yönetimindeki 16 LD 756 plakalı otomobil ile özel hareket polislerini taşıyan, akrep diye tabir edilen araç çarpıştı.

Kazada ters dönen akrepteki 3 polis yaralandı. Yaralı polisler, ihbar üzerine olay yerine sevk edilen sağlık ekipleri tarafından ambulanslarla Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürüldü. Acil serviste tedaviye alınan polislerden Seracettin Kılınç, doktorların müdahalesine karşın kurtarılamayarak şehit oldu.

Şehit Polis Memuru Seracettin Kılınç için Adıyaman Emniyet Müdürlüğü bahçesinde tören düzenlendi.

Törene, Vali Abdullah Erin, İl Emniyet Müdürü Fikret Salmaner, Belediye Başkanı Hüseyin Kutlu, İl Jandarma Komutanı Yarbay Ercan Atasoy, Müftü Mehmet Ali Öztürkçü, Özel Harekat polisleri ve şehidin yakınları katıldı.

Saygı duruşu ve şehidin öz geçmişinin okunmasının ardından kürsüye çıkan Emniyet

**Resim 6. Şehit Özel Hareket Polisi Seracettin Kılınç.
(Kaynak; Alternatif Bakış Gazetesi, 20 Ağustos 2016)**

Uzman Çavuş Vuruşkan, Gözyaşları Arasında Toprağa Verildi

Sırnak'taki araziye döşenen el yapımı patlayıcının infilak ettirilmesi sonucu şehit olan Tankçı Uzman Çavuş 43 yaşındaki Musa Vuruşkan'ın cenazesi, memleketi Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesinde düzenlenen törenle toprağa verildi.

Dün akşam uçakla Adıyaman'a getirilen Tankçı Uzman Çavuş Musa Vuruşkan için ilçe merkezinde bulunan 15 Temmuz Şehitleri Camisi'nde cenaze töreni düzenlendi.

Törene; Vali Abdullah Erin, TBMM Başkanvekili Ahmet Aydın, AK Parti Adıyaman milletvekilleri Adnan Boynukara, Halil İbrahim Fırat, Salih Fırat, Adıyaman Belediye Başkanı Fehmi Hüsrev Kutlu, Gölbaşı Belediye Başkanı Yusuf Özdemir, İl Jandarma Komutanı Albay Ercan Atasoy, Emniyet Müdürü Metin Alper, Ak Parti İl Başkanı Abdurrahman Dimez, CHP İl Başkanı Mehmet Yıldırım, şehidin babası Mehmet, annesi Hüsne, eşi Fatma ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Şehidin çocukları Oğuzhan (14), Elif (6) ve Berat Muhammed (5) ise cenaze törenine askeri üniformalar giyerek katıldı.

Tabuta Uzun Süre Kapanarak Ağladılar

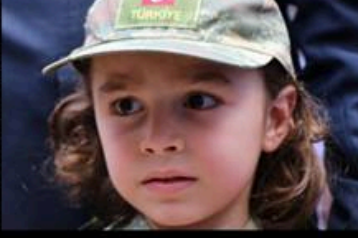
Törende ayakta durmakta güçlük çeken şehidin babası Mehmet Vuruşkan görevliler tarafından teselli edilirken, eşi Fatma ve annesi Hüsne ise uzun süre gözyaşı döktü.

Gelini Fatma ve torunlarıyla birlikte oğlunun tabutuna sarılıp

gözyaşı döken şehidin annesi Hüsne Vuruşkan, "Siz ağlamayın. Sizin yerinize ben ağlarım" dedi.

Tabuta sarılan Vuruşkan ailesi, yakınları tarafından güçlükle sakinleştirilirken, sınır krizi geçirenlere sağlık görevlileri tarafından müdahale edildi.

Oğlu Oğuzhan, ise babasının fotoğrafını alarak uzun süre öperek ağladı.

Vali Erin, Şehit Babasını Teselli Etti

Adıyaman Valisi Abdullah Erin, şehidin babası Mehmet Vuruşkan'ın elini uzun süre tutarak teselli etti. Tabutuna tankçı beresi konulan şehit Uzman Çavuş Vuruşkan'ın cenazesi, İl Müftüsü Mehmet Ali Öztürkçü tarafından öğle vakti kıldırılan cenaze namazının ardından helallik alınarak, götürüldüğü Hamzalar Köyü'nde toprağa verildi. PHA

Resim 7. Şehit Tank. Uzm. Çvş. Musa Vuruşkan.
(Kaynak; Gündem Gazetesi, 19 Mayıs 2017)

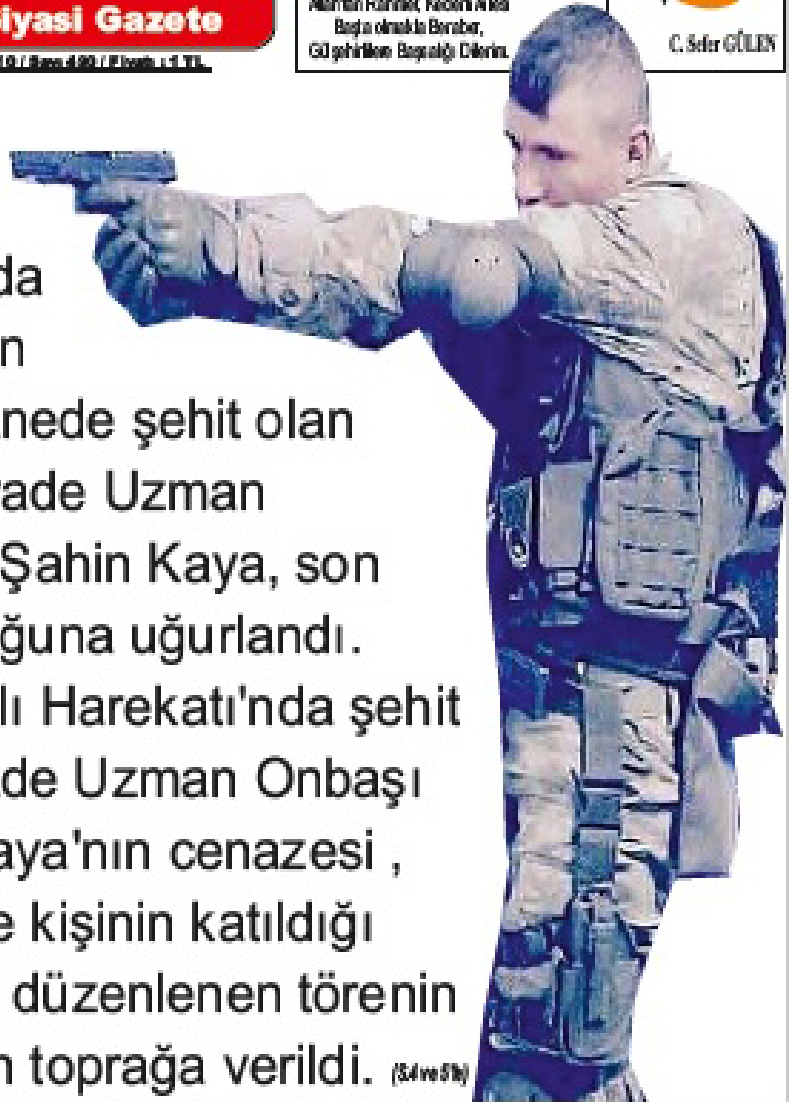
Şehit Şahin Kaya'yı uğurladık

08 Şubat 2018 Pazartesi - C/08-18 / Sayı 492 / Fiyatı : 1 TL

TAZIYE Şehidiniz, Gurununuz Şahin Kaya' ya Allah'tan Rahmet, Feceri A'lel Başta olmakla Beraber, Gülşehir'den Başsağlığı Dilerim.	

Zeytin Dalı Harekatında yaralanan ve hastanede şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Şahin Kaya, son yolculuğuna uğurlandı. Zeytin Dalı Harekatı'nda şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Şahin Kaya'nın cenazesi , binlerce kişinin katıldığı Gülşehir'de düzenlenen törenin ardından toprağa verildi. (S&A ve S'ly)

Resim 8. Şehit P. Uzm. Onb. Şahin Kaya.
(Kaynak; Can Gazetesi, 8 Şubat 2018)

Resim 9. Şehit J. Er Onur Boztemir.
(Kaynak; Besni Ekspres Gazetesi, 11 Aralık 2009)

**HERKES EĞLENİRKEN
ONLAR NÖBETTEYDİ...**

MEVZİDE YENİ YIL

**Terörle müca-
dele eden polis
ve askerlerimiz
dondurucu so-
ğukta 24 saat
eller tetikte, va-
tanı bekliyor**

Türkiye'nin yeni yılı karşıla-
dığı anlarda Doğu ve G.Do-
ğu'da tablo Batı'dan çok
farklıydı... Hava buz gibiy-
di. Teröristler yine hainlik peşindey-
di. Güvenlik güçlerimiz de onları en-
gellemek için her türlü tedbiri almış-
tı. Sur'daki mevzilerde nöbet tutan
polisler, halkın can güvenliği için
kendi canını tehlikeye atıyordu.
Gece boyu silah sesi kesilmedi. Vali
de tatlı gönderip polislere jest yaptı.

4 ŞEHİT

**YİNE YANDI
YÜREĞİMİZ**

SAYFA 13'TE

Resim 10. Şehit P. Asts. Abdülkadir Öner.
(Kaynak; Türkiye Gazetesi, 2 Ocak 2016)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Ahmet KORKMAZ

Baba Adı: Şevket

Doğum Yeri ve Yeri: 1976, Adıyaman

Adres: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Nevşehir/Merkez

Telefon : (İş): 03842281000

Eposta : ahmetkorkmaz@nevsehir.edu.tr

Aldığı Dereceler:

Derece	Alan	Kurum	Yıl	Mez. Notu
Lisans	Tarih	Niğde Üniversitesi	2004	88.06
Lise	-	Gölbaşı Lisesi	1993	-

Diğer İş Deneyimi (Öğretim, Kamu/Özel Sektör vb.)

2010/ ... Öğretim Görevlisi Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

2011-2012 Aksaray PMYO, Görevlendirilme İle Öğretim Görevlisi

2009-2010 Gölbaşı Seviye Dergisi Dershaneleri, Dershanede Öğitmen

2009-2010 İdil Özel Eğitim Tic. Tur. ve Taş. Ltd. Şti. Müdürlüğü

2008 -2008 Besni Merkez Dershaneleri, Dershane Müdürlüğü

2005-2009 Besni Merkez Dershaneleri, Dershanede Öğitmen

2005-2005 Halkla İlişkiler Personeli Niğde Belediyesi, Seyitoğlu Şirketi Üzerinden Niğde Belediyesi'nde Personel,

2005-2005 Niğde Sınav Dergisi Dershaneleri, Dershanede Öğitmen,

2000-2000 Aydın Kuşadası, Hotel Grand Blue Sky, Teknik Servis Departmanında Elektrik Teknisyeni

1996-1998 TSK Fiilen Askerlik Hizmeti

Son Beş Yıldaki Yayınlar (Bunu Yurtiçi veya Yurtdışı Şeklinde Bölümlendirebilirsiniz)

Kitap: Ahmet KORKMAZ, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Genç Kalemler Yayıncılık, Ankara, 2018, 1 Bölüm Yazarlığı, (DETAY YAYINLARI : 969 4. Baskı : Eylül 2018 ISBN : 978-605-254-021-3 Yayıncı Sertifika No : 13188 Matbaa Sertifika No : 26649)

Kitap: Ahmet KORKMAZ, Türk İnkılabı Osmanlı'dan Günümüze, Detay Yayıncılık, Ankara,2018, 2 Bölüm Yazarlığı DETAY YAYINLARI : 968 1. Baskı : Eylül 2018 ISBN : 978-605-254-020-6 Yayıncı Sertifika No : 13188 Matbaa Sertifika No : 26649

Kitap: Ahmet KORKMAZ, Geçmişten Günümüze Nar (Ennar) Tarihi, Detay Yayıncılık, Ankara, 2018, 2 yazarlı kitap DETAY YAYINLARI : 1013 1. Baskı : Aralık 2018 ISBN : 978-605-254-067-1 Yayıncı Sertifika No : 13188 Matbaa Sertifika No : 26649

Kitap: Ahmet KORKMAZ, 1830-1945 Osmanlı Döneminde GÖREME NÜFUS SAYIMI, Ankara, 2019, Desen Ofset, 2 Yazarlı Kitap, 1. Baskı, ISBN: 978-605-80733-0-2, Sertifika No:11289

İdari Görevler

2012-2014 Gülşehir MYO Müdür Yardımcılığı

Yabancı Dil

Sınav Türü	Sınav Yılı	Sınav Dönemi	Sınav Puanı
YÖKDİL	2018	1	61.25

